



รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

ในเขตภาคเหนือตอนบน

(The Management of Volunteer Tourism
in Upper Northern Thailand)

โดย

กาญจนา สมมิตร และคณะ

มกราคม 2559

สัญญาเลขที่ RDG5750012

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

ในเขตภาคเหนือตอนบน

(The Management of Volunteer Tourism
in Upper Northern Thailand)

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. นางสาวกาญจนา สมมิตร

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

2. ดร.นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

โครงการวิจัยย่อยที่ 1

เรื่อง: การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วม
ร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน

โครงการวิจัยย่อยที่ 2

เรื่อง: การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขต
ภาคเหนือตอนบน

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

และสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. วช. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์ความคิดเห็นจากสมาชิกเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนทุกองค์กร คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านมา ณ ที่นี้ คณะผู้วิจัยขอส่งคำขอบคุณไปยังผู้เข้าร่วมรับฟังและร่วมให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ผู้อำนวยการ วิสูตร บัวชุม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาจังหวัดเชียงใหม่ และท่านมนตรี ปิยากุล สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ ทำให้คณะผู้วิจัยสามารถปรับทิศทางการวิจัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในปัจจุบันมากที่สุด

คณะผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ดร.บังอร ฉัตรรุ่งเรือง รองศาสตราจารย์สมพงษ์ บุญเลิศ และรองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติสุดา บุญส่ง ที่ได้ช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินโครงการและการเขียนรายงานการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยเรื่องนี้ และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ที่ได้ให้เวลาในการทำงานวิจัยเรื่องนี้แก่คณะผู้วิจัยอย่างเต็มที่

ท้ายนี้คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันธุ์ สโรบล ผู้ล่งลับที่ได้ให้แนวคิด แนวทาง และชิ้นงานวิจัยนี้ตั้งแต่เริ่มโครงการระยะแรก คณะผู้วิจัยขอไว้อาลัยให้แก่การจากไปของท่าน

บทสรุปผู้บริหาร

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ทิศทางการท่องเที่ยวของโลกในปัจจุบันได้มุ่งเน้นการท่องเที่ยวแบบมีความรับผิดชอบต่อสังคม (responsible tourism) มากขึ้น ซึ่งหมายรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย (Smith, V.L & Font, X., 2014) สำหรับในประเทศไทยเองยังถือว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นเรื่องใหม่ ยังไม่มีองค์กรกลางที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่ผลการศึกษาของ กาญจนา สมมิตร และคณะ (2556) ได้ยืนยันว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภาคเหนือตอนบนนั้นอยู่ในระดับที่ดี เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่ยังใหม่ ไม่มีการแข่งขันกันมากนักเมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวกระแสหลักทั่วไป มีแนวโน้มการเติบโตของตลาดอย่างต่อเนื่อง

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ในส่วนของผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีจุดแข็งในหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะทางกายภาพ เช่น ชุมชนในภาคเหนือตอนบนมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ บรรยากาศดี และธรรมชาติสวยงาม มีความพร้อมด้านสถานที่ท่องเที่ยวและการบริการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรในการให้บริการ อธิปไตยของผู้คนในท้องถิ่นเป็นกันเอง มีน้ำใจ สร้างความผูกพัน และการดูแลจุกอบครัว ความมีประสบการณ์ในการทำงานที่ยาวนาน ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีความหลากหลายของกิจกรรมที่น่าสนใจ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่น่าสนใจ โครงการมีความยั่งยืน ด้านราคา มีค่าครองชีพถูกกว่าเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ และด้านเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่น และเครือข่ายทางการตลาดในต่างประเทศ

อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนที่ควรพัฒนาอยู่หลายประเด็น เช่น ในกลุ่มบริษัทนำเที่ยว และเอเจนต์ต้องใช้เวลาในการพัฒนาโครงการ/กิจกรรม ในขณะที่กลุ่มมูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มองค์กรอิสระ กลุ่มการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีจุดอ่อนที่คล้ายคลึงกัน คือ ภาษาในการสื่อสาร ขาดบุคลากรที่มีศักยภาพในการให้บริการ ระบบการบริหารจัดการ ไม่มีโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ชัดเจน สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดสุขอนามัย ขาดการประชาสัมพันธ์องค์กร ขาดเงินทุน ปัจจัย อุปกรณ์ การสนับสนุนต่างๆ เป็นต้น

จากจุดแข็ง จุดอ่อนดังกล่าวทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภูมิภาคเห็นว่าควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งมาจากหลายภาคส่วน โดยปัจจุบันผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ และผลจากการจัดการประชุมกลุ่มย่อยถึงแนว

ทางการพัฒนาแผนการตลาด และแนวทางการพัฒนาแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนในผลการวิจัย (กาญจนา สมมิตร และคณะ, 2556) พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนมีความต้องการที่จะสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันในการจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อการทำงานร่วมกัน แต่ยังคงขาดหน่วยงานกลางหรือผู้ที่ประสานงานให้เกิดเครือข่ายการทำงานดังกล่าว ดังนั้นควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ยั่งยืนได้ เช่น บริษัทนำเที่ยว และเอเยนต์มีศักยภาพในการจัดโปรแกรมและช่องทางการทำการตลาดจากการมีพันธมิตรในต่างประเทศ แต่มีข้อจำกัดเรื่องของการพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมเนื่องจากต้องใช้ระยะเวลานานในการพัฒนาโครงการ จึงควรมีการสร้างความร่วมมือกับกลุ่มมูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มองค์กรอิสระ กลุ่มการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมีศักยภาพในการทำกิจกรรมเนื่องจากเป็นแหล่งกิจกรรม หรือเป็นองค์กรที่มีเครือข่ายกับชุมชนรับทราบถึงปัญหา และความต้องการของชุมชน ตลอดจนมีประสบการณ์การทำงานที่ยาวนานร่วมกับชุมชน ทั้งนี้ความร่วมมือกันควรอยู่บนพื้นฐานของการสร้างประโยชน์ที่เป็นธรรมร่วมกันทั้งกับบริษัทเอกชน มูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรอิสระ และชุมชน อีกทั้งควรมีการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นที่/แหล่งกิจกรรม ที่สามารถท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญได้เพื่อเป็นข้อมูลและทางเลือกแก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่สนใจจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

ทั้งนี้การศึกษาวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน (กาญจนา สมมิตร และคณะ, 2556) เป็นเพียงการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ยังจำเป็นต้องการขับเคลื่อนปัจจัยต่างๆให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัยต่อยอดในชุดโครงการ “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในภาคเหนือตอนบน” อันเป็นการพัฒนาจากประเด็นปัญหาที่ค้นพบจากโครงการวิจัยในระยะแรกดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ภายใต้โครงการย่อย 2 โครงการ ได้แก่

การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนนั้น มีเป้าหมายเพื่อสร้างกลไกการทำงานร่วมกัน ศึกษาหารูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพร่วมกันเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเครือข่ายไปในทิศทางเดียวกัน โดยอาศัยตัวแปรที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม 9 ตัวแปร ได้แก่ 1.การมีเป้าหมายร่วมกัน (Shared vision and goal) 2. รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) 3. ภารกิจที่ชัดเจน (Mission) 4.การสื่อสารกับองค์กรสมาชิกเครือข่าย (Communication) 5. การมีพันธะสัญญาร่วมกัน (Commitment) 6.แกนนำ (Leadership) 7.การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายตลอดเวลา (Enhancing Capability) 8.การเสริมพลัง (Reinforcement) และ 9 ความไว้วางใจ (Trust) (สุภาวดี ทรวงพร วาณิช และคณะ, 2549, ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ถิระพันธุ์, 2546, สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน , Lamoureux, 2009, Scheuing Eberherd, 1994)

นอกจากนี้การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นที่/แหล่งกิจกรรม ที่สามารถท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญได้เพื่อเป็นข้อมูลและทางเลือกแก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่สนใจจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างการมีส่วนร่วมและความยั่งยืนของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน โดยคณะผู้วิจัยจะได้วางแผนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อสำรวจความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่ที่มีความสนใจ จากนั้นทำการประเมินพื้นที่ตามองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 7 ด้าน และพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนตามหลักการ 5 S และ 5 E และทำการคืนผลการประเมินผ่านเวทีแลกเปลี่ยนแล้วสรุปเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อทำการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังตลาดเป้าหมายต่อไป

จากผลการศึกษาทั้งหมดจะนำมาซึ่งผลผลิต (output) แหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่พร้อมรับนักท่องเที่ยวอย่างน้อย 15 แหล่ง เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในรูปแบบขององค์กรที่ประกอบไปด้วยกลไก รูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ และจากผลผลิตดังกล่าวจะนำมาปรับปรุงเว็บไซต์โดยปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อนำมาแชร์ผ่านสังคมออนไลน์ ลิงค์ไปยังเว็บไซต์ของหน่วยในเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน
- 2) เพื่อพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ด้านเนื้อหา

- การท่องเที่ยวเชิงรับผิดชอบต่อสังคม
- สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับโลก
- สังเคราะห์เนื้อหางานวิจัยของโครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน

1.3.2 ด้านเวลา

ดำเนินการภายใต้กรอบระยะเวลา 12 เดือน (15 กรกฎาคม 2557 – 14 กรกฎาคม 2558)

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

แผนงานการวิจัย “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน” จะทำการสังเคราะห์โครงการวิจัยย่อยทั้ง 2 โครงการ คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนแบบมีส่วนร่วม วิธีการดำเนินงานของแผนงานได้เชื่อมโยงขั้นตอนการทำวิจัยทั้งในระดับแผนงานและในระดับโครงการย่อยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. รวบรวมรายชื่อผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนที่มีแนวโน้มสนใจในการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในจังหวัดภาคเหนือตอนบนจากรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมในงานวิจัยระยะที่ผ่านมา
2. จัดเวทีคณะผู้วิจัยศึกษาดูงานและร่วมแลกเปลี่ยนกับเครือข่ายการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเครือข่าย (โครงการย่อย 2)
3. ประชุมกลุ่มผู้จัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่สนใจและหน่วยงานที่คาดว่าจะเข้าร่วมการจัดทำเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อเปิดเวทีในการพบปะพูดคุยทำความเข้าใจและนำเสนอจุดมุ่งหมายและแผนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัย “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ฯ” (โครงการย่อย 2)
4. จัดเวทีสัญจรเยี่ยมชมองค์กรของสมาชิกเครือข่าย ทำความรู้จักการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของแต่ละองค์กร/หน่วยงาน ซึ่งอยู่นอกแผนการวิจัย (โครงการย่อย 2)
5. จัดเวทีประชุมเพื่อพูดคุย ในประเด็นกลไกการจัดการเครือข่าย รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย โดยทางผู้วิจัยนำเสนอที่ได้ศึกษามาให้แก่ผู้เข้าร่วม จากนั้นเครือข่ายร่วมหาแนวทางกลไกในการประสานความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และรูปแบบการบริหารจัดการและวิธีการทำงานของเครือข่ายจะประกอบด้วย 9 ตัวแปร
6. จัดเวทีสรุปประเด็นกลไก รูปแบบการจัดการ โครงสร้าง และกฎระเบียบต่างๆ จากนั้นจึงร่วมระดมสมองในการจัดทำแผนงานการจัดการเครือข่าย (โครงการย่อย 2)
7. สัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจในสภาพและการทำงานของเครือข่าย และตัวแปรที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนซึ่งอยู่นอกแผนการวิจัย (โครงการย่อย 2)
8. การช่วยเหลือกิจกรรมสมาชิกเครือข่ายโดยสมาชิกเครือข่ายด้วยกัน เช่น การเปิดศูนย์ PSC ที่อำเภอพร้าวโดยสมาชิกช่วยกันปรับปรุงซ่อมแซมพื้นที่ โดยกิจกรรมนี้อยู่นอกเหนือแผนการดำเนินงานวิจัย(โครงการย่อย 2)

9. การเก็บข้อมูลความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของพื้นที่ข้อมูลความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เก็บโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ละ 3-4 คน จำนวน 16 พื้นที่/องค์กร/ชุมชน (โครงการย่อย 1)

10. การเก็บข้อมูลด้านความพร้อมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของพื้นที่ข้อมูลความพร้อมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของพื้นที่เก็บโดยใช้แบบประเมินความพร้อมของพื้นที่ โดยคณะผู้วิจัยร่วมกับผู้มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน ร่วมกันประเมิน (โครงการย่อย 1)

11. การทบทวนผลการเก็บข้อมูลร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว คณะผู้วิจัยจะได้ตรวจสอบข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความถูกต้อง และเป็นข้อมูลที่มาจากชุมชนอย่างแท้จริง (โครงการย่อย 1)

12. จัดเวทีจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (แผนงาน)

13. การจัดเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน (Upper Northern Thailand's Volontourism) หรือ (UNTV Network) ร่วมกันกับสมาชิกเครือข่ายในงาน Lanna Expo 2 ครั้ง (แผนงาน)

14. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการเพื่อหารือการทำโครงการร่วมกันของสมาชิกเครือข่าย เช่นการจัดทำข้อเสนอในการเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน IAVE (International Association for Volunteer Effort)'s Volunteer World Conference ปี 2017 ที่จังหวัดเชียงใหม่

15. การประชุมเครือข่ายอย่างเป็นทางการหลังจากเสร็จสิ้นระยะเวลาตามสัญญาโครงการวิจัยเพื่อคืนข้อมูลให้แก่สมาชิก ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลร่วมกัน สรุปและปรับปรุงโครงสร้าง รูปแบบและแผนงานเครือข่ายอีกครั้งซึ่งอยู่นอกเหนือแผนงาน

16. ปรับปรุงเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน และเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งจัดทำเว็บลิงก์กับหน่วยงานต่างๆ (แผนงาน)

17. เมื่อได้ผลจากงานวิจัยทั้งหมดแล้ว แผนงานจะทำการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมดเพื่อจัดทำข้อสรุป แนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภาคเหนือตอนบน (แผนงาน)

18. เพื่อให้ผลงานวิจัยเกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น สังคม และสิ่งแวดล้อมในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน ส่วนแผนงานและคณะผู้วิจัยได้ร่วมจัดการประชุมเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจ (แผนงาน)

2. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการวิจัยด้านการพัฒนาเครือข่ายพบว่าตัวแปรที่ก่อให้เกิดกลไกในการขับเคลื่อนเครือข่ายมี 8 ตัวแปร ได้แก่ 1.การสื่อสารกับองค์กรสมาชิกเครือข่ายและการสื่อสารภายนอกเครือข่าย 2. การมีพันธะสัญญาร่วมกัน 3.แกนนำ 4.การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายตลอดเวลา 5.การเสริมพลัง 6.และความไว้วางใจ 7. การมีสัมพันธภาพที่ดีกับภาคีเครือข่ายอื่น และ 8.สถานภาพของเครือข่ายที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ

รูปแบบและวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน กลุ่มเป้าหมายเน้นกลุ่มนักเรียน นักศึกษานานาชาติ ชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทย และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์โดยรูปแบบการบริการ ได้แบ่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ออกเป็น 2 ส่วน คือ โปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย และโปรแกรมของเครือข่ายที่มาจากผลการวิจัย 8 โปรแกรม โดยโปรแกรมเฉพาะของเครือข่ายสมาชิกลงมติให้หักร้อยละ 20 ของราคาขายโปรแกรมเพื่อเป็นกองกลางให้กับเครือข่าย ซึ่งโปรแกรมหักได้จากผลการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยมีผลการศึกษาตามกระบวนการดังนี้ ด้านความต้องการขององค์กร/ชุมชนพบว่าความต้องการของตัวองค์กรมี 4 ประเด็นคือ 1) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการจัดทำสื่อเผยแพร่งานขององค์กร/หน่วยงาน 2) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการสอนภาษาแก่เจ้าหน้าที่ขององค์กร/หน่วยงาน 3) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการก่อสร้างซ่อมแซมอาคารขององค์กรหน่วยงาน 4) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการบริจาคสิ่ง ส่วนความต้องการของคนในชุมชนในพื้นที่ทำงานของหน่วยงาน/องค์กรมี 8 ประเด็นคือ 1) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอาชีพในชุมชน 2) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคของชุมชน 3) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชน 4) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการสอนภาษาแก่โรงเรียนในชุมชน 5) ความต้องการความช่วยเหลือด้านงานสาธารณสุข 6) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการบริจาคสิ่งของ 7) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรม 8) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเป็นอาสาสมัครอ่านหนังสือให้แก่คนในชุมชน

ด้านความพร้อมพบว่าองค์กร/ชุมชนแต่ละแห่งมีระดับความพร้อมที่แตกต่างกันโดยสามารถแบ่งกลุ่มองค์กร/พื้นที่ตามระดับความพร้อมเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีความพร้อมสูง 2) กลุ่มที่มีความพร้อมปานกลาง และ 3) กลุ่มที่มีความพร้อมระดับเริ่มต้น ในภาพรวมพื้นที่/องค์กร/ชุมชน มีจุดแข็งด้านการมีสถานที่ท่องเที่ยวและการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ในการทำการตลาดได้ ส่วนจุดที่ควรปรับปรุงจะเป็นเรื่องบริการข้อมูลเสริมสำหรับการท่องเที่ยวรวมถึงด้านการบริหารจัดการในพื้นที่ที่ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้าไปช่วยดำเนินงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมระดับปานกลางและระดับเริ่มต้น

ด้านข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ทั้งสิ้น 16 แหล่ง คือ 1) มูลนิธิอุ่นใจ 2) มูลนิธิกระจกเงา 3) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต เชียงดาว 4) มูลนิธิหยดธรรม 5) โครงการพัฒนาที่สูง 6) โครงการแสงเทียน 7) โรงเรียนพร้าวกุสุมา 8) ชุมชนบ้านหัวทุ่ง 9) สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมชาวไทยภูเขาในประเทศไทย 10) สมาคมพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน 11) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต อ.ปาย 12) คาราวานนอนหนังสือ 13) องค์การสาธารณะประโยชน์ PSC 14) Move Lanna อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ 15) Thailand Experiences อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ และ 16) Volunteer at Pai by บ้านน้ำฮ้อยมส เตย์ ซึ่งองค์กรเหล่านี้ได้รวมตัวกันทำงานเป็นเครือข่ายในนาม “เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ภาคเหนือตอนบน” ได้ผลิตภัณฑการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในลักษณะโปรแกรมการท่องเที่ยวของเครือข่ายจำนวน 8 โปรแกรม ได้แก่ 1) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาอาชีพชุมชน 2) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อก่อสร้างซ่อมแซมสาธารณูปโภค 3) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อสอนหนังสือ 4) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยทำสื่อ 5) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยงานสาธารณสุข 7) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการบริจาคของ 8) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการฟื้นฟูวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมขององค์กรที่มีความพร้อมสูงเป็นโปรแกรมระยะสั้น 3-7 วัน จนถึงโปรแกรมระยะ 2 – 12 สัปดาห์อีกด้วย

รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนจะดำเนินการในลักษณะเครือข่ายที่มีศูนย์ประสานงานเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนโดยมีสมาชิกเครือข่ายเป็นคณะทำงานในแต่ละฝ่าย (ปัจจุบันกำลังพัฒนาเป็นสมาคม) โครงสร้างการทำงานเป็นแนวราบประกอบไปด้วยงานข้อมูล สื่อสารภายในและภายนอก พัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การระดมทุน เทรนด์ และเลขานุการ โดยมีสมาชิกเครือข่ายแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด ซึ่งการสนับสนุนของเครือข่ายจะได้มาจาก 4 แหล่ง คือ 1) รายได้จากการขายโปรแกรมของเครือข่าย 2) การขายโปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย 3) เงินหรือสิ่งของสนับสนุนกิจกรรมทั้ง In kind และ In cash จากแหล่งทุนวิจัย วช. สกว. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา และ 4) การระดมทุนบน Crowd Funding โดยเมื่อเครือข่ายมีรายได้จะนำไปใช้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ค่าบริหารจัดการของเครือข่าย 2) การประชาสัมพันธ์ / การตลาด 3) งานพัฒนาองค์กร และบุคลากรตามแผนงาน โดยเบื้องต้นเครือข่ายยังไม่มีรายได้ สถานที่ในการดำเนินงานและผู้ประสานงานจะฝากไว้ที่ศูนย์ประสานงานซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นก่อน กระบวนการทำงานร่วมกัน ได้กำหนดวิธีการและขั้นตอน การลงทะเบียนสมาชิกใหม่ เมื่อมีผู้สนใจเข้าร่วมเครือข่ายโดยผ่านการกรอก (UNTV Survey form) ผ่านทางเว็บไซต์ www.untvnetwork.org ในฐานะแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ คณะกรรมการเครือข่ายฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์จะลงพื้นที่สำรวจความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินของโครงการย่อยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนแบบมีส่วนร่วม (นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ และคณะ, 2558) เมื่อมีความพร้อมจากคะแนนรวมในระดับ 3.5 ขึ้นไป ผู้สนใจสามารถส่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์เข้าสู่เครือข่ายเพื่อทำการตลาดได้ แต่

หากยังไม่มีความพร้อมจะให้ผู้สนใจไปศึกษาดูงานยังพื้นที่ของสมาชิกเครือข่ายเพื่อเรียนรู้และนำไปปรับปรุงความพร้อม และศักยภาพต่อนั้นคณะกรรมการจะลงพื้นที่เพื่อประเมินอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อองค์กรที่สนใจได้ทดลองจัดกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวแล้วจะมีโอกาสเข้าร่วมประชุมประจำปีและเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายได้ ส่วนบริษัทหรือเอเยนต์ที่สนใจทำการตลาดให้เครือข่าย UNTV สามารถแจ้งความจำนงมาทั้ง 2 ทาง คือติดต่อโดยตรงกับศูนย์ประสานงานหรือผ่านแบบสำรวจในเว็บไซต์ UNTV ซึ่งมีมติที่ประชุมจะได้มีการจัดทำเงื่อนไข และข้อตกลงร่วมกันกับบริษัทที่สนใจโดยผ่านการประชุมคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ จากการระดมสมองของสมาชิกเครือข่ายได้เสนอหลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ของเครือข่าย ได้แก่ 1. จัดตั้งกองทุนกลาง เพื่อบริหารจัดการภายใน (ค่าเดินทาง/ค่าอาหาร/ ค่าเอกสาร/ ค่าจัดกิจกรรม โดยหักค่าบริการจากการจัดกิจกรรมร้อยละ 20 เข้าส่วนกลาง) 2. ความโปร่งใส (ชี้แจงรายรับ-รายจ่ายประจำปี) 3. จัดสรรงบประมาณให้เท่าเทียม 4. การเบิกจ่ายต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุม 5. มีมาตรฐานการสมัครสมาชิกใหม่ แบ่งตามประสบการณ์ และ 6. เพิ่มช่องทางการระดมทุน

ระเบียบและกฎเกณฑ์ของเครือข่ายต่างๆ ได้แก่ 1.เน้นชุมชนเป็นหลัก (ด้านความมั่นคง ด้านความปลอดภัย กระจายรายได้ภายในชุมชน) 2.กฎระเบียบการเข้าประชุม (ประชุมอย่างต่อเนื่อง 3 ครั้งต่อรายชื้อออก) 3. มีรายงานสรุปกิจกรรมทุกครั้ง และ 4.เป็นประชาธิปไตย (รับฟังความเห็นส่วนใหญ่เป็นหลัก)

การจัดทำร่างแผนงานของเครือข่ายได้แผนงาน 4 ด้านที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ นั้นได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis) และการกำหนดกลยุทธ์โดย TOWS Matrix เพื่อให้ได้แผนงาน โดยแผนงานเครือข่ายประกอบด้วย ภารกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด 5 ปี กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการตามแผนงานทั้ง 4 ด้าน แผนด้านข้อมูล ด้านการเชื่อมประสานหน่วยงานภาคีภายใน/นอกเครือข่าย ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการการตลาดและการสื่อสารการตลาด โดยแผนปฏิบัติการได้กำหนดกรอบระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วน

ผลการวิจัยข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงทิศทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่เปลี่ยนไป เช่น ลักษณะความต้องการความช่วยเหลือของชุมชนจะมุ่งความยั่งยืนมากขึ้น ระยะเวลาในการเข้ามาบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวจะสั้นลง เป็นต้น ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทุกภาคส่วนควรติดตามทิศทางของการท่องเที่ยวรูปแบบนี้และมีการเตรียมพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นทุกเวลา และควรมีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนต่อไปเพื่อให้การท่องเที่ยวรูปแบบนี้เกิดความเข้มแข็ง และสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างสมดุล

3. ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย

เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในรูปขององค์กรที่ประกอบไปด้วยกลไก รูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่พร้อมรับนักท่องเที่ยว 16 แหล่ง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ ผลสำเร็จของงานวิจัยระยะนี้เป็นผลสำเร็จกึ่งกลาง (Intermediate)

4. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

สมาชิกเครือข่ายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกันส่งผลให้เกิดการได้ประโยชน์จากการเป็นสมาชิกเครือข่าย ได้แก่ องค์กรสาธารณะประโยชน์ PSC ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกในการฟื้นฟูสถานที่ขององค์กรและช่วยพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งทำให้องค์กรเข้มแข็งขึ้น จากการทดลองโปรแกรมของเครือข่าย องค์กรที่ได้เริ่มการทดลอง ได้แก่ มูลนิธิอุย่ง และบ้านหัวทุ่งนั้นเริ่มได้ประโยชน์ในการทดลองโปรแกรมจริง นอกจากนี้สมาชิกเครือข่ายยังร่วมกันพัฒนาข้อเสนอโครงการในการเป็นเจ้าภาพ World Volunteer Conference 2017 ภายใต้คอนเซ็ปต์/ธีมงาน “Voluntourism” โดยมุ่งหวังจะทำให้การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ดีเป็นที่รู้จักในประเทศไทยมากขึ้นซึ่งจะส่งผลดีแก่เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน และ 2) พัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน มีโครงการย่อย 2 โครงการเพื่อต่อบัณฑิตประสงค์ดังกล่าว โครงการวิจัยนี้ดำเนินการในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน มีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมเครือข่าย 16 องค์กร/ชุมชน แบ่งเป็น 4มูลนิธิ 3 องค์กรสาธารณะประโยชน์ 2 สมาคม 2 โครงการ 4 ธุรกิจเพื่อสังคม และ 1 ชุมชนหมู่บ้าน

จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาทั้ง 2 โครงการพบว่ากลไกในการขับเคลื่อนเครือข่ายมี 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) การสื่อสารกับองค์กรสมาชิกเครือข่ายและการสื่อสารภายนอกเครือข่าย 2) การมีพันธมิตรสัญญาร่วมกัน 3) แคนนำ 4) การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายตลอดเวลา 5) การเสริมพลัง 6) และความไว้วางใจ 7) การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับภาคีเครือข่ายอื่น และ 8) สถานภาพของเครือข่ายที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ

เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มนักเรียนนานาชาติ ชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทย และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ โดยรูปแบบการบริการ ได้แบ่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็น 2 ส่วน คือ โปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย และโปรแกรมของเครือข่ายที่มาจากผลการวิจัย หักค่าดำเนินการร้อยละ 20 ของรายจ่ายเป็นเงินทุนการทำงานของเครือข่าย โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของเครือข่ายพัฒนาขึ้นจากความต้องการความช่วยเหลือขององค์กร/ชุมชน ดังนี้ ตัวองค์กรมีความต้องการ 4 ประเด็นคือ 1) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการจัดทำสื่อ 2) ด้านการสอนภาษา 3) ด้านการก่อสร้างซ่อมแซมอาคาร 4) ด้านการบริจาคสิ่ง คนในชุมชนมีความต้องการ 8 ประเด็นคือ 1) ด้านการพัฒนาอาชีพในชุมชน 2) ด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภค 3) ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 4) ด้านการสอนภาษาแก่โรงเรียนในชุมชน 5) ด้านงานสาธารณสุข 6) ด้านการบริจาคสิ่งของ 7) ด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรม และ 8) ด้านการเป็นอาสาสมัครอ่านหนังสือให้แก่คนในชุมชน ด้านความพร้อมขององค์กร/ชุมชนสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มความพร้อมสูง 2) กลุ่มความพร้อมปานกลาง และ 3) กลุ่มความพร้อมระดับเริ่มต้น โดยภาพรวมพื้นที่/องค์กร/ชุมชน มีจุดแข็งด้านการมีสถานที่ท่องเที่ยวและการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าสนใจ ส่วนจุดที่ควรปรับปรุงจะเป็นเรื่องบริการข้อมูลเสริมสำหรับการท่องเที่ยวรวมถึงด้านการบริหารจัดการในพื้นที่ ด้านข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทั้งสิ้น 16 แหล่ง และผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในลักษณะโปรแกรมการท่องเที่ยวของเครือข่ายจำนวน 8 โปรแกรม และมีโปรแกรมระยะสั้น 3-7 วัน ถึงโปรแกรมระยะ 2 - 12 สัปดาห์ขององค์กรที่มีความพร้อมสูงด้วย

เครือข่ายฯ มีศูนย์ประสานงานกลางดำเนินการขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่าย มีสมาชิกเครือข่ายเป็นคณะทำงานในแต่ละฝ่าย ได้แก่ งานข้อมูล สื่อสารภายในและภายนอก พัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การระดมทุน เทรนด์ธุรกิจ และเลขานุการ สมาชิกเครือข่ายแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด ซึ่งการสนับสนุนของเครือข่ายจะได้มาจาก 4 แหล่ง คือ 1) รายได้จากการขายโปรแกรมของเครือข่าย 2) การขายโปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย 3) เงินหรือสิ่งของสนับสนุนกิจกรรมจากแหล่งต่างๆ และ 4) การระดมทุน รายได้จะนำไปใช้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ค่าบริหารจัดการของเครือข่าย 2) การประชาสัมพันธ์ / การตลาด 3) งานพัฒนาองค์กรและบุคลากร โดยเบื้องต้นศูนย์ประสานงานจะตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นก่อน

การลงทะเบียนสมาชิกใหม่เริ่มจากให้กรอกแบบสำรวจผ่านทางเว็บไซต์ www.untvnetwork.org ก่อน จากนั้นคณะกรรมการเครือข่ายฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์จะลงพื้นที่สำรวจความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่ เมื่อมีความพร้อมจึงสามารถเข้าสู่เครือข่ายเพื่อทำการตลาดได้ แต่หากยังไม่มีความพร้อมสามารถมาศึกษาดูงานยังพื้นที่ของสมาชิกเครือข่ายเพื่อเรียนรู้และนำไปปรับปรุงความพร้อมต่อไป สมาชิกใหม่สามารถเข้าร่วมการประชุมประจำปีและเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายได้ ส่วนบริษัทหรือเอเยนต์ที่สนใจทำการตลาดให้เครือข่าย UNTV สามารถติดต่อโดยตรงกับศูนย์ประสานงานหรือผ่านแบบสำรวจในเว็บไซต์

หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ มีดังนี้ 1) จัดตั้งกองทุนกลางเพื่อบริหารจัดการ 2) มีการชี้แจงรายรับ-รายจ่ายประจำปี 3) จัดสรรงบประมาณให้เท่าเทียม 4) การเบิกจ่ายต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุม 5) มีมาตรฐานการสมัครสมาชิกใหม่แบ่งตามประสบการณ์ และ 6) เพิ่มช่องทางการระดมทุน เครือข่ายดำเนินการโดย 1) การเน้นชุมชนเป็นหลัก 2) มีกฎระเบียบการเข้าประชุม 3) มีรายงานสรุปกิจกรรมทุกครั้ง และ 4) ยึดหลักประชาธิปไตย

เครือข่ายฯ มีแผนงาน 4 ด้านที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ โดยได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis) และการกำหนดกลยุทธ์โดย TOWS Matrix เพื่อให้ได้แผนงานดังกล่าวซึ่งประกอบด้วย ภารกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด 5 ปี กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการตามแผนงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านข้อมูล การเชื่อมประสานหน่วยงานภาคภายใน/นอกเครือข่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการจัดการการตลาดและการสื่อสารการตลาด

ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นถึงทิศทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่เปลี่ยนไปเช่น ลักษณะความต้องการความช่วยเหลือของชุมชนจะมุ่งความยั่งยืนมากขึ้น ระยะเวลาในการเข้ามาบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวจะสั้นลง เป็นต้น ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทุกภาคส่วนควรติดตามทิศทางการท่องเที่ยวรูปแบบนี้และมีการเตรียมพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นทุกเวลา และควรมีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การท่องเที่ยวรูปแบบนี้เกิดความเข้มแข็ง เป็นที่รู้จักในสังคมวงกว้างและสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างสมดุลได้

Abstract

This research project aims to 1) develop participatory voluntourism products in Upper Northern Thailand and 2) develop a voluntourism network in the Upper North. The project comprises two sub-projects responding to the set objectives. The operational areas are Chiang Mai, Chiang Rai and Mae Hong Son. The sample groups consists of 16 organizations/communities, which can be classified as four foundations, two charity organization, two projects, four social enterprises, and one village.

The synthesis of results from both subprojects revealed eight factors that mobilize the network. These factors include 1) Communication 2) Commitment 3) Leadership 4) Enhancing Capability 5) Reinforcement 6) Trust 7) Relationship with others 8) Network status.

Upper Northern Thailand Voluntourism Network targeted customers in international schools, universities, expat groups and companies listed in the Stock Exchange Market of Thailand. The network has two types of voluntourism programs: exclusive programs from members and programs from research. Members agree to pay 20 percent commission fee for the network administration and operation. The voluntourism programs were developed based on needs of the member organizations/communities. There are four major needs of the local NGO organizations: 1) the need for help in media production, 2) the need for language teaching to their staff, 3) the need for building or renovating their infrastructure, 4) the need for donation of necessary equipment. The local communities have eight major needs: 1) the need for career development, 2) the need for infrastructure building, 3) the need for helps in environmental conservation 4) the need for language teaching to students, 5) the need for help in medical care and public health, 6) the need for donation of basic needs, 7) the need for helps in local cultural revitalization and 8) the need for book reading staff for local people. The organizations/communities can be divided into three groups based on their readiness level: high, intermediate and starter. Attraction and activity are strengths of most organizations/communities. However, they still need to improve their ancillary service and administration. The voluntourism network developed eight voluntourism programs: 1) Career/Profession Development Program 2) Building / Repairing / Renovation Program 3) In-style Teaching Program 4) Creative Media Production

Program 5) Environmental Conservation Program 6) Wonderful Medical / Healthcare Program 7) The Worthy Donation Program and 8) Cultural Revitalization Program.

The network will be administered by a coordination and operation center staffed by the network's members. The administrative structure of the network consists of information division, communication division, product development division, marketing division, fundraising division, treasury division, and secretariat. Members took responsibilities in each division based on their expertise and willingness. Funding will be from four sources: 1) income from sale of the voluntourism program, 2) commission the member's programs, 3) grants from different sources e.g. Thailand Research Fund, National Research Council, Tourism Authority of Thailand and Provincial Office of Tourism and Sports, 4) crowd funding. The income will be spent on 1) administrative expenditure, 2) public relations and marketing activities, 3) organizational and human resource development. At starting point, the UNTV-Network Coordination Center will be located at The Far Eastern University.

Any organization wishing to join the network is required to complete a UNTV Survey Form on www.untvnetwork.org. In order to become a new member, the registered organization will be assessed for its voluntourism readiness by experts from UNTV-Network. The organizations that passed a voluntourism organizing practice will be eligible for joining the network annual meeting and being selected to be a board's member. Any tour operators or agents who would like to market the UNTV voluntour programs could contact the coordination center directly or fill out the form on UNTV's website.

It was agreed among the members that 1) members will pay 20 percent commission fee to the coordination center; 2) income and expenditure must be reported annually, 3) allocation of budget must be done in an equal right manner, 4) all expenditure must be approved by the board's members, 5) level of membership will be ranked according to the level of experience and expertise, 6) a new channel for fundraising should be added. Rules and regulations of the network include: 1) community benefit is the first priority, 2) regular meeting attendance is needed 3) any organized activity must be reported, 4) administration must be democratic.

The UNTV-Network drafted four action plans based on its vision, goals and objectives. SWOT Analysis was used for analyzing capacity of the network, and TOW's Matrix was used for specifying strategic actions. The drafted plans contain missions, goals, key performance indicators in five years and strategies. The action plans cover

four aspects: information, coordination, product development and marketing/ marketing communication.

The study results revealed some changes in voluntourism. Local communities tend to need for more sustainable activities. The length of stay of the voluntourist tend to be shorter. Therefore, stakeholders in the industry should keep an eye on the trend closely and prepare for the changes which can happen at any time. The study suggested that empowerment or capacity building is needed for strengthening the Upper Northern Thailand's Voluntourism Network, so the network could bring and balance great benefits for the country.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฐ
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ต
สารบัญภาพ	ถ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญ และที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย	3
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย	6
1.5 ขอบเขตการวิจัย	9
1.6 พื้นที่วิจัย	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
1.8 นิยามศัพท์	11
1.9 แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 2 ข้อค้นพบจากการวิจัย	
2.1 ผลการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	31
แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 ผลการศึกษาการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ใน เขตภาคเหนือตอนบน	36
2.3 ผลการดำเนินงานของแผนงานในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน	44
บทที่ 3 สรุปภาพรวมและข้อเสนอแนะ	
3.1 สรุปภาพรวมการวิจัย	61
3.2 ข้อเสนอแนะ	64
3.3 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	67
เอกสารอ้างอิง	68
ภาคผนวก	
ก. รายงานการประชุมการเผยแพร่ผลงานวิจัยการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน	73
ข. สรุปผลแบบประเมินการจัดแสดงนิทรรศการ UNTV ในงาน OTOP Lanna Expo 5-9 มิถุนายน 2558	83
ค. ข้อเสนอการเป็นเจ้าภาพจัดงาน Volunteer World 2017	90
ง. ภาพการประชุมการเผยแพร่ผลงานวิจัย “ภาพการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน”	104
ประวัตินักวิจัย	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงความต้องการความช่วยเหลือขององค์กร/ชุมชน	32
2.2	รายชื่อองค์กร/หน่วยงานที่สนใจเข้าร่วมเครือข่าย	49

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	5
2.1	ตัวแปรในการสร้างกลไกการบริหารจัดการให้เกิดเครือข่าย การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	40
2.2	หน้าเว็บไซต์ www.untvnetwork.org	52
2.3	ข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่าย	53
2.4	ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกเครือข่าย	53
2.5	รายละเอียดโปรแกรมของเครือข่าย	54
2.6	ข้อมูลสถานที่ติดต่อเครือข่าย	54
2.7	หน้าการจองโปรแกรมของเครือข่าย	55
2.8	การเยี่ยมชมบูธในงาน Lanna Expo	56
2.9	แผ่นพับประชาสัมพันธ์เครือข่าย	57
2.10	การสัมมนากับองค์กร Asian Civil Society ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ 24-30 เมษายน 2558	58
2.11	การประชุมระดับชาติด้านงานอาสาสมัครร่วมกับเครือข่ายจิตอาสา (Volunteer Spirit) ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เมื่อวันที่ 7-8 พฤษภาคม 2558	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ทิศทางการท่องเที่ยวของโลกในปัจจุบันได้มุ่งเน้นการท่องเที่ยวแบบมีความรับผิดชอบต่อสังคม (responsible tourism) มากขึ้น ซึ่งหมายรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย (Smith, V.L & Font, X., 2014) สำหรับในประเทศไทยเองยังถือว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นเรื่องใหม่ ยังไม่มีองค์กรกลางที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่ผลการศึกษาของ กาญจนา สมมิตร และคณะ (2556) ได้ยืนยันว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภาคเหนือตอนบนนั้นอยู่ในระดับที่ดี เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่ยังใหม่ ไม่มีการแข่งขันกันมากนักเมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวกระแสหลักทั่วไป มีแนวโน้มการเติบโตของตลาดอย่างต่อเนื่อง

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ในส่วนของผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีจุดแข็งในหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะทางกายภาพ เช่น ชุมชนในภาคเหนือตอนบนมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ บรรยากาศดี และธรรมชาติสวยงาม มีความพร้อมด้านสถานที่ท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรในการให้บริการ อธิปไตยของผู้คนในท้องถิ่นเป็นกันเอง มีน้ำใจ สร้างความผูกพัน และการดูแลจุกจิกครบถ้วน ความมีประสบการณ์ในการทำงานที่ยาวนาน ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีความหลากหลายของกิจกรรมที่น่าสนใจ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่น่าสนใจ โครงการมีความยั่งยืน ด้านราคา มีค่าครองชีพถูกกว่าเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ และด้านเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่น และเครือข่ายทางการตลาดในต่างประเทศ (กาญจนา สมมิตร และคณะ, 2556)

อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนที่ควรพัฒนาอยู่หลายประเด็น เช่น ในกลุ่มบริษัทนำเที่ยว และเอเจนต์ต้องใช้เวลาในการพัฒนาโครงการ/กิจกรรม ในขณะที่กลุ่มมูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มองค์กรอิสระ กลุ่มการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีจุดอ่อนที่คล้ายคลึงกัน คือ ภาษาในการสื่อสาร ขาดบุคลากรที่มีศักยภาพในการให้บริการ ระบบการบริหารจัดการ ไม่มีโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ชัดเจน สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดสุขอนามัย ขาดการประชาสัมพันธ์องค์กร ขาดเงินทุน ปัจจัย อุปสรรค การสนับสนุนต่างๆ เป็นต้น (กาญจนา สมมิตร และคณะ, 2556)

จากจุดแข็ง จุดอ่อนดังกล่าวทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภูมิภาคเห็นว่าควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งมาจากหลายภาคส่วน โดยปัจจุบันผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ และผลจากการจัดการประชุมกลุ่มย่อยถึงแนวทางการพัฒนาแผนการตลาด และแนวทางการพัฒนาแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนในผลการวิจัย (กาญจนา สมมิตร และคณะ, 2556) พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนมีความต้องการที่จะสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันในการจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อการทำงานร่วมกัน แต่ยังขาดหน่วยงานกลางหรือผู้ที่ประสานงานให้เกิดเครือข่ายการทำงานดังกล่าว ดังนั้นควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ยั่งยืนได้ เช่น บริษัทนำเที่ยว และเอเยนต์มีศักยภาพในการจัดโปรแกรมและช่องทางการทำการตลาดจากการมีพันธมิตรในต่างประเทศ แต่มีข้อจำกัดเรื่องของการพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมเนื่องจากต้องใช้ระยะเวลานานในการพัฒนาโครงการ จึงควรมีการสร้างความร่วมมือกับกลุ่มมูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มองค์กรอิสระ กลุ่มการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมีศักยภาพในการทำกิจกรรมเนื่องจากเป็นแหล่งกิจกรรม หรือเป็นองค์กรที่มีเครือข่ายกับชุมชนรับทราบถึงปัญหา และความต้องการของชุมชน ตลอดจนมีประสบการณ์การทำงานที่ยาวนานร่วมกับชุมชน ทั้งนี้ความร่วมมือกันควรอยู่บนพื้นฐานของการสร้างประโยชน์ที่เป็นธรรมร่วมกันทั้งกับบริษัทเอกชน มูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรอิสระ และชุมชน

ทั้งนี้การศึกษาวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน (กาญจนา สมมิตร และคณะ, 2556) เป็นเพียงการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ยังจำเป็นต้องการขับเคลื่อนปัจจัยต่างๆให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัยต่อยอดในชุดโครงการ “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในภาคเหนือตอนบน” อันเป็นการพัฒนาจากประเด็นปัญหาที่ค้นพบจากโครงการวิจัยในระยะแรกดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ภายใต้โครงการย่อย 2 โครงการ ได้แก่

การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนนั้น มีเป้าหมายเพื่อสร้างกลไกการทำงานร่วมกัน ศึกษาหารูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพร่วมกันเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเครือข่ายไปในทิศทางเดียวกัน โดยอาศัยตัวแปรที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม 9 ตัวแปร ได้แก่ 1.การมีเป้าหมายร่วมกัน (Shared vision and goal) 2. รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) 3. ภารกิจที่ชัดเจน (Mission) 4.การสื่อสารกับองค์กรสมาชิกเครือข่าย (Communication) 5. การมีพันธะสัญญาาร่วมกัน (Commitment) 6.แกนนำ (Leadership) 7.การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายตลอดเวลา (Enhancing Capability) 8.การเสริมพลัง (Reinforcement) และ 9 ความไว้วางใจ (Trust) (สุภาวณี ทรงพร วาณิช และคณะ, 2549, ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ถิระพันธุ์, 2546, สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน, Lamoureux, 2009, Scheuing Eberherd, 1994)

นอกจากนี้การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นที่/แหล่งกิจกรรม ที่สามารถท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญได้เพื่อเป็นข้อมูลและทางเลือกแก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่สนใจจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างการมีส่วนร่วมและความยั่งยืนของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน โดยคณะผู้วิจัยจะได้วางแผนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อสำรวจความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่ที่มีความสนใจ จากนั้นทำการประเมินพื้นที่ตามองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 7 ด้าน และพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนตามหลักการ 5 S และ 5 E และทำการคืนผลการประเมินผ่านเวทีแลกเปลี่ยนแล้วสรุปเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อทำการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังตลาดเป้าหมายต่อไป

จากผลการศึกษาทั้งหมดจะนำมาซึ่งผลผลิต (output) แหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่พร้อมรับนักท่องเที่ยวอย่างน้อย 15 แหล่ง เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในรูปแบบขององค์กรที่ประกอบไปด้วยกลไก รูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ และจากผลผลิตดังกล่าวจะนำมาปรับปรุงเว็บไซต์โดยปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อนำมาแชร์ผ่านสังคมออนไลน์ ลิงค์ไปยังเว็บไซต์ของหน่วยในเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงาน

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน

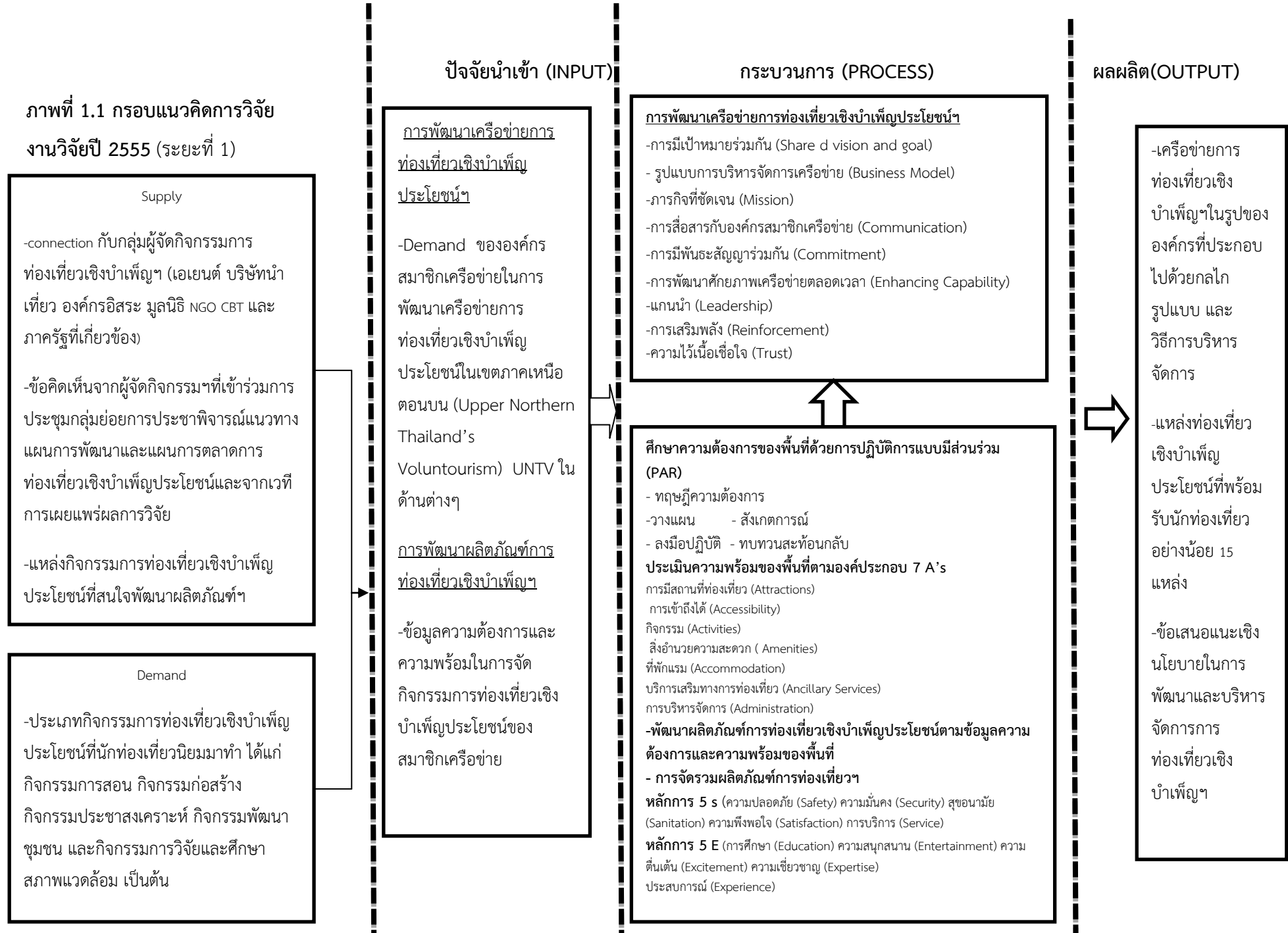
1.3 กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย

แผนงานวิจัยนี้อาศัยแนวคิดทฤษฎีจากโครงการย่อยทั้ง 2 โครงการมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยรวมดังแสดงในแผนภาพ 1.1 โดยแผนงานวิจัยได้เริ่มจากการนำผลการศึกษาในระยะที่ 1 ทั้งในส่วนของผู้สงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) มาใช้เพื่อเชื่อมโยงกับโครงการวิจัยนี้ไม่ว่าจะเป็นผลการวิจัยด้านอุปสงค์ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในงานวิจัยระยะนี้ ได้แก่ ประเภทกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวนิยม ผลวิจัยด้านอุปทาน ได้แก่ ความเชื่อมโยงที่มี (connection) กับผู้จัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากหลายภาคส่วน ข้อคิดเห็นจากผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่เข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย การประชาสัมพันธ์แนวทางแผนการพัฒนาและแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และจากเวทีการเผยแพร่ผลการวิจัย และแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่สนใจพัฒนาผลิตภัณฑ์โปรแกรมการท่องเที่ยว โดย

โครงการการวิจัยครั้งนี้ได้ร่วมกันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วมพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยได้นำรายชื่อจากฐานข้อมูลเดิมจากงานวิจัยปี 2555 ที่ประกอบด้วยมูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน บริษัทนำเที่ยว เอเยนต์ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันสร้างกลไกการทำงานร่วมกัน ศึกษาหารูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเครือข่ายไปในทิศทางเดียวกัน โดยอาศัยตัวแปรที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม 9 ตัวแปร ได้แก่ 1.การมีเป้าหมายร่วมกัน (Shared vision and goal) 2. รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) 3. ภารกิจที่ชัดเจน (Mission) 4.การสื่อสารกับองค์กรสมาชิกเครือข่าย (Communication) 5. การมีพันธะสัญญาร่วมกัน (Commitment) 6.แกนนำ (Leadership) 7.การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายตลอดเวลา (Enhancing Capability) 8.การเสริมพลัง (Reinforcement) และ 9 ความไว้วางใจ (Trust)

ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมคณะผู้วิจัยได้วางแผนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อสำรวจความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่ที่มีความสนใจ จากนั้นทำการประเมินพื้นที่ตามองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 7 ด้านและพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนตามหลักการ 5 S และ 5 E และทำการคืนผลการประเมินผ่านเวทีแลกเปลี่ยนแล้วสรุปเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อทำการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังตลาดเป้าหมาย ทั้งนี้จากผลการศึกษาทั้งหมดจะนำมาซึ่งผลผลิต (output) แหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่พร้อมรับนักท่องเที่ยวอย่างน้อย 15 แหล่ง เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในรูปขององค์กรที่ประกอบไปด้วยกลไก รูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ และจากผลผลิตดังกล่าวจะนำมาปรับปรุงเว็บไซต์โดยปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อนำมาแชร์ผ่านสังคมออนไลน์ ลิงค์ไปยังเว็บไซต์ของหน่วยในเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังแสดงในแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย
งานวิจัยปี 2555 (ระยะที่ 1)



1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน โครงการวิจัยย่อยทั้ง 2 โครงการได้จัดทำขึ้นมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเดียวกัน เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จของแผนงานวิจัยนี้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นวิธีการดำเนินงานของแผนงานได้เชื่อมโยงขั้นตอนการทำวิจัยทั้งในระดับแผนงานและในระดับโครงการย่อยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ด้านการบริหารจัดการโครงการได้มีการประชุมรายงานความก้าวหน้าพร้อมแลกเปลี่ยนปัญหา วิธีการทำงาน การแก้ไขปัญหาในทุกๆ เดือน การทำงานจะมีการประสานเชื่อมโยงกัน ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนที่มีแนวโน้มสนใจในการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน จากรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยในการประชาสัมพันธ์แนวทางการพัฒนาแผนการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ รวมถึง รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในงานวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนในระยะแรก จากนั้นจึงติดต่อสอบถามความสนใจและความสมัครใจในการเข้าร่วมเวทีการจัดตั้งเครือข่าย

2. จัดเวทีคณะผู้วิจัยศึกษาดูงานและร่วมแลกเปลี่ยนกับเครือข่ายการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเครือข่าย (โครงการย่อย 2)

3. ประชุมกลุ่มผู้จัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่สนใจและหน่วยงานที่คาดว่าจะเข้าร่วมการจัดทำเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อเปิดเวทีในการพบปะพูดคุยทำความรู้จักและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และนำเสนอบทสรุปผลการวิจัยระยะที่แล้ว จากนั้นจึงนำเสนอจุดมุ่งหมายและแผนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัย “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ฯ” (โครงการย่อย 2)

4. จัดเวทีสังเคราะห์มุมมององค์กรของสมาชิกเครือข่าย ทำความรู้จักการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของแต่ละองค์กร/หน่วยงาน ซึ่งอยู่นอกแผนการวิจัย (โครงการย่อย 2)

5. จัดเวทีประชุมเพื่อพูดคุย ในประเด็นกลไกการจัดการเครือข่าย รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย โดยทางผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดด้าน กลไก รูปแบบการจัดตั้งเครือข่ายต่างๆ ที่ได้ศึกษามาให้แก่ผู้เข้าร่วม จากนั้นเครือข่ายร่วมหาแนวทาง กลไกในการประสานความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และรูปแบบการบริหารจัดการและวิธีการทำงานของเครือข่ายจะประกอบด้วย 9 ตัวแปร ดังนี้

- 5.1 การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯ (Shared Goal) รูปแบบของความร่วมมือ

- 5.2 กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) (กลุ่มเป้าหมาย ชัดเจน รูปแบบของสินค้าและบริการ โครงสร้างการทำงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ กระบวนการ

ทำงานร่วมกัน หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ยอมรับได้ กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ และเงื่อนไขของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

5.3 กำหนดภารกิจ (Mission) ตัวชี้วัด กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ

5.4 การสื่อสาร (Communication) และการจัดระบบข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Information and Communication System) ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทราบถึงกิจกรรมความเคลื่อนไหวของเครือข่าย

5.5 การมีพันธะสัญญาร่วมกัน (Commitment)

- อุดมการณ์ร่วมกัน
- ความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น
- การทำงานร่วมกัน

5.6 ร่วมปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

- การรักษาพันธกรณีระยะยาว เพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรการทำงานร่วมกัน
- การระดมทุนระยะยาว

5.7 แกนนำ (Leadership)

- แกนนำเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถ และเข้มแข็ง
- ความสามารถในการชักจูงที่โน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะทำงานร่วมกัน
- ความสามารถจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการทำงานเพื่อสร้างความสำเร็จของเครือข่าย
- ความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมการพัฒนา

ตลอดเวลา (Enhancing Capability)

- องค์กรสมาชิกเครือข่ายมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

5.8 การเสริมพลังการทำงาน (Reinforcement)

-โอกาสสมาชิกเครือข่ายได้แสดงความสามารถ ตลอดจนใช้วิจารณ์ญาณของตนในการร่วมคิดร่วมแก้ปัญหาต่างๆ

-ความสามารถในการจัดหาทรัพยากรในลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงานของเครือข่าย

- การได้รับผลประโยชน์จากความเป็นสมาชิกในเครือข่าย

5.9 ความไว้วางใจ (Trust)

-การแบ่งปันประสบการณ์

-ความเต็มใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในโครงสร้างการทำงานของเครือข่าย

6. จัดเวทีสรุปประเด็นกลไก รูปแบบการจัดการ โครงสร้าง และกฎระเบียบต่างๆ จากนั้นจึงร่วมระดมสมองในการจัดทำแผนงานการจัดการเครือข่ายโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ศักยภาพของเครือข่าย (SWOT Analysis) และการจัดทำ TOWS MATRIX โดยแผนงานประกอบไปด้วยแผนกลยุทธ์ (วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์) และแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) (โครงการย่อย 2)

7. สัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจในสภาพและการทำงานของเครือข่าย และตัวแปรที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนซึ่งอยู่นอกแผนการวิจัย (โครงการย่อย 2)

8. การช่วยเหลือกิจกรรมสมาชิกเครือข่ายโดยสมาชิกเครือข่ายด้วยกัน เช่น การเปิดศูนย์ PSC ที่อำเภอพร้าวโดยสมาชิกช่วยกันปรับปรุงซ่อมแซมพื้นที่ โดยกิจกรรมนี้อยู่นอกเหนือแผนการดำเนินงานวิจัย(โครงการย่อย 2)

9. เก็บข้อมูลความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ละ 3-4 คน จำนวน 16 พื้นที่/องค์กร/ชุมชน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถระบุประเภทความต้องการของพื้นที่ได้ เช่น ความต้องการด้านสาธารณูปโภค ด้านการศึกษา สาธารณสุข การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบริจาคสิ่งของ และอื่นๆ ตามที่เห็นเหมาะสม และเป็นความต้องการที่แท้จริง จากนั้นคณะผู้วิจัยจะขอให้ผู้เกี่ยวข้องระบุประเด็นที่เป็นความต้องการเร่งด่วนหรือเป็นความจำเป็นมากที่สุด 3 ลำดับแรก เพื่อนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในขั้นตอนถัดไป (โครงการย่อย 1)

10. ศึกษาข้อมูลด้านความพร้อมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของพื้นที่โดยใช้แบบประเมินความพร้อมของพื้นที่ โดยคณะผู้วิจัยร่วมกับผู้มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน ร่วมกันประเมินความพร้อมของพื้นที่ตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 7 ประการ คือ การมีแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) การเข้าถึง (Accessibility) กิจกรรม (Activity) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ที่พักแรม (Accommodation) บริการเสริม (Ancillary Service) และการบริหารจัดการ (Administration) ทั้งนี้ข้อมูลความพร้อมที่ได้นำไปกำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของแต่ละพื้นที่ในขั้นต่อไป (โครงการย่อย 1)

11. การทบทวนผลการเก็บข้อมูลร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง โดยหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว คณะผู้วิจัยจะได้ตรวจสอบข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความถูกต้อง และเป็นข้อมูลที่มาจากชุมชนอย่างแท้จริง เน้นข้อมูลความต้องการที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของชุมชน เป็นสิ่งที่ชุมชนไม่สามารถจัดหาหรือแก้ปัญหาด้วยชุมชนเองได้ จำเป็นที่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกหรือนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (โครงการย่อย 1)

12. จัดเวทีจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (แผนงาน)

13. การจัดเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน (Upper Northern Thailand's Volontourism) หรือ (UNTV Network) ร่วมกันกับสมาชิกเครือข่ายในงาน Lanna Expo 2 ครั้ง ในวันที่ 5-9 มิถุนายน 2558 และ 4-13 กันยายน 2558 ซึ่งการจัดเผยแพร่ทั้ง 2 อยู่นอกแผนการวิจัยและอยู่ในความรับผิดชอบของ(แผนงาน)

14. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการเพื่อหารือการทำโครงการร่วมกันของสมาชิกเครือข่าย เช่น การจัดทำข้อเสนอในการเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน IAVE (International Association for Volunteer Effort)'s Volunteer World Conference ปี 2017 ที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะนำเสนอที่ เมืองฮานอยประเทศเวียดนาม ในวันที่ 8-12 ตุลาคม 2558 นี้ จะนำเสนอภาคใต้คอนเซ็ปต์ "Voluntourism" ทั้งนี้งานดังกล่าวอยู่นอกแผนการวิจัย

15. การประชุมเครือข่ายอย่างเป็นทางการหลังจากเสร็จสิ้นระยะเวลาตามสัญญาโครงการวิจัยเพื่อคืนข้อมูลให้แก่สมาชิก ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลร่วมกัน สรุปและปรับปรุงโครงสร้าง รูปแบบและแผนงานเครือข่ายอีกครั้งซึ่งอยู่นอกเหนือแผนงาน

16. ปรับปรุงเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน และเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งจัดทำเว็บลิงก์กับหน่วยงานต่างๆ (แผนงาน)

17. เมื่อได้ผลจากงานวิจัยทั้งหมดแล้ว แผนงานจะทำการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมดเพื่อจัดทำข้อสรุป แนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภาคเหนือตอนบน (แผนงาน)

18. เพื่อให้ผลงานวิจัยเกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น สังคม และสิ่งแวดล้อมในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน ส่วนแผนงานและคณะผู้วิจัยได้ร่วมจัดการประชุมเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจ (แผนงาน)

เครื่องมือการวิจัย

เมื่อโครงการย่อยทั้ง 2 ดำเนินการจนเสร็จสิ้นแล้ว แผนงานได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงผลการวิจัยทั้ง 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ และตอบโจทย์เป้าหมายของแผนงาน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

- การท่องเที่ยวเชิงรับผิดชอบต่อสังคม
- สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับโลก
- สังเคราะห์เนื้อหางานวิจัยของโครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน

2. ด้านเวลา

ดำเนินการภายใต้กรอบระยะเวลา 12 เดือน (15 กรกฎาคม 2557 – 14 กรกฎาคม 2558)

1.6 พื้นที่วิจัย

ดำเนินงานวิจัยภายในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา ภาครัฐส่วนท้องถิ่น แหล่งทุนวิจัยสามารถนำวางแผนงานการจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของเครือข่ายและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปวางแผนการทำงานต่อไป
2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนารูปแบบสินค้าทางเลือกใหม่ และนำไปวางแผนกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในการบำเพ็ญประโยชน์และเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น ตลอดจนสามารถนำโปรแกรมต้นแบบซึ่งเป็นสินค้าของเครือข่ายฯ ฐานข้อมูลและเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของภาคเหนือตอนบนไปประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวของไทย
3. เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนที่ประกอบไปด้วยสมาชิกเครือข่ายจากหลากหลายองค์กรได้ กลไกในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่าย รูปแบบการจัดการเครือข่าย และวางแผนงานการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนที่สามารถดำเนินการพัฒนาเครือข่ายได้ตามแผนที่วางไว้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สมาชิกเครือข่ายฯ ได้ความร่วมมือทางด้านข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และการตลาด ที่สามารถเพิ่มศักยภาพขององค์กรของตน
5. นักวิชาการและนักวิจัย ตลอดจนผู้ที่สนใจในการพัฒนาเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวได้องค์ความรู้ด้านรูปแบบการจัดการและองค์ความรู้ด้านกลไกในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนเพื่อต่อยอดงานวิจัยต่อไป
6. ผู้ประกอบการนำเที่ยวและชุมชนได้แนวทางในการทำงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว และชุมชนร่วมกันโดยแต่ละฝ่ายได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวร่วมกัน
7. ธุรกิจเกี่ยวเนื่องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสายการบิน ที่พัก อาหาร รถเช่า บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และอื่นๆ เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
8. ชุมชนท้องถิ่น สังคม สิ่งแวดล้อม ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์โดยตรง และเกิดการอนุรักษ์และภาคภูมิใจในความเป็นตัวตนของตนเอง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลปกป้อง ชุมชนได้รับการช่วยเหลือในสิ่งที่ขาดแคลนที่หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

1.8 นิยามศัพท์

1.8.1 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Volunteer Tourism/ Voluntourism) ในการศึกษา นี้ หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นั้นคือความปรารถนาอยากจะช่วยเหลือผู้อื่น เป็นความตั้งใจผสมผสานกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่จุดหมายปลายทางเข้ากับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวหลัก เช่น ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ และการพักผ่อนหย่อนใจ อย่างลงตัว (VolunTourism Institute, 2014)

1.8.2 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน (volunteer tourism in the upper north of Thailand) ในการศึกษา นี้ หมายถึงรูปแบบการท่องเที่ยวที่ผสมผสานระหว่างกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษต่างๆ โดยเน้นการเดินทางท่องเที่ยวที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าทั้งในส่วนของผู้จัดกิจกรรมและนักท่องเที่ยวในลักษณะของโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีการกระจายรายได้และผลประโยชน์ในชุมชนเป็นสำคัญ

1.8.3 สมาชิกเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (voluntourism network members) ในงานวิจัยนี้หมายถึง องค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ องค์กรสาธารณะประโยชน์/กุศล บริษัทนำเที่ยว เอเจนต์ ชุมชนที่เป็นผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยตนเอง (community-based tourism) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยร่วมกันทำงานเพื่อขับเคลื่อนเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนร่วมกัน

1.8.4 การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (volunteer tourism network development)

การรวมกลุ่มกันขององค์กร/หน่วยงานของผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มาร่วมพัฒนาเครือข่ายร่วมกันโดยมีตัวแปร 9 ด้านในการพัฒนาเครือข่ายดังนี้

1. การมีเป้าหมายร่วมกัน (Shared vision and goal) จุดมุ่งหมาย และเป้าหมายร่วมในการทำงานจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูง หากทุกฝ่ายสามารถกำหนดจุดหมายร่วมกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดหมายที่ทุกฝ่ายเห็นและต้องการให้เกิดขึ้น

2. รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) ที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบหรือมีกลไกที่เหมาะสมกับเครือข่าย เช่น มีกลุ่มเป้าหมายชัดเจน กำหนดรูปแบบของสินค้าและบริการ โครงสร้างการทำงาน บทบาทหน้าที่ กระบวนการทำงานร่วมกัน หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ยอมรับได้ ระเบียบและกฎเกณฑ์ของเครือข่าย เป็นต้น

3. ภารกิจที่ชัดเจน (Mission) ทั้งในด้านเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแผนงาน

4. การสื่อสารกับองค์กรสมาชิกเครือข่าย (Communication) การมีระบบสารสนเทศ/ข้อมูล/ระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับองค์กรในเครือข่ายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อความยั่งยืนของเครือข่าย เพราะจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทราบถึงกิจกรรมความเคลื่อนไหวของเครือข่าย

5. การมีพันธะสัญญาร่วมกัน (Commitment) คือการมีอุดมการณ์และความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น มีสายสัมพันธ์ระหว่างกันซึ่งต้องผ่านกระบวนการทำงาน ความสำเร็จ ความล้มเหลวร่วมกัน และร่วมปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตลอดจนการรักษาพันธกรณีระยะยาว เพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรการทำงานร่วมกัน รวมถึงการระดมทุนระยะยาว

6. แกนนำ (Leadership) การมีผู้นำเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถ และเข้มแข็ง ซึ่งจะต้องสามารถสร้างวิสัยทัศน์ในเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งการชักจูงที่โน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของสิ่งที่ทำงานร่วมกัน สามารถจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการทำงานเพื่อสร้างความสำเร็จของเครือข่ายและผลสำเร็จของงาน และผู้นำต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

7.การพัฒนาตลอดเวลา (Enhancing Capability) เครือข่ายการทำงานจะมีประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ ก็ต่อเมื่อแต่ละองค์กรที่มาร่วมเป็นเครือข่ายมีการปรับปรุงพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลา การสร้างภูมิความรู้และขบวนการทางปัญญา

8. การเสริมพลังการทำงาน (Reinforcement) โดยให้โอกาสสมาชิกเครือข่ายได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ตลอดจนใช้วิจารณ์ญาณของตนในการร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาต่างๆ เช่น การหาทุน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ การเสริมทักษะ รวมถึงความสามารถในการจัดหาทรัพยากรในลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงานของเครือข่าย รวมถึงการได้รับผลประโยชน์จากความเป็นสมาชิกในเครือข่าย

9. ความไว้วางใจ (Trust) มีการสร้างบรรยากาศให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจ ความเชื่อที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้มีให้กับบุคคลอื่น ว่าบุคคลนั้นจะซื่อสัตย์ต่อเขาไม่ทำร้ายหรือเอาเปรียบเขา เป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ที่ก่อให้เกิดความรู้สึที่ดีๆ ต่อกันเกิด ความตั้งใจที่จะทำสิ่งดีๆ ให้กัน ให้ความร่วมมือในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยใจจริง และเกิดความภักดีต่อกัน การที่คนเราจะไว้วางใจหรือเชื่อใจใครนั้น มีองค์ประกอบ 2 อย่าง คือ ความรู้ความสามารถในสิ่งที่ทำ และความเป็นคนดี มีคุณลักษณะดีโดยเนื้อแท้ มิใช่อะไรอย่างหนึ่ง ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่สร้างได้ แต่ไม่สามารถสร้างได้ภายในวันเดียว ต้องใช้เวลาและความต่อเนื่องในการสร้าง อยู่ตลอดเวลา และต้องอาศัยความซื่อสัตย์และความจริงใจในการสร้างเป็นหลัก

1.8.5 กลไกในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่าย หมายถึง ระบบเครือข่าย และกระบวนการทำงานที่สิ้นไหล คล่องตัว และมีประสิทธิภาพที่จะได้มาซึ่งบริการโดยมีพื้นฐานบนกระบวนการทำงานที่สิ้นไหล คล่องตัว มีวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานที่เอื้ออำนวยหรือกระตุ้นให้เกิดความไว้วางใจและ

ความร่วมมือระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยการออกแบบและจัดตั้งระบบเครือข่ายจะนำตัวแปรในการพัฒนาเครือข่ายข้างต้นมาใช้

1.8.6 การบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) หมายถึงรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบหรือมีกลไกที่เหมาะสมกับเครือข่าย เช่น มีกลุ่มเป้าหมายชัดเจน กำหนดรูปแบบของสินค้าและบริการ โครงสร้างการทำงาน หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ยอมรับได้ ระเบียบและกฎเกณฑ์ของเครือข่าย เป็นต้น

1.8.7 แผนงานการจัดการเครือข่าย (Strategic Plan) หมายถึงแผนที่ได้จากการวิเคราะห์ศักยภาพของเครือข่าย (SWOT Analysis) และการจัดทำ TOWS MATRIX โดยแผนงานประกอบไปด้วยแผนกลยุทธ์ (วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์) และแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan)

1.8.8 ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (volunteer tourism product) หมายถึงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการดังนี้

- การมีสถานที่ท่องเที่ยว (Attractions) คือ พื้นที่นั้นต้องมีสถานที่ท่องเที่ยวอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปในพื้นที่ได้ โดยสถานที่นั้นอาจเป็นสิ่งที่มียุตามธรรมชาติเช่น ภูเขา น้ำตก ป่าไม้ เป็นต้น หรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ อาคาร บ้านเรือน เป็นต้น ก็ได้
- การเข้าถึงได้ (Accessibility) คือ พื้นที่นั้นต้องสามารถเดินทางไปถึงได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงว่าวิธีนั้นจะยากลำบากเพียงใด เช่น พื้นที่นั้นอาจสามารถไปถึงได้ด้วยการขับรถธรรมดาไป หรืออาจต้องใช้รถขับเคลื่อน 4 ล้อ หรือเดินเท้าเข้าไป เป็นต้น
- กิจกรรม (Activities) คือ พื้นที่นั้นต้องมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าสนใจ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าไปทำกิจกรรมนั้นได้ ทั้งนี้กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จะถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดประการหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
- สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ พื้นที่ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องสุขา ร้านค้าชุมชน ร้านอาหาร บริการสื่อสาร บริการขนส่ง เป็นต้น
- ที่พักแรม (Accommodation) คือ พื้นที่นั้นต้องมีที่พักแรมประเภทใดประเภทหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเป็น โรงแรม รีสอร์ท หรือบ้านพักแบบโฮมสเตย์ ก็ได้
- บริการสนับสนุน (Ancillary Service) คือ พื้นที่นั้นต้องมีบุคลากรที่สามารถให้บริการหรืออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้ ในที่นี้อาจหมายถึงผู้จัดการโครงการ ผู้นำทาง เจ้าหน้าที่ประสานงาน หรือบุคลากรที่ทำงานในลักษณะเดียวกัน

- การจัดการ (Administration) คือ พื้นที่ควรมีการจัดการพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม รวมถึงการประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

1.8.9 แหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (volunteer tourism destination) หมายถึง พื้นที่ที่มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ แต่ยังคงต้องประกอบข้อใดข้อหนึ่งของการเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อยู่ เช่น พื้นที่จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์นั้นอาจมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจแต่อาจขาดบุคลากรผู้ให้บริการ เป็นต้น

1.8.10 การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) หมายถึง ระเบียบวิธีวิจัยที่มีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับเปลี่ยนเทคนิคต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการเฉพาะของผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมซึ่งจะทำให้ได้แนวทางที่ดีที่สามารถนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ ซึ่งในการศึกษานี้จะหมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนทุกภาคส่วน

1.9 แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนนั้นจะอาศัยแนวคิดหลักๆ 3 ส่วนอันได้แก่ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม แนวคิดการพัฒนาเครือข่าย และแนวคิดด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยสามารถสรุปแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

1.9.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1981: 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นสมาชิกต้องเข้ามาเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมในคิดวิเคราะห์และตัดสินใจว่าควรจะดำเนินการโครงการใดบ้างอย่างไร รวมไปถึงการวางแผนกิจกรรมต่างๆ ก่อนลงมือปฏิบัติ

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสละเวลา แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรต่างๆ ด้วยความเต็มใจ และมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ดำเนินการ

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ผลประโยชน์ทางวัตถุ เช่น รายได้ ผลผลิต ทรัพย์สิน เป็นต้น ผลประโยชน์ทางสังคม เช่น สิ่งของสาธารณะ โรงเรียน แม่น้ำลำคลอง ถนน เป็นต้น และผลประโยชน์ด้านบุคคล เช่น การมีอำนาจ ชื่อเสียง การยอมรับจากสังคม การยอมรับนับถือตนเอง เป็นต้น

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการมีส่วนร่วมในการวัดผลติดตามผล เพื่อหาข้อดีและข้อเสีย เพื่อนำไปเป็นแนวทางแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากประชาชนได้มีส่วนร่วมในขั้นนี้ จะทำให้เกิดพลังความคิดในการพัฒนาหรือนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตได้ แนวคิดการพัฒนาเครือข่าย

1.9.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายนั้นได้มีผู้ที่สนใจและให้แนวคิดในการพัฒนาเครือข่ายไว้อย่างกว้างขวางซึ่งแนวคิดการสร้างเครือข่ายได้ถูกนำไปใช้ในหลากหลายวงการทั้งในการทำงานของภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และ ชุมชน

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า เครือข่ายคือการเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจ ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ อุดมการณ์ และความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นแล้วยังหมายถึงมีมิตรภาพที่ใกล้ชิด เชื่อถือ เอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน มีสายสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการสร้างมิตรภาพ และการติดต่ออาจทำได้ทั้งที่ผ่านศูนย์กลางแม่ข่ายหรือแกนนำ หรืออาจจะไม่มีแม่ข่ายหรือแกนนำแต่จะทำการติดต่อโดยตรงระหว่างกลุ่ม โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ ผ่านกระบวนการทำงาน ความสำเร็จ ความล้มเหลวร่วมกันและร่วมปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (พลเดช ปิ่นประทีป 2556, กาญจนา แก้วเทพ 2533, Alter และ Hage, 1993 และ นฤมล นิราทร, 2543)

ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมได้พบตัวแปรที่จะนำมาศึกษาถึงกลไกในการประสานความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และรูปแบบการบริหารจัดการและวิธีการทำงานของเครือข่ายประกอบด้วย 9 ตัวแปร (สุภาวดี ทรวงพรพาณิชย์ และคณะ, 2549, ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์, 2546, สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน , Lamoureux, 2009, Scheuing Eberherd, 1994,) ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯ (Shared Goal and vision) รูปแบบของความร่วมมือ
2. กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) (กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบของสินค้าและบริการ โครงสร้างการทำงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ กระบวนการทำงานร่วมกัน หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ยอมรับได้ กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ และเงื่อนไขของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
3. กำหนดภารกิจ (Mission) ตัวชี้วัด กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ
4. การสื่อสาร (Communication) และการจัดระบบข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศของเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Information and Communication System) ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทราบถึงกิจกรรมความเคลื่อนไหวของเครือข่าย

5. การมีพันธะสัญญาร่วมกัน (Commitment)

- อุดมการณ์ร่วมกัน
- ความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น
- การทำงานร่วมกัน
- ร่วมปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- การรักษาพันธกรณีระยะยาว เพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรการทำงาน

ร่วมกัน

- การระดมทุนระยะยาว

6. แกนนำ (Leadership)

- แกนนำเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถ และเข้มแข็ง
- ความสามารถในการชักจูงที่โน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะ

ทำงานร่วมกัน

- ความสามารถจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการทำงานเพื่อสร้าง

ความสำเร็จของเครือข่าย

- ความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

7. การพัฒนาตลอดเวลา (Enhancing Capability)

- องค์กรสมาชิกเครือข่ายมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

8. การเสริมพลังการทำงาน (Reinforcement)

- โอกาสสมาชิกเครือข่ายได้แสดงความสามารถ ตลอดจนใช้วิจารณ์ญาณ

ของตนในการร่วมคิดร่วมแก้ปัญหาต่างๆ

- ความสามารถในการจัดหาทรัพยากรในลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงานของ

เครือข่าย

- การได้รับผลประโยชน์จากความเป็นสมาชิกในเครือข่าย

9. ความไว้วางใจ (Trust)

- การแบ่งปันประสบการณ์
- ความเต็มใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในโครงสร้างการ

ทำงานของเครือข่าย

1.9.3 แนวคิดด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

แนวคิดด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จะอาศัยแนวคิดหลายด้านด้วยกันดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 48-50) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไป แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (physiological needs) เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการมีชีวิต การดำรงชีวิต วุฒิภาวะไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้แต่อย่างไร เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการทางร่างกายของเราเป็นสำคัญ เป็นแรงขับเบื้องต้นที่ร่างกายถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้่องไว กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาที่จะต้องสนองต่อสิ่งเร้า เกิดขึ้นจากสภาวะทางอารมณ์ สิ่งกระตุ้นทั้งจากภายนอกและภายใน

2. ความต้องการทางจิตใจและสังคม (psychological and social) ความต้องการประเภทนี้ค่อนข้างสลับซับซ้อนและเกิดขึ้นจากสภาพสังคม วัฒนธรรม การเรียนรู้และประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับและเป็นสมาชิกอยู่ ความต้องการทางจิตใจและสังคมนี้ยังแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล แต่ละสังคมและฐานะทางสังคมของบุคคล รวมทั้งเวลาและโอกาสที่แตกต่างออกไปด้วย

มีหลายทฤษฎีที่อธิบายความต้องการของบุคคล ได้แก่ 1) ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ มาสโลว์ 2) ทฤษฎีความต้องการของ แอลเดอร์เฟอร์ 3) ทฤษฎีความต้องการของ เมอร์เรย์ 4) ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของ แมคคลีแลนด์

2. ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ มาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs)

มาสโลว์ (Maslow, 1943) เสนอเอาไว้ว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งมาสโลว์ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

3. ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

ลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น

2) ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น

3) ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความรู้สึกว่าตนได้รับความรัก และมีส่วนร่วมในการเข้าหมู่พวก

4) ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน

5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของตน เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

3. ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's modified need hierarchy theory)

แอลเดอร์เฟอร์ (1972) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่าทฤษฎีอีอาร์จี (ERG: Existence – Relatedness – growth theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (existence needs) เป็นความที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย
2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (relatedness needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย
3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (growth needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับการยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

4. ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's manifest needs theory)

เมอร์เรย์ (1938) ได้อธิบายว่า ความต้องการของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ ความต้องการของบุคคลที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
2. ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน
3. ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่เป็นตัวของตัวเอง
4. ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

5. ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีแลนด์ (McClelland's achievement motivation theory)

แมคคลีแลนด์ (1965) ได้เน้นความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (need for achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา
2. ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ (need for affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (need for power) เป็นความต้องการมีอิทธิพล และครอบงำเหนือผู้อื่น

โดยสรุป ความต้องการสามารถแบ่งได้เป็นความต้องการทางกายภาพ และความต้องการทางจิตใจหรือสังคม ความต้องการที่แตกต่างกันจะทำให้การตอบสนองแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นการเข้าใจความต้องการของพื้นที่จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ในการศึกษาจึงพิจารณาทั้งความต้องการทางกายภาพและความต้องการทางสังคมควบคู่กันไป โดยอิงหลักทฤษฎีความต้องการเหล่านี้โดยเฉพาะทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในหลายวงการ

6. องค์ประกอบพื้นฐานของการเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว (The Basic Elements of the Tourist Destination)

Cho (2000) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า การจะเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวได้นั้นต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 6 ประการ ดังต่อไปนี้คือ

1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ซึ่งเป็นจุดสนใจอย่างแรกที่นักท่องเที่ยวจะตัดสินใจเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางนั้น เช่น ภูเขา ชายหาด สิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว เช่น ระบบสาธารณูปโภค ขนส่งมวลชน ศูนย์ข้อมูล เป็นต้น

3) การเข้าถึงได้ (Accessibility) คือ จุดหมายปลายทางนั้นต้องสามารถเดินทางไปถึงได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

4) ภาพลักษณ์ (Image) คือ จุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวจะต้องมีเอกลักษณ์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปได้ ไม่ว่าจะเป็น ความปลอดภัย ความเป็นมิตรของผู้คน สิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นต้น

5) ทรัพยากรบุคคล (Human Resources) คือ จุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวจะต้องมีทรัพยากรบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนเพื่อให้บริการทางการท่องเที่ยวได้

6) ราคา (Price) คือ จุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวต้องมีกรอบด้านราคาโดยประมาณเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจในการเลือกเดินทางได้ กล่าวคือสถานที่นั้นต้องให้นักท่องเที่ยวพอประมาณได้ว่าจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณเท่าใดในการเดินทางไปท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น

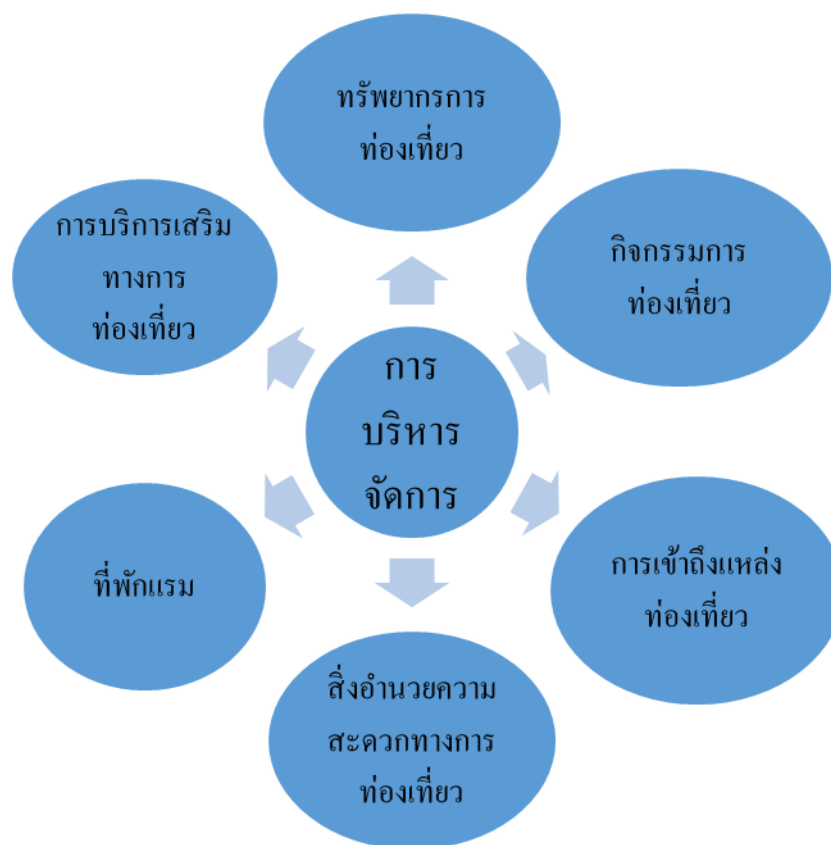
7. ปัจจัยสำคัญ 5 ประการของการท่องเที่ยว (Five A's of Tourism)

ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างน้อย 5 ประการได้แก่

1. การมีสถานที่ท่องเที่ยว (Attractions) ซึ่งหมายถึง สถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจไปเยี่ยมชมโดยสถานที่ดังกล่าวอาจมีความสำคัญทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ มีความงดงามของธรรมชาติ หรือสิ่งปลูกสร้าง หรือเป็นสถานที่ทำกิจกรรมพิเศษนอกเหนือจากงานปกติของนักท่องเที่ยว
2. การเข้าถึง (Access) หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว ซึ่งจะหมายถึงถนนหนทางในการเข้าถึงสถานที่นั้นและยานพาหนะที่ใช้เดินทางไปยังสถานที่นั้น โดยการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวควรมีความสะดวก เข้าถึงอย่างง่ายลำบากนัก
3. ที่พักแรม (Accommodation) หมายถึง สถานที่พักค้างคืนสำหรับนักท่องเที่ยว นับตั้งแต่แคมป์สำหรับกางเต็นท์ โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ บังกโล ไปจนถึงโรงแรมรีสอร์ทหรูหรา โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดีควรมีการจัดเตรียมที่พักแรมให้นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม
4. กิจกรรม (Activities) ในที่นี้หมายถึง กิจกรรมประเภทต่างๆที่นักท่องเที่ยวสามารถกระทำได้ในการเดินทางท่องเที่ยว เช่น การเล่นกีฬาทางน้ำ การดูนก การเดินป่า รวมไปถึงการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนในสถานที่ท่องเที่ยวด้วย
5. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง บริการต่างๆที่จัดไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว เช่น ห้องสุขา ร้านค้าสะดวกซื้อ ร้านอาหาร ศูนย์บริการข้อมูล บริการรถโดยสารและบริการฉุกเฉินต่างๆ (Tourism Western Australia, 2008)

8. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว 7 ประการ (Seven A's of Tourism)

บุษบา สิทธิการ และสิริวัฒนา ใจมา (2553) มีมุมมองว่า องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวนั้นมี 7 องค์ประกอบ ดังแสดงในแผนภูมิ 1-2 ดังนี้



แผนภูมิภาพที่ 1-2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว 7 ประการ

(บุษบา สติธิการ และสิริวัฒนา ใจมา, 2553)

แต่ละองค์ประกอบของการท่องเที่ยวมีความสำคัญและเชื่อมโยงกัน หากขาดองค์ประกอบใดไป จะส่งผลต่อความล้มเหลวในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยนัยของแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่แสดงถึงความสวยงาม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญา และสุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดความสุขและความพึงพอใจในรูปแบบที่แตกต่างกัน

2) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยกิจกรรมเพื่อการนันทนาการและการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น กิจกรรมเดินป่าเพื่อศึกษาเส้นทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษและวาระสำคัญที่มีเฉพาะในประเทศ เช่น เทศกาล ประเพณี การแข่งขันประเภทต่างๆ และการแสวงบุญในเทศกาลทางศาสนา

3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) หมายถึง การเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกในการเข้าถึง โดยมีเส้นทางหรือเครือข่ายคมนาคมที่เชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับพื้นที่ใกล้เคียง เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ที่ลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทางด้วยความรวดเร็ว ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย ความประหยัด และความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (จำนวน ความจุ และความถี่ของยานพาหนะ) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวควรมีระบบการขนส่งซึ่งประกอบด้วย เส้นทาง พาหนะ สถานี ผู้ประกอบการขนส่ง และพนักงานให้บริการ เป็นต้น นอกจากนี้ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวควรคำนึงถึงเครือข่าย การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ระยะทางในการเดินทาง และระยะเวลาของการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (บุษบา สิทธิการ และสิริวิวัฒนา ใจมา, 2553) เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

4) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenity) หมายถึง สิ่งจำเป็นในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อบริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสุข ความสะดวกสบาย ความบันเทิง และความประทับใจ ถือเป็นอุปทานของการท่องเที่ยวประเภทหนึ่งซึ่งในบางโอกาสอาจเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เช่นเดียวกัน สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทการเข้าออกเมือง สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัย

5) ที่พักแรม (Accommodation) หมายถึง สถานที่ที่นักท่องเที่ยวพำนักค้างคืนในช่วงเวลาท่องเที่ยวซึ่งอาจตั้งอยู่ภายในแหล่งท่องเที่ยวหรือภายนอกแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรมส่วนใหญ่ให้บริการหลักด้านที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกในการพักแรม เช่น การให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น นอกจากนี้ ที่พักแรมบางแห่งอาจให้บริการเสริมเพื่อความบันเทิงและการผ่อนคลายแก่นักท่องเที่ยว เช่น คาราโอเกะ การให้บริการอินเทอร์เน็ต การนวดแผนไทย และการให้บริการสปา เป็นต้น ทั้งนี้ ประเภทและการบริการของที่พักแรมแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของผู้ประกอบการและความต้องการของนักท่องเที่ยว

6) การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว (Ancillary Service) หมายถึง การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่ครอบคลุมกิจกรรม และการบริการที่เกี่ยวข้องกับการรับนักท่องเที่ยว การให้บริการที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และการตลาดแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ความปลอดภัย และการจัดสรรการบริการอื่นๆที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการตอบสนองต่ออุปสงค์ของการท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวมีความประสงค์ในการเข้าร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และการประกอบกิจกรรมอื่นๆเพื่อศึกษาการเรียนรู้เป็นต้น ซึ่งในกระบวนการจัดการได้หมายรวมถึง การส่งเสริมและพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว (วรรณ ธิลปะอาชม นภดล ภาคพรตม และวสิน อิงพัฒนกุล, 2545)

7) การบริหารจัดการ (Administration) หมายถึง การบริหารจัดการแต่ละองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ให้ความสำคัญต่อการให้บริการที่ยึดหลักการบริหารและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี (Service and

Hospitality) เพื่อสร้างความประทับใจและจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ (Godfrey and Clarke, 2000) ส่งเสริมพัฒนาและสร้างมูลค่าแก่สินค้าและบริการท่องเที่ยวควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคม ประเพณี และวิถีชีวิตของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ทั้งนี้การบริหารดังกล่าวควรเกิดจากความร่วมมือของภาคการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนในพื้นที่ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่ใกล้เคียง

จากแนวคิดนี้จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการถือเป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ

9. องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (The Elements of Tourism Product)

David C. Brown & Jennifer Stange (2011: 6) เสนอว่า ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการดังต่อไปนี้ คือ

1. แหล่งท่องเที่ยว (attraction) เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้สำหรับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวทุกชนิด
2. การเข้าถึง (access) หมายถึง นักท่องเที่ยวต้องสามารถไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ไม่ว่าจะยาก ลำบากแค่ไหนก็ตาม
3. กิจกรรม (activity) หมายถึง ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น
4. การบริการ (services) คือ การอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เช่น การเดินทาง ที่พัก อาหาร การรักษาความปลอดภัย เป็นต้น
5. บุคลากรผู้ให้บริการ (personnel) ถือเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เนื่องจากท่องเที่ยวต้องได้รับบริการ ไม่ว่าจะเป็นจากเจ้าของบ้านพัก คนขับรถ พ่อครัว เป็นต้น
6. การทำให้เป็นที่รู้จัก (promotion) ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต้องทำให้เป็นที่รู้จัก แม้ว่าจะเป็นแค่การพูดบอกต่อปากต่อปากก็ตาม

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบต่างๆแล้วจะเห็นว่ามีส่วนที่เหมือนและแตกต่างกันอยู่บางส่วนและเมื่อนำแนวคิดทั้งหมดมาสังเคราะห์รวมกันจะได้องค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้เป็นกรอบการประเมินพื้นที่เพื่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้ ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ควรมีประเด็นที่ต้องพิจารณา 7 ประการ ดังต่อไปนี้

- **การมีสถานที่ท่องเที่ยว (Attractions)** คือ พื้นที่นั้นต้องมีสถานที่ท่องเที่ยวอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปในพื้นที่ได้ โดยสถานที่นั้นอาจเป็นสิ่งที่มียูตามธรรมชาติเช่น ภูเขา น้ำตก ป่าไม้ เป็นต้น หรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ อาคาร บ้านเรือน เป็นต้น ก็ได้

- **การเข้าถึงได้ (Accessibility)** คือ พื้นที่นั้นต้องสามารถเดินทางไปถึงได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงว่าวิธีนั้นจะยากลำบากเพียงใด เช่น พื้นที่นั้นอาจสามารถไปถึงได้ด้วยการขับรถธรรมดาไป หรืออาจต้องใช้รถเข็น 4 ล้อ หรือเดินเท้าเข้าไป เป็นต้น
- **กิจกรรม (Activities)** คือ พื้นที่นั้นต้องมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าสนใจ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าไปทำกิจกรรมนั้นได้ ทั้งนี้กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จะถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดประการหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
- **สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)** คือ พื้นที่ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งสามประเภทได้แก่สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทการเข้าออกเมืองเช่นการดำเนินการด้านเอกสารต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ไฟฟ้า น้ำอุปโภคบริโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัยพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำสะอาด อาหารถูกสุขลักษณะ ความปลอดภัยจากโรคติดต่อ เป็นต้น
- **ที่พักแรม (Accommodations)** คือ พื้นที่นั้นต้องมีที่พักแรมประเภทใดประเภทหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเป็น โรงแรม รีสอร์ท หรือบ้านพักแบบโฮมสเตย์ ก็ได้
- **การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว (Ancillary Services)** คือ พื้นที่ควรมีการให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ความปลอดภัย และการจัดสรรบริการอื่นๆ ที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวมีความประสงค์ในการเข้าร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และการประกอบกิจกรรมอื่นๆ เพื่อศึกษาการเรียนรู้ เป็นต้น
- **การบริหารจัดการ (Administration)** หมายถึง พื้นที่ควรมีการจัดการองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวเพื่อสร้างภาพลักษณ์ (Image) ของพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปได้ ซึ่งจะหมายถึงภาพลักษณ์ด้านราคา (Price) และ การทำให้เป็นที่รู้จัก (Promotion) การประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก เช่น พื้นที่นั้นมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม หรือพื้นที่นั้นมีคนพูดถึงกันมาก ก็สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาในพื้นที่ได้เช่นกัน

ต่อจากนี้คณะผู้วิจัยจะเรียกองค์ประกอบทั้ง 7 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่า “องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์” โดยจะใช้องค์ประกอบทั้ง 7 ประการเป็นกรอบในการศึกษาพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย

10. การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

ตามแนวคิดของ ฌ็อง-ฌัก ฟ็อมบร็อง (2551) การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสามารถ

ทำได้ 5 วิธีหลักๆ ดังนี้ คือ

1. การวิจัยตลาด (Market Research) เพื่อดูระดับความสนใจและความต้องการของลูกค้า และวิจัยคุณภาพของผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อดูจุดอ่อนจุดแข็ง เนื่องจากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวไม่สามารถจับต้องสัมผัสได้ และธุรกิจท่องเที่ยวเป็น “dream industry” ซึ่งอาจล้มเหลวถ้าไม่สามารถแข่งขันกันได้

2. การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product Line) เช่น โรงแรมระดับดาวขยายสายธุรกิจใหม่เป็นสายธุรกิจการศึกษาสอนทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว การจัดการโรงแรม การจัดการครัวและภัตตาคารในระดับปริญญาตรี ตลอดจนการจัดการบริการทางวิชาการ การฝึกอบรมบุคลากรในธุรกิจบริการซึ่งเป็นกลยุทธ์ใหม่ที่โรงแรมบางแห่งเริ่มจัดทำ

3. การขยายตัวไปในสายผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่แล้ว (Additional to existing product) เช่น

- การขยายเครือข่ายของโรงแรมไปยังเมืองท่องเที่ยวหลักและรองของประเทศ เช่น เครือดุสิตธานีเครือปรีนเซสและเครือธานี
- การขยายเครือข่ายของโรงแรมในต่างประเทศและไปต่างประเทศอื่นๆ เพิ่มขึ้น อาจโดยการเซ็นสัญญาจ้างเข้าร่วมบริหารงานของโรงแรม (Management Contract) หรือโดยการได้รับสิทธิให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มหรือในเครือเดียวกัน

- การขยายแฟรนไชส์ของร้านอาหารในประเทศและต่างประเทศ

4. การแยกแยะผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวออกเป็นหลายชนิด และขายเป็นส่วนๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการ อาจดูจำนวนนักท่องเที่ยวถ้ามาใช้บริการมากพอสมควรก็ขาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นส่วนๆ จะกระทำได้ดีกว่าการปรับปรุงผลิตภัณฑ์โดยรวมทั้งหมด เช่น

- การนำเที่ยวประเทศอินโดนีเซีย แบ่งเป็นทัวร์จากรัตนา - บุโรพุทโธ, ทัวร์บาหลี่ - เดนปาซาร์
- การนำเที่ยวประเทศออสเตรเลียแบ่งเป็น 4-5 ชุดๆ ละ 4-5 วัน เช่น ซิดนีย์ - แคนเบอร์รา - เมลเบิร์น, เกรทแบร์ริเออร์ฟ - โกลด์โคสต์ - ซิดนีย์ - บริสเบน

5. การสร้างความแตกต่างทางการแข่งขัน (Competitive Differentiation) มีวิธีการหลายอย่าง ดังนี้

- การออกแบบห้องพักของโรงแรม เป็นห้อง suite แบบไทย แบบยุโรป หรือแบบญี่ปุ่น โดยเน้นวัสดุอุปกรณ์ การตกแต่งที่แสดงถึงวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ เพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้ผู้มาใช้บริการที่ต้องการสัมผัสรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

- การเสนอทางเลือกในการให้บริการแก่ลูกค้าหลายระดับ เช่น โรงแรมมีนโยบายการลงทุนสร้างโรงแรมในเครือหลายระดับในทำเลที่ตั้งใกล้เคียงกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละระดับ

- การสร้างความแตกต่างทางด้านบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารและพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการ

- การสร้างความแตกต่างในด้านภาพลักษณ์ (Image Differentiation) ผู้ประกอบธุรกิจพยายามสร้างความแตกต่างทางด้านภาพลักษณ์เพื่อให้ลูกค้าจดจำ รับรู้และระลึกถึงเมื่อต้องการใช้สินค้าและบริการ เช่น โรงแรมพยายามสร้างภาพเอกลักษณ์แบบไทย โดยนำเอกลักษณ์ไทยไปใช้ในการให้บริการด้วยตั้งแต่การตกแต่งห้องพักด้วยภาพเขียนลายไทย ใช้ดอกไม้ไทยตกแต่งห้องรับแขก บริการอาหารไทย พนักงานแต่งชุดไทยให้การต้อนรับและให้บริการด้วยกิจกรรมการพาหนุ่มนวลแบบไทย

11. การจัดรวมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Tourism Packaging)

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2551) ได้ให้แนวคิดว่าการจัดรวมผลิตภัณฑ์นั้นหมายถึงการจัดรวมสินค้าและบริการท่องเที่ยวหลายๆอย่าง ที่เหมาะสมเข้าด้วยกันเพื่อตอบสนองกลุ่มตลาดเป้าหมายของธุรกิจ การจัดรวมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสามารถทำได้ 3 ลักษณะ คือ

1. ผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวเป็นผู้จัดแล้วหาตลาดลูกค้าและจำหน่ายเอง เช่น hotel weekend package โรงแรมจัดรวมที่พัก อาหาร และกิจกรรมการพักผ่อนอื่นๆ ไว้ สำหรับลูกค้าครอบครัวในราคาเหมาะสม
2. ผู้ประกอบธุรกิจหลายรายร่วมกันจัดรวมผลิตภัณฑ์แล้วรวมขายเป็นผลิตภัณฑ์เดียว ในราคาเหมาะสม ทำให้ลูกค้ามีโอกาสในการเลือกซื้อ ในราคาถูกดีธรรม และทำให้ผลิตภัณฑ์ขายง่ายกว่าการขายเดี่ยว
3. องค์กรที่สาม เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และบริษัทตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยวเป็นผู้จัดรวมผลิตภัณฑ์แล้วจำหน่าย โดยจ่ายค่านายหน้าให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนั้นๆ การจัดแบบนี้ช่วยให้ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีความหลากหลาย เป็นช่องทางการจัดจำหน่ายที่สำคัญของผู้ประกอบธุรกิจและทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเจริญเติบโต

ในการจัดรวมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้น สามารถจำแนกประเภทได้เป็นหลายประเภท ดังนี้

- การจัดรวมผลิตภัณฑ์จากองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ที่พัก อาหาร การเดินทางและการขนส่ง กิจกรรมการท่องเที่ยว การนำชมสถานที่ และจำหน่ายในราคาเหมาะสม
- การจัดรวมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวบางอย่างเข้าด้วยกันตามความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การจัดรวมผลิตภัณฑ์ตามความสนใจพิเศษ
- การจัดรวมผลิตภัณฑ์ตามตลาดเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้มาประชุม กลุ่มญาติ กลุ่มครอบครัว กลุ่มลูกค้าที่สนใจกิจกรรมบางอย่างเป็นพิเศษ ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วย
- การจัดรวมผลิตภัณฑ์ตามช่วงระยะเวลา เช่น ช่วงสุดสัปดาห์ ช่วงวันหยุด ช่วงฤดูหนาว ช่วง

นอกฤดูการท่องเที่ยว เป็นต้น

- การจัดรวมผลิตภัณฑ์ตามรูปแบบการจัดการเดินทาง เช่น การเดินทางแบบส่วนตัว การเดินทางมาเป็นกลุ่ม การเดินทางแบบเหมาลำ เป็นต้น

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2551) ได้เสนอหลักการจัดรวมผลิตภัณฑ์ ไว้ดังนี้ คือ

1. ควรมีการวางแผนล่วงหน้าหลายๆ เดือน (อย่างน้อย 6 เดือน) หรือตลอดทั้งปี เพื่อจะได้มีเวลาเพียงพอที่จะไม่มองข้ามสิ่งจำเป็นไปหรือมีเวลาแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกระยะของการวางแผน
2. ควรเหมาะสมกับความต้องการของตลาดเป้าหมายที่เลือกไว้แล้ว เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มครอบครัว กลุ่มเยาวชน กลุ่มนักธุรกิจ อาจแตกต่างกัน
3. ทุกส่วนประกอบของแพ็คเกจ ควรมีคุณภาพที่ทัดเทียมกัน ในระดับราคาที่ตรงกับความคาดหวังของลูกค้า
4. ควรมีจุดดึงดูดใจ สร้างความน่าประทับใจให้ลูกค้ามีแนวโน้มที่ดีให้มาซื้อ
5. ควรให้ลูกค้ามีโอกาสเลือกส่วนผสม คัดรวมภาษีทุกอย่างไว้ในราคาเหมาจ่าย ราคาใกล้เคียงกับคู่แข่ง และสามารถให้ข้อมูลทุกอย่างแก่ลูกค้าได้ เช่น ค่าใช้จ่ายพิเศษที่อาจเพิ่มขึ้นตลอดจนการมีนโยบายคืนเงินในกรณียกเลิกบางรายการในกรณีจำเป็น แต่เรื่องนี้น่าจะเป็นทางเลือกสุดท้ายเพราะลูกค้าต้องการความพอใจมากกว่าเงินคืน ควรจัดผลิตภัณฑ์หรือให้บริการอย่างอื่นทดแทน
6. ไม่ควรรวมอาหารทุกมื้อ เพื่อให้ลูกค้าได้มีโอกาสเลือกหารับประทานอาหารในท้องถิ่นเองบ้าง
7. ควรจัดเอกสารเพื่อให้ข้อมูลต่างๆ แก่ลูกค้า

แนวคิดเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในข้อ 1.5.4 และแนวคิดเรื่องการจัดรวมผลิตภัณฑ์ในข้อ 1.5.5 จะนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการศึกษานี้ด้วย

12. การพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

บุษบา สิทธิการ และสิริวัฒนา ใจมา (2553) ได้นำเสนอหลักการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนของการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ หลักการ 5 S และหลักการ 5 E ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- หลักการ 5s

1. ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การป้องกันผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการสูญเสียที่ไม่พึงปรารถนาด้านกายภาพ สังคม สุขภาพ และเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว ดังนั้นในประเด็นการรักษาความปลอดภัยผู้ให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรเตรียมการด้าน

ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน และรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวหรือความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักท่องเที่ยว การฝึกอบรมการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อประสบภัย และสามารถรักษา บาดแผล พยาบาลเบื้องต้นได้ และจัดทำประกันภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ เป็นต้น (Ashford and St. Peter's Hospitals, 2011)

2. ความมั่นคง (Security) หมายถึง ความรู้สึกปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ทั้งกายภาพและทางจิตใจ เช่น ความเสี่ยงอันตราย ความกลัว ความวิตกกังวล (Komal, V. Goenka and Pallavi K. Patil, 2012) ดังนั้น ผู้ให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญต่อการรักษาความปลอดภัยเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยที่แท้จริง ทั้งนี้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในช่วงเวลาที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว

3. สุขอนามัย (Sanitation) หมายถึง ความสะอาดปราศจากเชื้อโรคและมลพิษต่างๆ รวมถึงลักษณะที่ถูกต้องตามหลักปฏิบัติเพื่อการมีสุขภาพที่ดี (พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 และวิชานันท์ ผ่องศรี และ สมพงษ์ ธงไชย, 2550) ดังนั้น การให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญต่อการส่งต่อสุขอนามัยที่ดีแก่นักท่องเที่ยว เช่น การให้บริการอาหาร และเครื่องดื่มที่สะอาด ปราศจากเชื้อโรค และการให้บริการที่พักที่สะอาด มีอากาศถ่ายเท ถูกสุขอนามัย เป็นต้น

4. ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ เป็นความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ดังนั้นการให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ผู้ให้บริการควรให้บริการที่ตอบสนองความคาดหวังของนักท่องเที่ยว หรือดีกว่าความคาดหวังของนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพอใจและประทับใจ (วิชานันท์ ผ่องศรี และสมพงษ์ ธงไชย, 2550)

5. การบริการ (Service) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของการบริการว่า หมายถึง การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่างๆ ซึ่งหมายถึง พฤติกรรม กิจกรรม หรือกระบวนการในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร โดยมีเป้าหมายและมีความตั้งใจเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นให้ได้รับความสุข และความสะดวกสบายหรือเกิดความพอใจจากผลของการกระทำนั้น (วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์, 2539) ทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวยังเกิดจากความเอื้ออาทรมีน้ำใจ ไมตรี เปี่ยมด้วยความปรารถนาดี ช่วยเหลือเกื้อกูลให้ความสะดวก รวดเร็ว ให้ความเป็นธรรมและความเสมอภาคทั้งในกลุ่มเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนชรา และคนพิการ เป็นต้น (ไพโรพนา ศรีเสน, 2544) ปัจจุบันการให้บริการทางการท่องเที่ยวมีการแข่งขันกันในระดับสูง เพื่อให้เพื่อนนักท่องเที่ยวได้มาใช้บริการในโอกาสต่อไป ดังนั้น การให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากที่สุด แต่ทั้งนี้ อาจมีข้อจำกัดสำหรับผู้ให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะช่วงฤดูการท่องเที่ยว หรือ

วันหยุดนักขัตฤกษ์ ที่มีนักท่องเที่ยว มาใช้บริการจำนวนมาก จึงอาจทำให้การบริการไม่ทั่วถึง และไม่เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

- หลักการ 5 E

1. การศึกษา (Education) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดกับบุคคล และสังคมหรือการเรียนรู้ของคนในสังคม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) การเรียนรู้สามารถทำได้หลายวิธีและหลายรูปแบบ ดังนั้น การให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมหรือการสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับประเพณีวิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทั้งระหว่างนักท่องเที่ยวด้วยกันเอง และระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง และเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเคารพในขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

2. ความสนุกสนาน (Entertainment) หมายถึง ความรื่นเริงบันเทิงใจ ดังนั้นการให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมหรือสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนานแก่นักท่องเที่ยวเช่น การสร้างสวนสนุก การแสดงและมหรสพ เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวใดๆควรอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติที่สมบูรณ์

3. ความตื่นเต้น (Excitement) การให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภท ปิติพร จูปร่าง, 2550) (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหน่วยที่ 1) เช่น นักท่องเที่ยวที่นิยมชมชอบการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ยากลำบาก เพื่อความตื่นเต้น ท้าทาย ดังนั้น ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการผจญภัยตื่นเต้นและท้าทายกับธรรมชาติ เช่น กิจกรรมล่องแก่ง นั่งช้าง เดินป่าและการปีนหน้าผา เป็นต้น การประกอบกิจกรรมดังกล่าว ควรคำนึงถึงความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ โดยการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อกลุ่มกิจกรรมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนาต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

4. ความเชี่ยวชาญ (Expertise) การให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญต่อการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละอาชีพเพื่อสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในแต่ละกิจกรรมการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การประกอบกิจกรรมที่ต้องการความชำนาญในการใช้มืออย่างมีศิลปะ เช่น การมีทักษะในการแกะสลักไม้สักทอง ทักษะในการทอผ้าลายโบราณ ทักษะในการเย็บปักถักร้อย และทักษะในการปรุงอาหาร เป็นต้น (ปิติพร จูปร่าง, 2550)

5. ประสบการณ์ (Experience) หมายถึง ความชัดเจนที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525) เป็นการเรียนรู้จากการได้ไปสำรวจ การ

สัมผัสด้วยตนเอง สร้างสรรค์ ค้นพบ มีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คาดหวังเพราะหนึ่งในเหตุผลหลักในการท่องเที่ยวคือการหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ แตกต่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่บ้านตนเอง (บุษบา สิทธิการ, 2552) ดังนั้น การให้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้ประสบการณ์ใหม่ๆ แก่นักท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความแตกต่างของขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวและชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวทั้งนี้เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนาที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าว

จากแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว จะเห็นว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นจะให้ความสำคัญต่อการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม การเติบโตของการท่องเที่ยวควรอยู่ภายใต้ความสามารถในการรองรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกัน ควบคู่การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยตรง ทั้งนี้ได้สอดคล้องกับนโยบายขององค์การต่างประเทศในระดับสากลที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมและการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวของตนในท้องถิ่นเพื่อใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความยากจน เช่นองค์การสหประชาชาติได้ประกาศนโยบาย Millennium Development Goals-MDG เพื่อให้การพัฒนาในศตวรรษมุ่งสู่การแก้ปัญหาความยากจนและรักษาปกป้องสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ดังนั้นในการศึกษาจะยึดหลัก 5 S และ 5 E ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้วย

บทที่ 2

ข้อค้นพบจากการวิจัย

2.1 ผลการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน

วัตถุประสงค์ของโครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนประกอบไปด้วย 1) เพื่อสำรวจความต้องการความช่วยเหลือของพื้นที่/แหล่งกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้ในเขตภาคเหนือตอนบน 2) เพื่อประเมินความพร้อมของพื้นที่ในการเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และ 3) เพื่อจัดทำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่สามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้ จากผลการดำเนินการวิจัยพบข้อค้นพบดังนี้

2.1.1 ความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ขององค์กร/ชุมชน

องค์กร/ชุมชนที่มีความสนใจพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกันจำนวน 16 หน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน มีความต้องการความช่วยเหลือที่แตกต่างกันตามลักษณะการทำงานและที่ตั้งขององค์กร/ชุมชนแต่ละแห่ง โดยสรุปสามารถแบ่งความต้องการดังกล่าวเป็น 2 ประเภท คือ 1) ความต้องการของตัวองค์กร คือ ต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อช่วยส่งเสริมการทำงานของตัวองค์กรเอง และ 2) ความต้องการของคนในชุมชนในพื้นที่ทำงาน ซึ่งหมายถึงความต้องการพื้นฐานด้านการดำรงชีวิตและความต้องการทางสังคมวัฒนธรรมของผู้คนในชุมชน

ความต้องการของตัวองค์กรมี 4 ประเด็นคือ

- 1) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการจัดทำสื่อเผยแพร่งานขององค์กร/หน่วยงาน
- 2) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการสอนภาษาแก่เจ้าหน้าที่ขององค์กร/หน่วยงาน
- 3) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการก่อสร้างซ่อมแซมอาคารขององค์กรหน่วยงาน
- 4) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการบริจาคสิ่งที่เป็นจำเป็นสำหรับการทำงานขององค์กร/หน่วยงาน

หน่วยงาน

ความต้องการของคนในชุมชนในพื้นที่ทำงานของหน่วยงาน/องค์กรมี 8 ประเด็น ดังนี้

- 1) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอาชีพในชุมชน
- 2) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคเพื่อสาธารณประโยชน์ของ

ชุมชน

- 3) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชน
- 4) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการสอนภาษาแก่โรงเรียนในชุมชน
- 5) ความต้องการความช่วยเหลือด้านงานสาธารณสุข
- 6) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการบริจาคสิ่งของที่จำเป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีพ

- 7) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรมที่เสี่ยงต่อการสูญหายของชุมชน
- 8) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเป็นอาสาสมัครอ่านหนังสือให้แก่คนในชุมชน

ทั้งนี้เมื่อแยกความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆ ตามรายองค์กรแล้ว สามารถสรุปได้ดังแสดงในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงความต้องการความช่วยเหลือขององค์กร/ชุมชน

รายชื่อองค์กร/ชุมชน	ความต้องการขององค์กร	ความต้องการของชุมชน
1) มูลนิธิอุ๋นใจ	การสอนภาษาแก่เจ้าหน้าที่/เยาวชน ของมูลนิธิ การจัดทำสื่อ	การพัฒนาอาชีพชุมชน
2) มูลนิธิกระจกเงา	การจัดทำสื่อ การสอนภาษาแก่เจ้าหน้าที่มูลนิธิ	การก่อสร้างสาธารณูปโภค การสอนภาษาในโรงเรียน
3) ศูนย์พัฒนาคุณภาพ ชีวิต เชียงดาว	-	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพชุมชน การก่อสร้างสาธารณูปโภค
4) มูลนิธิหยดธรรม	การจัดทำสื่อ	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสอนภาษาแก่เยาวชน
5) โครงการพัฒนาที่สูง	การจัดทำสื่อ การสอนภาษาแก่เจ้าหน้าที่โครงการ	การก่อสร้างสาธารณูปโภค
6) โครงการแสงเทียน	-	งานสาธารณสุข การก่อสร้างสาธารณูปโภค การบริจาคสิ่งของจำเป็น
7) โรงเรียนพร้าว ผู้สูงอายุ	การซ่อมแซมสาธารณูปโภค การจัดทำสื่อ	การพัฒนาอาชีพ
8) ชุมชนบ้านหัวทุ่ง	-	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพ

รายชื่อองค์กร/ชุมชน	ความต้องการขององค์กร	ความต้องการของชุมชน
		การก่อสร้างสาธารณูปโภค
9) สมาคมศูนย์รวม การศึกษาและ วัฒนธรรมชาวไทยภูเขา ในประเทศไทย	การจัดทำสื่อ	การฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชน การบริจาคสิ่งของจำเป็น
10) สมาคมพัฒนา การศึกษาแม่ฮ่องสอน		การพัฒนาอาชีพ งานสาธารณสุข การบริจาคสิ่งของจำเป็น
11) ศูนย์พัฒนาคุณภาพ ชีวิต อ.ปาย	-	การก่อสร้างสาธารณูปโภค การพัฒนาอาชีพ การฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชน
12) คาราวานหนอน หนังสือ	การจัดทำสื่อ	อาสาสมัครอ่านหนังสือ การบริจาคหนังสือ
13) องค์กรสาธารณะ ประโยชน์ PSC		งานสาธารณสุข (ดูแลผู้สูงอายุ) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพชุมชน
14) Move Lanna	การจัดทำสื่อ	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพชุมชน
15) Thailand Experiences	-	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพชุมชน การสอนภาษา
16) Volunteer at Pai by บ้านน้ำฮูโฮมสเตย์	การจัดทำสื่อ	การพัฒนาอาชีพชุมชน

รายชื่อองค์กร/ชุมชน	ความต้องการขององค์กร	ความต้องการของชุมชน
		การสอนสุขศึกษา/สุขอนามัย

จากข้อมูลความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของพื้นที่องค์กร/หน่วยงาน/ชุมชน ดังกล่าว กิจกรรมที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ การพัฒนาอาชีพและการจัดทำสื่อ รonglongma ได้แกกิจกรรมการก่อสร้างซ่อมแซมสาธารณูปโภคและกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จากนั้นจะเป็นความต้องการด้านกิจกรรมการสอนภาษา งานสาธารณสุข กิจกรรมบริจาคสิ่งของ กิจกรรมฟื้นฟูวัฒนธรรมพบ และกิจกรรมช่วยอ่านหนังสือ ตามลำดับ

2.1.2 ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ขององค์กร/ชุมชน

จากการศึกษาระดับความพร้อมของพื้นที่องค์กร/ชุมชนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 7 A ได้แก่ การมีแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) การเข้าถึง (Accessibility) กิจกรรม (Activity) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ที่พักแรม (Accommodation) บริการเสริม (Ancillary Service) และการบริหารจัดการ (Administration) พบว่าองค์กร/ชุมชนแต่ละแห่งมีระดับความพร้อมที่แตกต่างกันโดยสามารถแบ่งกลุ่มองค์กร/พื้นที่ตามระดับความพร้อมเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีความพร้อมสูง 2) กลุ่มที่มีความพร้อมปานกลาง และ 3) กลุ่มที่มีความพร้อมระดับเริ่มต้น

กลุ่มที่มีความพร้อมสูง เป็นกลุ่มองค์กร/ชุมชนที่มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มาระยะหนึ่งได้รับคะแนนการประเมินรวมตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 5 ในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 5 องค์กร/ชุมชน ได้แก่ มูลนิธิกระจกเงา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเชียงดาว Thailand Experiences ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต อำเภอบาง และชุมชนบ้านหัวทุ่ง อ.เชียงดาว ทั้ง 5 พื้นที่นี้สามารถนำไปทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้ทันที

กลุ่มที่มีความพร้อมระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่เน้นการทำงานด้านการพัฒนาเป็นหลักมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเชิงอาสาสมัครมาแล้ว แต่ยังค่อนข้างใหม่กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ จำเป็นต้องให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเพิ่มเติม องค์กรในกลุ่มนี้ได้รับคะแนนรวมจากการประเมินตั้งแต่ 3.0 – 3.4 คะแนน มีทั้งหมด 7 องค์กร/ชุมชน ได้แก่ มูลนิธิอุณเฑาะฏ โครงการพัฒนาที่สูง มูลนิธิหยดธรรม คาราวานนอนหนังสือ Move Lanna องค์กรสาธารณะประโยชน์ PSC และสมาคมพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน

กลุ่มที่มีความพร้อมในระดับเริ่มต้น เป็นกลุ่มองค์กรที่เพิ่งตั้ง ยังมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในระดับเริ่มต้น ได้รับคะแนนรวมจากการประเมินตั้งแต่ 2.5 – 2.9 คะแนน มีทั้งหมด

4 องค์กร/ชุมชน ได้แก่ โครงการแสงเทียน โรงเรียนพร้าวมหาวิทยาลัย Volunteer at Pai by บ้านน้ำฮูโฮมสเตย์ และ สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมชาวไทยภูเขาในประเทศไทย องค์ในกลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการอบรมและควรมีพี่เลี้ยงจากองค์กรที่ประสบการณ์มาช่วยเหลือในการดำเนินการในระยะเริ่มต้น

ในภาพรวมพื้นที่/องค์กร/ชุมชน มีจุดแข็งด้านการมีสถานที่ท่องเที่ยวและการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ในการทำการตลาดได้ ส่วนจุดที่ควรปรับปรุงจะเป็นเรื่องบริการข้อมูลเสริมสำหรับการท่องเที่ยวรวมถึงด้านการบริหารจัดการในพื้นที่ที่ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้าไปช่วยดำเนินงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมระดับปานกลางและระดับเริ่มต้น

2.1.3 ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

โครงการวิจัย “การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน” ได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทั้งสิ้น 16 แหล่ง คือ

- 1) มูลนิธิอุ่นใจ (Warmheart Foundation)
- 2) มูลนิธิกระจกเงา (Mirror Foundation)
- 3) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต เชียงดาว (Life Development Center, Chiang Dao)
- 4) มูลนิธิหยดธรรม (Dhamma Drops Foundation)
- 5) โครงการพัฒนาที่สูง (Upland Holistic Development Project)
- 6) โครงการแสงเทียน (The Candle Life Project)
- 7) โรงเรียนพร้าวมหาวิทยาลัย (Phrao Seniors School)
- 8) ชุมชนบ้านหัวทุ่ง (Ban Hua Tung, Chiang Dao)
- 9) สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมชาวไทยภูเขาในประเทศไทย (Inter Mountain Peoples Education and Culture in Thailand Association)
- 10) สมาคมพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน (Maehongson Education Development Association)
- 11) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต อ.ปาย (Life Development Center, Pai)
- 12) คาราวานหนังสือ (Always Reading Caravan)
- 13) องค์กรสาธารณะประโยชน์ PSC (Partnership Sharing Community)
- 14) Move Lanna อ.พร้าว จ.เชียงใหม่
- 15) Thailand Experiences อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
- 16) Volunteer at Pai by บ้านน้ำฮูโฮมสเตย์

ทั้งนี้องค์กร/ชุมชนทั้งหมดได้รวมกันเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน (Upper Northern Thailand's Voluntourism Network) หรือเรียกกันว่า

UNTV-Network มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกันขึ้นมาเป็น โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 8 โปรแกรม ได้แก่

- 1) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาอาชีพชุมชน (Career/Profession Development Trip)
 - จุดประกายอาชีพ สัมผัสวิถีถิ่น (Light up career, Experience local life)
- 2) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อก่อสร้างซ่อมแซมสาธารณูปโภค (Building / Repairing / Renovation Trip)
 - สองมือร่วมสร้าง เดินทางอย่างมีสไตล์ (Building for lives, Travel in style)
- 3) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อสอนหนังสือ (In-style Teaching Trip)
 - ให้การศึกษา เพิ่มพูนประสบการณ์ (Giving education, Enrich your experience)
- 4) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยทำสื่อ (Creative Media Production Trip)
 - สื่อความดีให้โลกรู้ เทียวดูอย่างสร้างสรรค์ (Echo the good world, Explore the good things)
- 5) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environmental Conservation Trip)
 - ท่องเที่ยวรักษ์โลก ท้องถิ่นยั่งยืน (Save the planet, Sustain the community)
- 6) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยงานสาธารณสุข (Wonderful Medical / Healthcare Trip)
 - รักษาเพื่อน เยือนถิ่นธรรมชาติ (Heal people, See nature)
- 7) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการบริจาคของ (The Worthy Donation Trip)
 - การให้ที่ไร้พรมแดน (Giving Beyond Frontiers)
- 8) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการฟื้นฟูวัฒนธรรม (Cultural Revitalization Trip)
 - ฟื้นฟูวัฒนธรรม ยำถิ่นหลากหลายชาติพันธุ์ (Reviving old culture, visiting nice people)

โดยโปรแกรมการท่องเที่ยวทั้ง 8 โปรแกรมนี้ได้พัฒนามาจากความต้องการของพื้นที่/องค์กร/ชุมชนเอง และเป็นโปรแกรมที่บริหารจัดการโดยศูนย์ประสานงานเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน นอกจากโปรแกรมการท่องเที่ยวของเครือข่ายฯ 8 โปรแกรมนี้แล้ว สามชิกองค์กร/ชุมชนยังสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของพื้นที่ตนเองได้ด้วย ในเบื้องต้นองค์กร/ชุมชนในกลุ่มที่มีความพร้อมสูงได้พัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของตนไว้แล้วมีทั้งโปรแกรมระยะสั้น 3-7 วัน จนถึงโปรแกรมระยะ 2 – 12 สัปดาห์ ส่วนองค์กรที่มีความพร้อมระดับรองลงมาจะใช้โปรแกรมของเครือข่ายฯ เป็นโครงการนำร่องไปก่อนระยะหนึ่ง

2.2 ผลการศึกษาการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน

วัตถุประสงค์ของโครงการการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนประกอบไปด้วย 1) เพื่อพัฒนากลไกในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน 2) เพื่อศึกษาแนวทาง รูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน และ 3) เพื่อจัดทำร่างแผนงานการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน

2.2.1 การพัฒนากลไกในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิง บำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน

การจะพัฒนาระบบกลไกที่เอื้อต่อการทำงานของเครือข่ายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพได้นั้นต้องอาศัยหลายปัจจัยด้วยกัน ซึ่งปัจจัยที่ได้มีการทบทวนวรรณกรรมและนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการอธิบายปรากฏการณ์ในการพัฒนาเครือข่ายจากสมาชิกที่มาจากหลากหลายองค์กรทั้งหมด 16 องค์กร ซึ่งแบ่งออกเป็น มูลนิธิ 4 องค์กร สาธารณะประโยชน์ 3 สมาคม 2 โครงการ 2 ธุรกิจเพื่อสังคม 4 และชุมชน 1 โดยสามารถสรุปถึงตัวแปรในการก่อให้เกิดเครือข่ายได้ 6 ตัวแปร และผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับสมาชิกเครือข่ายพบเพิ่มเติมในส่วนประเด็นรายละเอียดย่อยของตัวแปรทั้ง 6 และพบตัวแปรใหม่อีก 2 ตัวแปร ดังนั้นตัวแปรที่ก่อให้เกิดกลไกในการประสานงานเครือข่ายจะประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านการสื่อสารองค์กร (Communication) ประเภที่สำคัญขององค์ประกอบแรกๆ ในการสร้างความรู้จัก เป็นพื้นที่ให้สมาชิกเครือข่ายได้แบ่งปันข้อมูลข่าวสารกันซึ่งเป็นทั้งงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเครือข่าย และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์กับสมาชิกเครือข่าย โดยช่องทางการติดต่อสื่อสารของเครือข่ายได้สื่อสารผ่าน social network ได้แก่ line group face group อีเมลล์ของสมาชิกเครือข่าย และทางโทรศัพท์ในการแจ้งข่าวสารต่างๆ ซึ่งช่องทางการสื่อสารดังกล่าวมาข้างต้นนั้นช่วยโยงใยให้สมาชิกเครือข่ายได้พัฒนาความสัมพันธ์และได้เรียนรู้และรู้จักกันมากขึ้น โดยปัจจุบันมีสมาชิกในไลน์กรุป 28 คน ใน face group 38 คน ซึ่งในไลน์จะมีการติดต่อสื่อสารที่คล่องตัวกว่าดังนั้นการสื่อสารประจำวันหรือมีงานที่เร่งด่วน หรือกิจกรรมที่วางแผนการทำงานร่วมกันจะผ่านทางไลน์กลุ่ม UNTV เป็นส่วนใหญ่ แต่หากสมาชิกต้องการแนบเอกสารหรือต้องการความคิดเห็นในเรื่องที่สำคัญจะแชร์ผ่านทางเฟสกลุ่มเป็นอันดับรองลงมา

2) ด้านการพัฒนาศักยภาพตนเองตลอดเวลา (Enhancing Capability) ของสมาชิกเครือข่ายนั้นที่ผ่านมาเป็นกิจกรรมเวทีสัญจรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทำความรู้จักกับสมาชิกเครือข่ายเป็นส่วนใหญ่ซึ่งจากการสังเกตพบว่าทุกองค์กรได้แสดงออกถึงความสนใจกระตือรือร้นในการซักถามแลกเปลี่ยนทั้งผู้ไปเยี่ยมชมและเจ้าบ้านบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเป็นไปอย่างอบอุ่นด้วยมิตรภาพ ซึ่งสมาชิกทุกคนมีความรู้สึกที่ดีที่ได้เดินทางมาเรียนรู้ประสบการณ์จากเพื่อนสมาชิกด้วยกัน และทำให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มากขึ้น

3) ด้านการเสริมพลังการทำงาน (Reinforcement) พบว่าโอกาสสมาชิกเครือข่ายได้แสดงความสามารถ ตลอดจนใช้วิจารณ์ญาณของตนในการร่วมคิดร่วมแก้ปัญหาต่างๆ นั้นยังมองไม่เห็นชัดเนื่องจากเครือข่ายเพิ่งเริ่มก่อตั้ง และยังไม่มียกกิจกรรมที่สมาชิกได้ทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง เช่นเดียวกันกับความสามารถในการจัดหาทรัพยากรในลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงานของเครือข่าย แต่สิ่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมคือ การที่สมาชิกเสียสละเวลา ช่วยเหลืองานของเครือข่าย อย่างไรก็ตามบางองค์กรได้แสดงความสามารถในการดึงเครือข่าย UNTV ร่วมโครงการในระดับโลกซึ่งอยู่ในกระบวนการดำเนินการ นอกจากนี้การได้รับผลประโยชน์จากความเป็นสมาชิกในเครือข่ายนั้นในระยะยาวเมื่อเครือข่ายมีรายได้ สมาชิกก็จะได้รับประโยชน์ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย ทั้งนี้ผลจากการร่วมกันประชาสัมพันธ์

โครงการทำให้สมาชิกเครือข่ายบางองค์กรประสบความสำเร็จในการประชาสัมพันธ์โครงการของตนเอง

4) ด้านการมีพันธะสัญญาร่วมกัน (Commitment) เริ่มจากการที่สมาชิกเครือข่ายได้ร่วมแลกเปลี่ยนความต้องการกันและร่วมกำหนดเป้าประสงค์ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ได้พัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน และผนึกพลังร่วมในการผลักดันการท่องเที่ยวฯ ให้เป็นที่รับรู้ของสังคมในวงกว้างถึงประโยชน์และผลกระทบเชิงบวกในด้านต่างๆ ตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ ของเครือข่าย คือเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นเครือข่ายที่สนับสนุนการท่องเที่ยวที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ และ สโลแกนซึ่งใช้ 2 แบบ คือ together we change / สุขกาย อิ่มใจ เทียวเพื่อสร้างสังคมที่เป็นสุข โดยมีเป้าหมายในการรวมกลุ่มเครือข่าย คือ ช่วยเหลือและแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างเครือข่าย พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน เชื่อมประสานภาคีต่างๆ ประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาด้านการตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเหล่านี้นับเป็นการสร้างอุดมการณ์ร่วมกัน

ความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นนั้นเริ่มปรากฏให้เห็นจากการที่สมาชิกเครือข่ายพาผู้ที่สนใจมาเยี่ยมเยียนกันเป็นการส่วนตัวกับสมาชิกเครือข่ายด้วยกันเองหลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ผ่านทางเวทียุติแล้ว

การทำงานร่วมกันถึงแม้จะยังมีไม่มากเนื่องจากเพิ่งเริ่มต้น แต่กิจกรรมที่เริ่มวางแผนการทำงานด้วยกันเริ่มมีขึ้นแล้ว เช่นการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ขึ้นมา การพัฒนาข้อเสนอโครงการจัดประชุมร่วมกัน และการทดลองโปรแกรมร่วมกัน เป็นต้น การร่วมปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ นอกเหนือจากการพบปะกันอย่างเป็นทางการในการประชุมตามแผนการวิจัยแล้ว สมาชิกเครือข่ายได้ประชุมกันอย่างไม่เป็นทางการอยู่หลายครั้ง

การระดมทุนระยะยาว นอกจากจะนำรายได้ที่มาจากการขายโปรแกรมการท่องเที่ยวของเครือข่าย และผลกำไรร้อยละ 20 ของราคาขายโปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่ายซึ่งจะคิดตามเลตนั้น เครือข่ายได้มองการหาเงินทุนผ่านทาง crowd funding นอกจากนี้ยังมองการสนับสนุนที่อาจไม่ใช่ตัวเงินจากภาครัฐ เช่น จากทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น

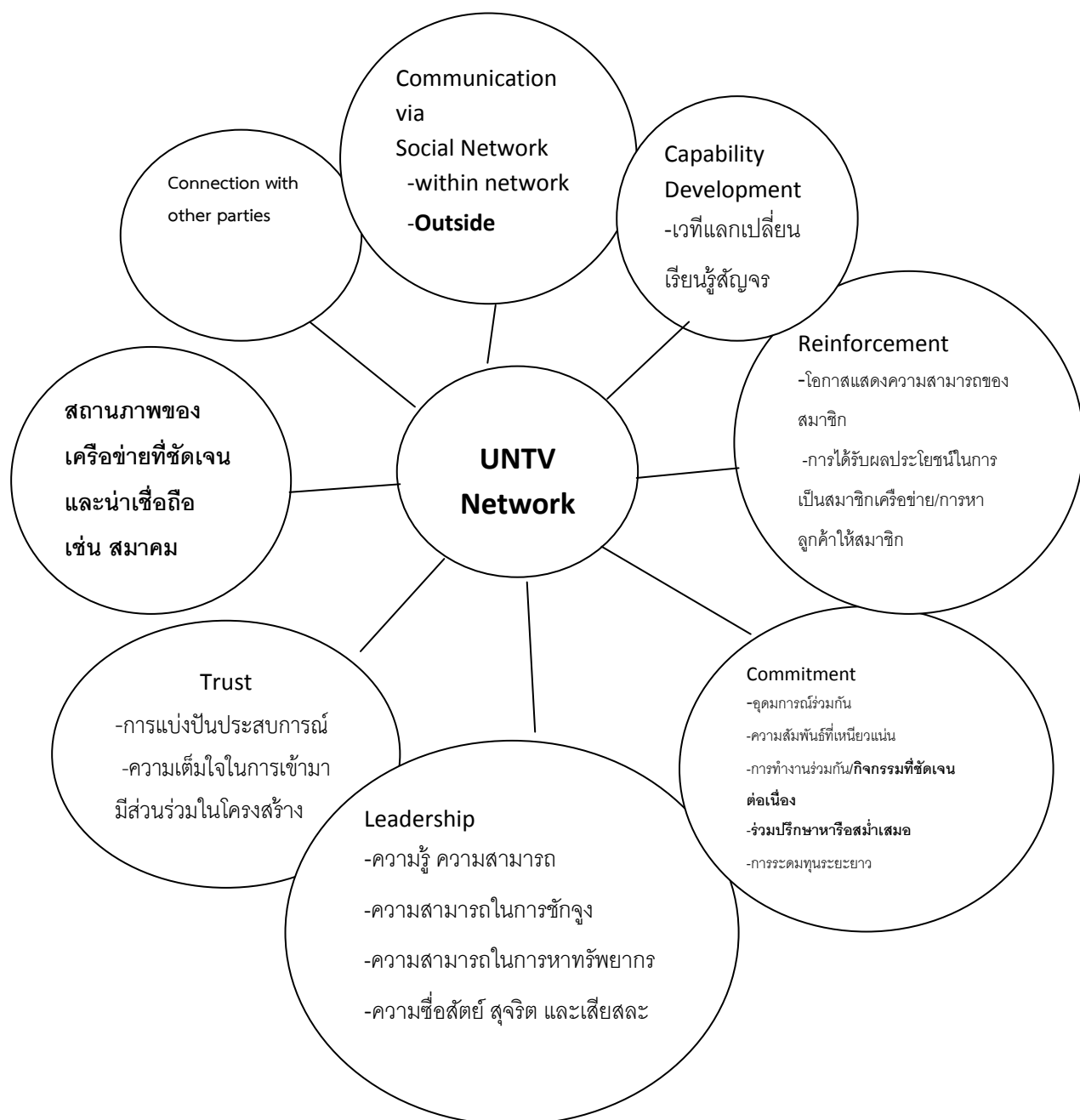
5) ด้านแกนนำ (Leadership) เครือข่ายมีสมาชิกจากองค์กรที่หลากหลาย มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ และมีความถนัดต่างกัน ดังนั้นเมื่อรวมตัวกันทำงานจึงมีแกนนำที่จะช่วยขับเคลื่อนเครือข่ายไปได้อย่างเข้มแข็ง โดยได้แบ่งบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างองค์กร แต่ความสามารถในการชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของสิ่งที่ทำงานร่วมกันเกิดขึ้นบ้างเล็กน้อยแต่ยังไม่เห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมถึงความสามารถจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการทำงานเพื่อสร้างความสำเร็จของเครือข่าย และความซื่อสัตย์ สุจริต เช่นกันซึ่งอาจต้องอาศัยระยะเวลาในการประเมิน อย่างไรก็ตามสมาชิกหลายองค์กรได้เสียสละเวลามาร่วมกิจกรรมของเครือข่าย

6) ด้านความไว้วางใจ (Trust) จากการเริ่มทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เริ่มมีบรรยากาศของความไว้วางใจกันโดยเต็มใจที่จะเปิดเผยข้อมูลประสบการณ์การทำงานของตนเองให้

เพื่อนสมาชิกในเครือข่าย มีการนำเสนอความถนัดและความสามารถของตนเอง ขณะเดียวกันเพื่อนสมาชิกเครือข่ายเริ่มรู้จักและสามารถระบุได้ว่าใครเก่งทางด้านไหนควรรับผิดชอบงานฝ่ายไหนเป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบทางด้านนี้เป็นสิ่งที่เป็นามธรรมที่วัดได้ยาก จะวัดได้ก็ต่อเมื่อมีการทำงานร่วมกันอย่างจริงจังและผ่านระยะเวลามาพอสมควร

นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับความพึงพอใจของสมาชิกเครือข่ายต่อสภาพของเครือข่าย ณ ปัจจุบัน ตัวแปรที่จะทำสามารถให้เครือข่ายดำเนินต่อไปและเข้มแข็งมากขึ้น โดยผลการสัมภาษณ์มีดังนี้ ปัจจุบันสมาชิกเครือข่ายมีความพึงพอใจกับการทำงานและความสัมพันธ์ของเครือข่ายมาก ส่วนปัจจัยที่จะสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ได้แก่ 1) การระบุกิจกรรมที่ชัดเจน และการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และการประชุมพบปะกันเป็นประจำสม่ำเสมอเดือนละครั้งหรือ 2 เดือนครั้ง 2) การหาเงินทุนในการบริหารจัดการเพื่อจะได้ทำให้กิจกรรมทำได้และไม่ขัดสนจนเกินไป 3) สถานะภาพของเครือข่ายในอนาคตควรมีตัวตนชัดเจน น่าเชื่อถือมากกว่านี้ เช่นการจัดตั้งเป็นสมาคม หรือองค์กรสาธารณะประโยชน์ เป็นต้น เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ที่สนใจอยากช่วยเหลือหรือบริจาค 4) ผลงานของเครือข่ายซึ่งหมายถึงการหาลูกค้าให้สมาชิกเครือข่ายได้ 5) การสื่อสาร หรือการโปรโมตความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาชิกเครือข่าย เช่นภาพกิจกรรมต่างๆ ให้สังคมภายนอกรับรู้ความเคลื่อนไหวของเครือข่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างเช่นเฟสบุ๊ค เป็นต้น นอกจากนี้สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้สื่อสารภายในเครือข่ายปัจจุบันสมาชิกบางส่วนอยู่ห่างไกลและอาจมีภาระกิจมากควรมีการส่งข้อความแจ้งให้เข้าไปติดตามกิจกรรมต่างๆ 6) การมีเครือข่ายที่กว้างขวางโดยเฉพาะกับหน่วยงานภาครัฐก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เครือข่ายเข้มแข็งขึ้น

จากการสรุปผลกลไกในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนสามารถจัดทำเป็นแผนภาพความเชื่อมโยงได้ โดยการนำตัวแปรทั้ง 6 ด้านมาวิเคราะห์การดำเนินงานของเครือข่ายผนวกกับตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถสรุปเป็นปัจจัย 8 ด้านที่จะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเครือข่ายในระยะแรกดังภาพที่ 2.1



ภาพที่ 2.1 ตัวแปรในการสร้างกลไกการบริหารจัดการให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

2.2.2 การศึกษาแนวทาง รูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน

จากการระดมความคิดเห็นสมาชิกเครือข่ายจนได้รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย (Business Model) ที่เป็นระบบหรือมีกลไกที่เหมาะสมกับเครือข่าย อันประกอบไปด้วย การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดรูปแบบของสินค้าและบริการ โครงสร้างการทำงาน บทบาทหน้าที่

รูปแบบการบริหารจัดการ กระบวนการทำงานร่วมกัน หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ และระเบียบและกฎเกณฑ์ของเครือข่ายต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย เน้นกลุ่มนักเรียน นักศึกษานานาชาติ ชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทย (expat) และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ โดยรูปแบบการบริการ ได้แบ่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ออกเป็น 2 ส่วน คือ โปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย และโปรแกรมของเครือข่ายที่มาจากผลการวิจัย 8 โปรแกรม โดยโปรแกรมเฉพาะของเครือข่ายสมาชิกลงมติให้หักร้อยละ 20 ของราคาขายโปรแกรมเพื่อเป็นกองกลางให้กับเครือข่าย

โครงสร้างการทำงานเป็นแนวราบประกอบไปด้วยงานข้อมูล สื่อสารภายในและภายนอก พัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การระดมทุน เจริญญิก และเลขานุการ โดยมีสมาชิกเครือข่ายแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด จากความเห็นของที่ประชุมเห็นว่าตำแหน่งประธาน และที่ปรึกษาควรเป็นบุคคลภายนอกที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอก โดยฝ่ายต่างๆมีหน้าที่ดังนี้

- ฝ่ายระดมทุน มีหน้าที่ เขียนร่างโครงการขอทุนและเขียนรายงานส่งคืนแหล่งทุน
- เจริญญิก มีหน้าที่ จัดทำรายรับ-รายจ่าย (ทำบัญชี) โดยการเปิดบัญชีร่วม 3 คน
- ฝ่ายเลขานุการ มีหน้าที่ ประสานงานและจัดทำรายงานประจำปี (2 ครั้งต่อปี)
- ฝ่ายฐานข้อมูล มีหน้าที่ พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลของเครือข่าย ได้แก่ การจัดทำ

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับ เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และพัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจ ตลอดจนการพัฒนาระบบการค้นหาและการจองโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภายในเว็บไซต์ฯ และการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ในรูปแบบออนไลน์

-ฝ่ายเชื่อมประสานหน่วยงานภาคภายใน/ภายนอก มีบทบาทหน้าที่ สร้างเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานภาคอื่น ได้แก่ การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสนับสนุนโครงการของเครือข่ายและการกำหนดนโยบายสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย ตลอดจนการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายกับหน่วยงานภาคประชาสังคม และชุมชน ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สัญจร

-ฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีบทบาทหน้าที่ พัฒนาความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงาน องค์กร และชุมชนเครือข่าย ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

-ฝ่ายการตลาดและสื่อสารการตลาด มีบทบาทหน้าที่ ทำการตลาดไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย เพิ่มกลุ่ม/ขยายกลุ่มลูกค้า นักท่องเที่ยวต่างประเทศ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นที่ยอมรับของตัวแทนการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายผ่านสื่อต่างๆ การเพิ่มช่องทางการจำหน่าย ขายโปรแกรมฯ และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ในเขตภาคเหนือตอนบนจะดำเนินการในลักษณะเครือข่ายมีศูนย์ประสานงานเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนโดยมีสมาชิกเครือข่ายเป็นคณะทำงานในแต่ละฝ่าย ซึ่งการสนับสนุนของเครือข่ายจะได้มาจาก 4 แหล่ง คือ 1) รายได้จากการขายโปรแกรมของเครือข่าย 2) การขายโปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย 3) เงินหรือสิ่งของสนับสนุนกิจกรรมทั้ง In kind และIn cash จากแหล่งทุนวิจัย วช. สกว. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา และ 4) การระดมทุนบน

Crowd Funding โดยเมื่อเครือข่ายมีรายได้จะนำไปใช้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ค่าบริหารจัดการของเครือข่าย 2) การประชาสัมพันธ์ / การตลาด 3) งานพัฒนาองค์กร และบุคลากรตามแผนงาน โดยเบื้องต้นเครือข่ายยังไม่มีรายได้ สถานที่ในการดำเนินงานและผู้ประสานงานจะฝากไว้ที่ศูนย์ประสานงานซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นก่อน

กระบวนการทำงานร่วมกัน ได้กำหนดวิธีการและขั้นตอน การลงทะเบียนสมาชิกใหม่ เมื่อมีผู้สนใจเข้าร่วมเครือข่ายโดยผ่านการกรอก (UNTV Survey form) ผ่านทางเว็บไซต์ www.untvnetwork.org ในฐานะแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ คณะกรรมการเครือข่ายฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์จะลงพื้นที่สำรวจความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่ที่ใช้เกณฑ์ในการประเมินของโครงการย่อยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนแบบมีส่วนร่วม (นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ และคณะ, 2558) เมื่อมีความพร้อมจากคะแนนรวมในระดับ 3.5 ขึ้นไป ผู้สนใจสามารถส่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้าสู่เครือข่ายเพื่อทำการตลาดได้ แต่หากยังไม่มีความพร้อมจะให้ผู้ที่สนใจไปศึกษาดูงานยังพื้นที่ของสมาชิกเครือข่ายเพื่อเรียนรู้และนำไปปรับปรุงความพร้อม และศักยภาพต่อจากนั้นคณะกรรมการจะลงพื้นที่เพื่อประเมินอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อองค์กรที่สนใจได้ทดลองจัดกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวแล้วจะมีโอกาสเข้าร่วมประชุมประจำปีและเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายได้ ส่วนบริษัทหรือเอนเตอร์ไพรส์ที่สนใจทำการตลาดให้เครือข่าย UNTV สามารถแจ้งความจำนงค์มาทั้ง 2 ทาง คือติดต่อโดยตรงกับศูนย์ประสานงานหรือผ่านแบบสำรวจในเว็บไซต์ UNTV ซึ่งมติที่ประชุมจะได้มีการจัดทำเงื่อนไข และข้อตกลงร่วมกันกับบริษัทที่สนใจโดยผ่านการประชุมคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ จากการระดมสมองของสมาชิกเครือข่ายได้เสนอหลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ของเครือข่าย ได้แก่ 1. จัดตั้งกองทุนกลาง เพื่อบริหารจัดการภายใน (ค่าเดินทาง/ค่าอาหาร/ ค่าเอกสาร/ ค่าจัดกิจกรรม โดยหักค่าบริการจากการจัดกิจกรรมร้อยละ 10- 30 เข้าส่วนกลาง) 2. ความโปร่งใส (ชี้แจงรายรับ-รายจ่ายประจำปี) 3. จัดสรรงบประมาณให้เท่าเทียม 4. การเบิกจ่ายต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุม 5. มีมาตรฐานการสมัครสมาชิกใหม่แบ่งตามประสบการณ์ และ 6. เพิ่มช่องทางการระดมทุน

ระเบียบและกฎเกณฑ์ของเครือข่ายต่างๆ ได้แก่ 1.เน้นชุมชนเป็นหลัก (ด้านความมั่นคง ด้านความปลอดภัย กระจายรายได้ภายในชุมชน) 2.กฎระเบียบการเข้าประชุม (ประชุมอย่างต่อเนื่อง ชาติ 3 ครั้งต่อรายชื่่ออก) 3. มีรายงานสรุปกิจกรรมทุกครั้ง และ 4.เป็นประชาธิปไตย (รับฟังความเห็นส่วนใหญ่เป็นหลัก)

2.2.3 การจัดทำร่างแผนงานการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน

จากการระดมความคิดเห็นในการจัดทำร่างแผนงานของเครือข่ายโดยใช้เวลาในการจัดทำและปรับปรุงแก้ไขแผนงาน 3 ครั้ง จนได้แผนงาน 4 ด้านที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ นั้นได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis) และการกำหนดกลยุทธ์โดย TOWS Matrix เพื่อให้ได้แผนงาน

แผนงานเครือข่ายประกอบด้วย ภารกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด 5 ปี กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการตามแผนงานทั้ง 4 ด้าน แผนด้านข้อมูล ด้านการเชื่อมประสานหน่วยงานภาคีภายใน/นอก

เครือข่าย ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการการตลาดและการสื่อสารการตลาด โดยแผนปฏิบัติการได้กำหนดกรอบระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วน โดยรายละเอียดของแผนสามารถสรุปได้พอสังเขป ดังนี้

แผนงานด้านฐานข้อมูลมีภารกิจทางด้านการพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีตัวชี้วัดความพึงพอใจของผู้ใช้(ทั้งสมาชิกเครือข่ายและนักท่องเที่ยว) และ จำนวนผู้เข้าใช้บริการทุกช่องทางไม่น้อยกว่า 10 คน ในปีแรก กลยุทธ์คือการสร้างระบบจัดเก็บข้อมูล และสร้างระบบการให้บริการข้อมูล (ช่องทางเว็บไซต์ อีเมล)

แผนงานด้านการเชื่อมประสานหน่วยงานภาคภายใน/นอกเครือข่ายมีภารกิจในการเชื่อมประสานหน่วยงานภาคภายใน/นอกเครือข่าย โดยมีเป้าหมายในการสร้างความร่วมมือหน่วยงานภายในเครือข่ายให้เข้มแข็ง และเพิ่มความร่วมมือกับหน่วยงานภาคภายนอก โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่ 1. จำนวนหน่วยงานภาคีที่เข้าร่วมเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 2.จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และ 3.ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายของสมาชิกเครือข่าย/และนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ กลยุทธ์ที่ใช้คือสร้างความสัมพันธ์/กระชับความสัมพันธ์ ของหน่วยงานภาคีในเครือข่ายให้แน่นแฟ้น และขยายจำนวนสมาชิกของเครือข่ายฯ

แผนงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีภารกิจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของเครือข่าย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความพร้อมและศักยภาพของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของสมาชิกในเครือข่าย ตัวชี้วัดแบ่งเป็น 2 ด้าน คือด้านอุปทาน ได้แก่ จำนวนโปรแกรมกิจกรรมใหม่ของสมาชิกเครือข่าย ระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ จำนวนสมาชิกที่มีการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว และความพึงพอใจของคนในชุมชน ด้านอุปสงค์จะวัดเฉพาะความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ กลยุทธ์มี 5 ด้าน ได้แก่ 1. เสริมสร้างการเรียนรู้ในการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 2.พัฒนาโปรแกรมกิจกรรมให้มีความหลากหลายมากขึ้น 3.พัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 4.พัฒนาคน(สมาชิกในเครือข่าย) และ5พัฒนาคนในชุมชนเช่นการใช้ภาษา คนในชุมชนให้สามารถเป็นไกด์ได้

แผนงานด้านการจัดการการตลาดและการสื่อสารการตลาดมีภารกิจในการพัฒนาการตลาดและการสื่อสารการตลาดของเครือข่าย เป้าหมายทำการตลาดไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย และเพิ่มกลุ่ม/ขยายกลุ่มลูกค้า นักท่องเที่ยวต่างประเทศ ตัวชี้วัด 4 ด้าน ได้แก่ 1.จำนวนโปรแกรมกิจกรรมที่ขายได้ผ่านเครือข่าย 2.จำนวนกลุ่มลูกค้าที่เพิ่มขึ้น 3.ความพึงพอใจของสมาชิกเครือข่ายต่อการพัฒนาการตลาดและการสื่อสารฯ และ 4.ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ กลยุทธ์ คือ 1. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นที่ยอมรับของตัวแทนการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายผ่านสื่อต่างๆ 2.เพิ่มช่องทางการจำหน่าย ขยาย โปรแกรมฯ (เข้าร่วมงานเช่นงาน Expo ในกทม. ในเชียงใหม่ 2 ครั้งต่อปีเพื่อนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวในภาพรวมของเครือข่าย) 3.การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

2.3 ผลการดำเนินงานของแผนงานในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน

นอกจากการศึกษาศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ข้างต้นแล้วนั้น ในส่วนแผนงานยังได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตลอดจนผลักดันการทำงานของเครือข่าย เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยส่งเสริมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์โครงการในงานลานนาเอ็กซ์โปที่จัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 2 ครั้งที่ผ่านมาโดยการเข้าร่วมดังกล่าวเป็นการเข้าร่วมที่เป็นโอกาสที่เข้ามาโดยไม่ได้อยู่ในแผนการดำเนินงานวิจัย และผลักดันให้เกิดการสร้างเครือข่ายในระดับสากลในเวทีโลก เช่น การส่งข้อเสนอเป็นเจ้าภาพ IAVE Volunteer World Conference 2017 รายละเอียดสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ผลจากการจัดประชุมกลุ่มย่อยในโครงการ การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนร่วมกับสมาชิกเครือข่าย และผลจากการประชุมการเผยแพร่ผลงานวิจัย“การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน”ต่อสาธารณะชนที่สนใจ โดยได้ข้อคิดเห็นเชิงนโยบายจากสมาชิกเครือข่าย และผู้เข้าร่วมประชุมการเผยแพร่ดังนี้

ข้อเสนอต่อภาครัฐส่วนท้องถิ่น/ จังหวัด

1. ควรจัดให้มีนโยบายที่หนุนเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับจังหวัด
2. ส่วนของภาคจังหวัดและภาคสังคม มีนโยบายร่วมกันและมีทิศทางเดียวกัน แล้วนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อในการท่องเที่ยวการบำเพ็ญประโยชน์เป็นที่รู้จักและยั่งยืน และสำคัญ เมื่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เกิดเป็นที่รู้จักมากขึ้น สิ่งที่เป็นกระหนาบตามมา คือการแตกแยกหรือความเข้มแข็งของชุมชนที่จะตามมา ควรหาวิธีการป้องกันแก้ไข
3. จัดทำความพร้อมเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว
4. จัดทำสื่อของจังหวัดเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ
5. จัดงานประชาสัมพันธ์งานเพื่อสร้างพื้นที่ใหม่
6. ควรมีข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในสถานจังหวัดที่ผู้สนใจจะทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญที่ชัดเจน เป็นคู่มือ
7. จัดทำแผนและโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้กับชุมชน/บุคลากรภาครัฐ (ภาษา)
8. ให้ความรู้กับกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวฯ
9. สร้างการประชาสัมพันธ์ในเว็บของอปท. (หลายภาษา)
10. จัดหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ในพื้นที่จังหวัดของตัวเอง โดยมีการกำหนด positioning ของแต่ละพื้นที่
11. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวฯ

12. สภาวะจิตสำนึกความเป็นเจ้าของ

13. ในระบบการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา จัดให้มีการทัศนศึกษาทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดซึ่งส่วนมากนักเรียนจะให้คำนิยามการทัศนศึกษาคือ “การไปเที่ยว จะได้ไม่ต้องเรียน” เลยขออนุญาตเสนอแนะให้การไปทัศนศึกษาเป็นการออกพื้นที่อย่างมีจุดมุ่งหมาย อาจจะบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งในการทัศนศึกษา แทนที่จะไปตามสถานที่ต่างๆ เพื่อที่จะไปถ่ายรูป ไปซื้อของ ซึ่งบางสถานที่นักเรียนอาจจะรู้จักหรือมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นอยู่แล้ว คิดว่าทัศนศึกษาแบบนี้ไม่มีประโยชน์อะไรเลยในทางตรงกันข้ามถ้าบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้าไป จะเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนในยุคปัจจุบัน เช่น มีกิจกรรมปลูกป่า มีส่วนช่วยในการทำผาผาย ฯลฯ ให้พวกเขาได้ลงมือปฏิบัติเอง น่าจะได้รับความรู้มากกว่าการอ่านจากในหนังสือค่ะ

14. ช่องทางแหล่งเงินทุนโดยระดมทุนจากภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และประสานขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานจังหวัด

ข้อเสนอต่อภาครัฐส่วนกลาง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา, และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง)

1) อยากให้ภาครัฐ สนับสนุนแบบจริงจัง ไม่ใช่เป็นเพียงนโยบาย หรือ Action Plan เท่านั้น แต่ต้องลงมือกระตุ้น และทำจริง เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน

2) มีนโยบายที่ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลายให้เป็นที่รู้จักเพื่อให้มีการเลือกและเป็นส่วนที่ทำให้เพิ่มรายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น “การพัฒนามาตรการและระบบให้เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับประเทศด้วย”

3) การควบคุม-ดูแลมาตรฐาน

- การให้บริการ ไกด์ท้องถิ่น/โฮมสเตย์/รถบริการ ฯลฯ
- ราคาที่ยุติธรรม เหมาะสม โปร่งใส
- มีความโปร่งใส ความปลอดภัย

4) มีนโยบายประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำสื่อสร้างสรรค์ เช่น หนังสือ คลิปวิดีโอ ทำนิตยสาร การโฆษณา เพิ่ม directory ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในหมวดพิเศษ ให้คนในสังคมเข้าใจเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างทั่วถึง

5) สร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ

6) ช่วยเหลือในการติดต่อลูกค้า

7) ส่งเสริมองค์กรภาครัฐและเอกชน ให้ทำกระบวนการ CSR ในเชิงท่องเที่ยวและบำเพ็ญประโยชน์ด้วย เพื่อให้องค์กรได้พบกับชุมชนโดยตรง (ผู้รับ-ผู้ให้)

- 8) จัดทำแหล่งท่องเที่ยวขยายไปยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนที่ยังไม่รู้จักรของนักท่องเที่ยว
- 9) ลดหย่อนภาษีสำหรับองค์กรที่ดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ
- 10) ให้สポンเซอร์วิชา วิชาอาสารสมัคร วิชาเกษียณ
- 11) ให้เงินทุนสนับสนุนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยในการทำงานอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน. ควรมีการบรรจุเรื่องการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ เข้าสู่การเรียนการสอน
- 12) ขอเสนอแนะให้มีการบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เข้ากับสถานศึกษาในหลายๆ ระดับตั้งแต่ชั้นอนุบาล – ประถมศึกษา – มัธยมศึกษา ไม่เพียงแค่นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมในการท่องเที่ยวที่ดี และเป็นการชักจูงให้นักเรียนท่องเที่ยวภายในจังหวัดซึ่งสามารถบูรณาการภาษาเข้าไปด้วยก็ได้ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เพราะตามโรงเรียนในปัจจุบันมีการเรียนภาษาต่างประเทศมากขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะต่อแหล่งทุนวิจัย

- 1) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว มาตรฐานการท่องเที่ยวฯ
- 2) สร้างความหลากหลายให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
- 3) ควรพัฒนาการบริหารจัดการเครือข่ายให้เข้มแข็ง และยั่งยืน
- 4) การควบคุมมาตรฐานการให้บริการ เรื่องของกิจกรรมให้กับการท่องเที่ยว / โฮสเทล/ ความปลอดภัย/ราคาที่ยุติธรรม
- 5) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT)
- 6) ควรมีการวิจัยต่อยอดจากผลการดำเนินงาน
- 7) การสนับสนุนการทำวิจัยการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญอย่างจริงจัง
- 8) แหล่งทุนควรมีส่วนในการสร้างบุคลากรด้านการท่องเที่ยวฯ เช่น สนับสนุนโครงการอบรมให้ผู้สนใจ
- 9) แหล่งทุนควรให้ทุนในการทำวิจัยด้านต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำโปรแกรมท่องเที่ยว
- 10) อยากให้ทำวิจัยในเรื่องของมุมมองของนักท่องเที่ยวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
 - ความเข้าใจในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แท้จริงใหม่
 - ทศนคติในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แท้จริงใหม่ ทศนคติอย่างไร

จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังกล่าวสะท้อนถึงทิศทางด้านบวกต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์โดยมีข้อเรียกร้องให้ภาคส่วนต่างๆได้ร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญอย่างจริงจังมากขึ้น ทั้งในส่วนข้อเสนอต่อภาครัฐในระดับท้องถิ่นที่อยากเห็นการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวและประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยจัดหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆในพื้นที่จังหวัดของตัวเอง โดยมีการกำหนด positioning ของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้อยากให้มีนโยบายที่ชัดเจนในระดับจังหวัด มีการเตรียมความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการท่องเที่ยว และด้านการศึกษาอยากให้มีการบูรณาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เข้ากับการไปทัศนศึกษาของนักเรียนและนักศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอต่อภาครัฐส่วนกลางอยากให้ภาครัฐ สนับสนุนแบบจริงจัง ไม่ใช่เป็นเพียงนโยบาย มีนโยบายที่ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลายให้เป็นที่รู้จักเพื่อให้มีการเลือกและเป็นส่วนที่ทำให้เพิ่มรายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น “การพัฒนามาตรการและระบบให้เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับประเทศด้วย” มีการควบคุม-ดูแลมาตรฐาน มีนโยบายประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำสื่อสร้างสรรค์ ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในหมวดพิเศษให้คนในสังคมเข้าใจเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างทั่วถึงสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ ส่งเสริมองค์กรภาครัฐและเอกชน ให้ทำกระบวนการ CSR ในเชิงท่องเที่ยวและบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือด้านการตลาดต่างประเทศ ขยายแหล่งท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนที่ยังไม่รู้จัก ลดหย่อนภาษีสำหรับองค์กรที่ดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ ให้สポンเซอร์วิชา วิชาอาสามัคร วิชาเกษียณ ตลอดจนการสนับสนุนภาคการศึกษาโดยให้เงินทุน และการบูรณาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เข้ากับสถานศึกษาในหลายๆ ระดับ

ข้อเสนอต่อแหล่งทุนเสนอให้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างจริงจัง อยากให้ทำวิจัยในเรื่องของมุมมองของนักท่องเที่ยวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ความเข้าใจในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แท้จริงใหม่ และทัศนคติในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แท้จริงใหม่ ว่ามีทัศนคติอย่างไร นอกจากนี้ควรส่งเสริมการพัฒนาโจทย์วิจัยด้านนักท่องเที่ยว และการต่อยอดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนมาตรฐานการให้บริการและกิจกรรม แหล่งทุนควรมีส่วนร่วมในการสร้างบุคลากรการท่องเที่ยว เป็นต้น รายละเอียดสรุปการประชุมการเผยแพร่ผลงานวิจัยดูภาคผนวก ก

ทั้งนี้จากผลจากเวทีการเผยแพร่ผลงานวิจัยข้างต้น มีผู้สนใจสมัครเข้าร่วมเครือข่ายเพิ่มเติมซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่สนใจเครือข่ายจากการเผยแพร่งานวิจัยในงานลานนาเอ็กโปร์ โดยได้กรอกแบบ

สำรวจผ่านทางเว็บไซต์ www.untvnetwork.org ภาพที่ 2.2-2.7 ซึ่งมีองค์กรและบริษัทที่สนใจเข้าร่วม ดังตารางที่ 2.2 ด้านล่าง

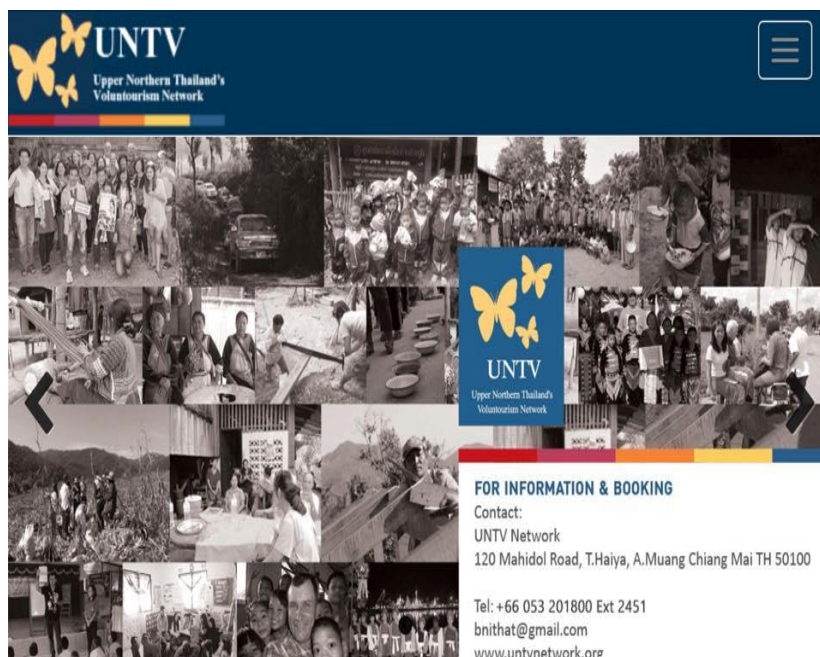
ตารางที่ 2.2 รายชื่อองค์กร/หน่วยงานที่สนใจเข้าร่วมเครือข่าย

ลำดับที่	ชื่อองค์กร	ชื่อ	นามสกุล	รูปแบบองค์กร	องค์กรทำโปรแกรมที่ปีแล้ว	องค์กรในเครือข่ายต้องการความช่วยเหลือและการพัฒนาศักยภาพด้านไหน	คุณต้องการข้อมูลหรือการสนับสนุนอื่นๆได้อีกจาก UNTV	อื่นๆ....
1	CHIANGMAI GUIDE ASSOCIATION	JANTHANA	GETINN	เอเยนต์บริษัทกลาง		การอบรมเกี่ยวกับการออกแบบโครงการอาสาสมัคร	ข้อมูลที่ชัดเจนของหมู่บ้านนี้เข้าร่วมในโครงการฯ	
2	สยามแอตไวด์เซอร์ทัวร์	รัชนี	เพชรล้ำค่า	เอเยนต์บริษัทกลาง	3 ปี	การอบรมเกี่ยวกับการตลาด		
3	อยู่ดี มีสุข ฟาร์มสเตย์	อโนทัย	กุนาคำ	ชุมชน	3 เดือน	การอบรมเกี่ยวกับการออกแบบโครงการอาสาสมัคร การอบรมเกี่ยวกับการบริหารโครงการ การอบรมเกี่ยวกับการตลาด	การสร้างเครือข่าย และหาตลาดกลุ่มลูกค้า	เลขที่ 10 หมู่ 8 ต.สองแคว อ.ดอยหล่อ เชียงใหม่ 50160 Facebook : ANOTAI KUNAKAM Line ID : imm55imm E-mail : image2imm@g

ลำดับที่	ชื่อองค์กร	ชื่อ	นามสกุล	รูปแบบองค์กร	องค์กรทำโปรแกรมที่ไปแล้ว	องค์กรในเครือข่ายต้องการความช่วยเหลือและการพัฒนาศักยภาพด้านไหน	คุณต้องการข้อมูลหรือการสนับสนุนอื่นๆได้อีกจาก UNTV	อื่นๆ....
								mail.com โทร. 084-8083558 Facebook : Tour by locals thailand
4	Lave Chiang Mai Couing School	ปานไพลิน	ปิ่นทริก	ธุรกิจท้องถิ่น	สนใจที่จะเริ่มต้นทำโครงการ	การอบรมเกี่ยวกับการออกแบบโครงการอาสาสมัคร การอบรมเกี่ยวกับการบริหารโครงการ การอบรมเกี่ยวกับการตลาด		
5	มูลนิธิ บราห์มา กุมารี่ ราชายโคะ สาขา เชียงใหม่	ปิ่นทิพย์ พินทิพย์	พลอยงาน อย่างเจริญ	องค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ	25 ปี	การอบรมเกี่ยวกับการออกแบบโครงการอาสาสมัคร		
6	บุคคลทั่วไป-สนใจ	ศศิเพ็ญ	จินดา	สนใจ	ไม่มีประสบการณ์	การอบรมเกี่ยวกับการออกแบบโครงการอาสาสมัคร การอบรมเกี่ยวกับการบริหารโครงการ การอบรมเกี่ยวกับการตลาด		

ลำดับที่	ชื่อองค์กร	ชื่อ	นามสกุล	รูปแบบ องค์กร	องค์กรทำ โปรแกรม กี่ปีแล้ว	องค์กรในเครือข่ายต้องการความ ช่วยเหลือ และการพัฒนาศักยภาพด้านไหน	คุณต้องการ ข้อมูลหรือ การสนับสนุน อื่นๆได้อีก จาก UNTV	อื่นๆ....
7	Dealfirst	วิชัย	เทพวงศ์	อื่นๆ : ไม่ระบุ		การอบรมเกี่ยวกับการตลาด		
8	กลุ่มท่องเที่ยวเชิง สุขภาพ LANNA WLLNESS CLUSTER	ณรรฐพงศ์ สุชาดา	เรืองวิ วัฒน์โรจน์ วิเชียรเทียบ	ชุมชน	1 ปี			081-5683053 marchcm2020@ gmail.com
9	South East Asia Holiday Travel Co.,Ltd	Varothorn	KOE		6 เดือน			

ภาพที่ 2.2 หน้าเว็บไซต์ www.untvnetwork.org



ภาพที่ 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่าย



[Home](#)
[About Us](#)
[Member](#)
[Our Service](#)
[Media](#)
[Testimonials](#)
[FAQ](#)
[Webboard](#)
[Contact Us](#)

How UNTV-Network work

การทำงานของเครือข่าย UNTV

Goals

- Support member organizations and facilitate experience exchange among members
- Develop cooperative databases
- Coordinate work among public sectors, private sectors, educational institutes and communities.
- Publicize work of member organizations
- Develop voluntourism programs based on cooperative approach.

เป้าหมาย

- ช่วยเหลือและแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างสมาชิกเครือข่าย
- พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน
- เชื่อมประสานภาคีภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาและชุมชน
- ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมกิจกรรมของสมาชิก
- พัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน

Why UNTV-Network?

- UNTV-Network has systematic working procedure which is suitable for each member organization context
- UNTV-Network empowers communities,

ทำไมต้อง UNTV-Network?

- เครือข่ายมีกลไกการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทที่หลากหลายของภาคีสมาชิก
- เครือข่ายเป็นผู้กระตุ้นพลังชุมชนให้มีส่วน

UNTUV Survey Form

[Click here to Make Survey](#)

Search Program

Search ...

Amphur

☐ Chiang Dao
☐ Hang Dong
☐ Mae Ai
☐ Mae Rim
☐ Muang
☐ Om Koi
☐ Pai
☐ Phrao

Province

☐ Chiang Mai
☐ Chiana Rai

ภาพที่ 2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกเครือข่าย



[Home](#)
[About Us](#)
[Member](#)
[Our Service](#)
[Media](#)
[Testimonials](#)
[FAQ](#)
[Webboard](#)
[Contact Us](#)



2015-2016

Volunteer Tourism Destinations in Upper Northern Thailand

Member

UNTUV Survey Form

[Click here to Make Survey](#)

Search Program

Search ...

Amphur

☐ Chiang Dao
☐ Hang Dong
☐ Mae Ai
☐ Mae Rim
☐ Muang
☐ Om Koi
☐ Pai
☐ Phrao

Province

☐ Chiang Mai
☐ Chiana Rai

ภาพที่ 2.5 รายละเอียดโปรแกรมของเครือข่าย


[Home](#)
[About Us](#)
[Member](#)
[Our Service](#)
[Media](#)
[Testimonials](#)
[FAQ](#)
[Webboard](#)
[Contact Us](#)

Program VIII: Cultural Revitalization Trip

September 14, 2015 admin

Program VIII: Cultural Revitalization Trip

ฟื้นวัฒนธรรม ยำถิ่นหลากหลายชาติพันธุ์ (Reviving old culture, visiting nice people)

Northern Thailand is well known for its ethnic and cultural diversity. It is a home to as many as 20 tribes. Their arts and culture are just great. Unfortunately, many of them are going to disappear because of the lack of importance and function in the mainstream society. You can come and help revive these endangered cultures. Filming a documentary, writing and article, organizing a cultural events, etc. are examples of activities you can do during your vacation here.

From helping Karen in Om Koi, to the Tai in Mae Hong Son, you can immerse yourself in their beautiful culture, help alongside villagers, and typically stay with a host family or locally-run guesthouse to deepen your interaction and appreciation of another way of life.

Description

Beautiful culture of Northern Thailand is an invaluable heritage.
It perfectly nurtures the locals to be such a warm and fascinating people.

UNTUV Survey Form

[Click here to Make Survey](#)

Search Program

Search ...

Amphur

☐ Chiang Dao
☐ Hang Dong
☐ Mae Ai
☐ Mae Rim
☐ Muang
☐ Om Koi
☐ Pai
☐ Phrao

Province

☐ Chiang Mai
☐ Chiang Rai

ภาพที่ 2.6 ข้อมูลสถานที่ติดต่อเครือข่าย

For Information & Booking

Contact Us:

UNTUV Network, 120 Mahidon Road, T.Haiya, A.Muang Chiang Mai TH 50100
Tel: +66 053 201800 Ext 2451
bnithat@gmail.com
www.untvnetwork.org



205 Mahidol, Tambon Pa Daet, Amphoe...

Old Chiang Mai Cultural Center

Robinson Central

Airport Chiangmai

Google

©2015 Google - Map data ©2015 Google Terms of Use Report a map error

ภาพที่ 2.7 หน้าการจองโปรแกรมของเครือข่าย

Book Now!

Your Name (required)

Your Address (required)

Your Email (required)

Your Phone (required)

Enter Code Below

E P 9 T

Booking

นอกจากนี้ยังมีชุมชนที่ทราบข่าวจากสมาชิกเครือข่ายมีความสนใจอยากเข้าร่วมอีกหลายชุมชน เช่น บ้านสามขา จ.ลำปาง ชุมชนบ้านโป่งนก อ.สันกำแพง เป็นต้น

ผลการจัดงานลานนาเอ็กซ์โป (Lanna Expo) 2 ครั้ง ในวันที่ 5-9 มิถุนายน 2558 และ 4-13 กันยายน 2558 พบว่ามีผู้สนใจเข้าชมบูธ และมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 54 คน พบว่าในภาพรวมมีความประทับใจและพึงพอใจต่อรูปแบบการจัด เนื้อหาในการสื่อสาร และการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ในระดับดี นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดแสดงและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในลักษณะที่สนใจ ชื่นชม ให้กำลังใจ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อเครือข่าย ภาพการเข้าร่วมงาน ภาพที่ 2.8 และรายละเอียดผลการวิเคราะห์แบบสอบถามในภาคผนวก ข

ภาพที่ 2.8 การเยี่ยมชมบูธในงาน Lanna Expo





ในการประชาสัมพันธ์เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ คณะผู้วิจัยได้จัดทำแผ่นพับในการประชาสัมพันธ์การทำงานของเครือข่ายดังกล่าวที่ 2.9



เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน
Upper-Northern Thailand's
Voluntourism Network



การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์คืออะไร?

รูปแบบการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยหัวใจสำคัญของการทำงานท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นั้นคือความปรารถนาอยากช่วยเหลือผู้อื่น เป็นความตั้งใจที่จะผสมผสานกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่จุดหมายปลายทางเข้ากับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวหลัก เช่น ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ และการพักผ่อนหย่อนใจอย่างลงตัว

-VolunTourism Institute-

Our 2015-2016 Voluntour Programs

- การพัฒนาอาชีพเพื่อชุมชน
- การก่อสร้าง ซ่อมแซม
- บูรณปฏิสังขรณ์สาธารณูปโภค
- การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- การสอนภาษา ทักษะอาชีพ
- การแพทย์ สาธารณสุข
- การผลิตสื่อเพื่อชุมชน
- การบริหารจัดการของจำเป็น
- การฟื้นฟูวัฒนธรรม

**Make your holidays
More meaningful**

Contact us:
120 Mahidol Rd., T. Haiya, A. Muang, Chiang Mai 50100
Tel: 053-201800 ext. 1441 Mobile: 081-9502721
www.volunteertourthai.com

สนับสนุนโดย





UNTUV-Network

เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน (UNTUV-Network) เกิดจากชุดโครงการวิจัยเรื่อง "การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน" โดย อาจารย์กัญญา สัมมิตร และคณะ เป็นการรวมตัวกันขององค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาคเอกชนและชุมชนที่มีความสนใจทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนางานสาธารณประโยชน์ ตามประเด็นความต้องการที่อยู่บนพื้นฐานของชุมชนเจ้าของพื้นที่

"We make a Difference"

การทำงานของเครือข่าย UNTUV

เป้าหมาย:

1. ช่วยเหลือและแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างสมาชิกเครือข่าย
2. พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน
3. เชื่อมประสานภาคี ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน
4. ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมกิจกรรมของสมาชิก
5. พัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน

Why UNTUV-Network ?

- เครือข่ายมีกลไกการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทที่หลากหลายของภาคีสมาชิก
- เครือข่ายเป็นคู่กระตุนพลังชุมชนให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน เครือข่ายพร้อมเป็นเจ้าบ้านที่ดี
- เครือข่ายสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก รวมทั้งเชื่อมประสานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่
- เครือข่ายมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน
- เครือข่ายมีข้อมูลพื้นฐานจากองค์กรที่ทำงานในพื้นที่โดยตรง ทำให้โปรแกรมของเครือข่ายมีคุณค่าต่อชุมชนอย่างแท้จริง

ภาพที่ 2.9 แผ่นพับประชาสัมพันธ์เครือข่าย

เพื่อเพิ่มศักยภาพเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน ตัวแทนเครือข่ายฯ ได้สร้างความสัมพันธ์กับองค์กรภาคอื่นๆเพื่อทำงานร่วมกัน เช่น การเข้าร่วมสัมมนากับองค์กร Asian Civil Society ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ในวันที่ 24-30 เมษายน 2558 การเข้าร่วมประชุมระดับชาติด้านงานอาสาสมัครร่วมกับเครือข่ายจิตอาสา (Volunteer Spirit) ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เมื่อวันที่ 7-8 พฤษภาคม 2558





ภาพที่ 2.10 การสัมมนากับองค์กร Asian Civil Society ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ 24-30 เมษายน 2558





ภาพที่ 2.11 การประชุมระดับชาติด้านงานอาสาสมัครร่วมกับเครือข่ายจิตอาสา (Volunteer Spirit)
ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เมื่อวันที่ 7-8 พฤษภาคม 2558

นอกจากนี้เครือข่ายยังได้พัฒนาความสัมพันธ์ร่วมกับเครือข่ายจิตอาสา Volunteer Spirit ในการส่งข้อเสนอเป็นเจ้าภาพการจัดประชุมระดับนานาชาติ IAVE Volunteer World Conference 2017 สมาชิกเครือข่ายนำโดยมูลนิธิหัตถกรรมได้พยายามสร้างเครือข่าย ประชาสัมพันธ์ เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนในเวทีระดับโลก โดยได้พัฒนาข้อเสนอโครงการการเป็นเจ้าภาพจัดงานร่วมกับเครือข่าย ซึ่งจะได้มีการนำเสนอต่อหน่วยงานผู้ให้จัด The International Association for Volunteer Effort (IAVE) ที่ประเทศเวียดนามในเดือนตุลาคม รายละเอียดข้อเสนอโครงการดูในภาคผนวก ค

และเพื่อให้เครือข่ายมีความเข้มแข็งและสามารถพัฒนาต่อไปได้เครือข่ายได้วางแผนการทำกิจกรรมร่วมกันตลอดทั้งปี ได้แก่ วันที่ 23-24 ธันวาคม 2558 นี้สมาชิกเครือข่ายจะเดินทางไปร่วมงานโลกใบเล็กของเด็กดอย (Small World) ภายใต้มูลนิธิ Toys for Thailand จากอเมริกา ร่วมกับสมาคมพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนซึ่งเป็นสมาชิกเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือ โดยจะระดมทุนการศึกษาให้แก่โครงการดังกล่าว ตลอดประชาสัมพันธ์เครือข่ายและระดมทุนต่อไปยังพื้นที่ต่อไปของสมาชิกเครือข่าย เดือนมกราคมซึ่งจะมีงานวันเด็ก สมาชิกเครือข่ายจะไปร่วมกิจกรรมที่มูลนิธิกระจกเงาที่จังหวัดเชียงราย และในเดือนเมษายนจะไปร่วมจัดกิจกรรมผู้สูงอายุที่มูลนิธิอุ่นใจในวันผู้สูงอายุ เป็นต้น

บทที่ 3

สรุปภาพรวมและข้อเสนอแนะ

3.1 สรุปภาพรวมการวิจัย

แผนงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ และพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบนซึ่งประกอบไปด้วยโครงการย่อย 2 โครงการเพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยกลุ่มตัวอย่างที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาเครือข่าย 16 องค์กร ซึ่งแบ่งออกเป็น มูลนิธิ 4 องค์กร สาธารณะประโยชน์ 3 สมาคม 2 โครงการ 2 ธุรกิจเพื่อสังคม 4 และชุมชน 1 ระบบและกลไกที่ได้จากการศึกษาตัวแปรจากการทบทวนวรรณกรรม และนำมาเก็บข้อมูลจากการสังเกต ในการทำงาน การระดมสมองจากการจัดเวที และการวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ (line group, face group) ของ กลุ่ม Upper Northern Thailand's Voluntourism (UNTV) และการสัมภาษณ์เชิงลึกเพิ่มเติมจนได้ปัจจัย 8 ตัวในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนให้เกิดเครือข่าย ได้แก่ 1) การสื่อสารกับองค์กรสมาชิกเครือข่ายและการสื่อสารภายนอกเครือข่าย 2) การมีพันธะสัญญาร่วมกัน 3) แกนนำ 4) การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายตลอดเวลา 5) การเสริมพลัง 6) และความไว้วางใจ 7) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับภาคีเครือข่ายอื่น และ 8) สถานภาพของเครือข่ายที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ

รูปแบบและวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน กลุ่มเป้าหมายเน้นกลุ่มนักเรียน นักศึกษานานาชาติ ชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทย และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์โดยรูปแบบการบริการ ได้แบ่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ออกเป็น 2 ส่วน คือ โปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย และโปรแกรมของเครือข่ายที่มาจากผลการวิจัย 8 โปรแกรม โดยโปรแกรมเฉพาะของเครือข่ายสมาชิกลงมติให้หักร้อยละ 20 ของรายขายโปรแกรมเพื่อเป็นกองกลางให้กับเครือข่าย โดยกระบวนการและขั้นตอนการจัดทำโปรแกรม มีดังนี้

จากการศึกษาด้านความต้องการขององค์กร/ชุมชนพบว่าความต้องการของตัวองค์กรมี 4 ประเด็นคือ 1) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการจัดทำสื่อเผยแพร่งานขององค์กร/หน่วยงาน 2) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการสอนภาษาแก่เจ้าหน้าที่ขององค์กร/หน่วยงาน 3) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการก่อสร้างซ่อมแซมอาคารขององค์กรหน่วยงาน 4) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการบริจาคสิ่ง ส่วนความต้องการของคนในชุมชนในพื้นที่ทำงานของหน่วยงาน/องค์กร มี 8 ประเด็นคือ 1) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอาชีพในชุมชน 2) ความต้องการ

ความช่วยเหลือด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคของชุมชน 3) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชน 4) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการสอนภาษาแก่โรงเรียนในชุมชน 5) ความต้องการความช่วยเหลือด้านงานสาธารณสุข 6) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการบริจาคสิ่งของ 7) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรม 8) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเป็นอาสาสมัครอ่านหนังสือให้แก่คนในชุมชน

ด้านความพร้อมพบว่าองค์กร/ชุมชนแต่ละแห่งมีระดับความพร้อมที่แตกต่างกันโดยสามารถแบ่งกลุ่มองค์กร/พื้นที่ตามระดับความพร้อมเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีความพร้อมสูง 2) กลุ่มที่มีความพร้อมปานกลาง และ 3) กลุ่มที่มีความพร้อมระดับเริ่มต้น ในภาพรวมพื้นที่/องค์กร/ชุมชน มีจุดแข็งด้านการมีสถานที่ท่องเที่ยวและการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ในการทำการตลาดได้ ส่วนจุดที่ควรปรับปรุงจะเป็นเรื่องบริการข้อมูลเสริมสำหรับการท่องเที่ยวรวมถึงด้านการบริหารจัดการในพื้นที่ที่ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้าไปช่วยดำเนินงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมระดับปานกลางและระดับเริ่มต้น

ด้านข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทั้งสิ้น 16 แหล่ง คือ 1) มุลนิธิอุ่นใจ 2) มุลนิธิกระจกเงา 3) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต เชียงดาว 4) มุลนิธิหยดธรรม 5) โครงการพัฒนาที่สูง 6) โครงการแสงเทียน 7) โรงเรียนพร้าวกู่เต้า 8) ชุมชนบ้านหัวทุ่ง 9) สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมชาวไทยภูเขาในประเทศไทย 10) สมาคมพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน 11) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต อ.ปาย 12) คาราวานนอนหนังสือ 13) องค์กรสาธารณะประโยชน์ PSC 14) Move Lanna อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ 15) Thailand Experiences อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ และ 16) Volunteer at Pai by บ้านน้ำโฮมสเตย์ ซึ่งองค์กรเหล่านี้ได้รวมตัวกันทำงานเป็นเครือข่ายในนาม “เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน” ได้ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในลักษณะโปรแกรมการท่องเที่ยวของเครือข่ายจำนวน 8 โปรแกรม ได้แก่ 1) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาอาชีพชุมชน 2) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อก่อสร้างซ่อมแซมสาธารณูปโภค 3) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อสอนหนังสือ 4) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยทำสื่อ 5) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยงานสาธารณสุข 7) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการบริจาคของ 8) โปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการฟื้นฟูวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมขององค์กรที่มีความพร้อมสูงเป็นโปรแกรมระยะสั้น 3-7 วัน จนถึงโปรแกรมระยะ 2 - 12 สัปดาห์อีกด้วย

รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนจะดำเนินการในลักษณะเครือข่ายที่มีศูนย์ประสานงานเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนโดยมีสมาชิกเครือข่ายเป็นคณะทำงานในแต่ละฝ่ายตามโครงสร้างการทำงานซึ่งมีลักษณะเป็นแนวราบ

ประกอบไปด้วยงานข้อมูล สื่อสารภายในและภายนอก พัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การระดมทุน ทรัพยากร และเลขานุการ โดยมีสมาชิกเครือข่ายแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด การสนับสนุนของเครือข่ายจะได้มาจาก 4 แหล่ง คือ 1) รายได้จากการขายโปรแกรมของเครือข่าย 2) การขายโปรแกรมเฉพาะของสมาชิกเครือข่าย 3) เงินหรือสิ่งของสนับสนุนกิจกรรมทั้ง In kind และ In cash จากแหล่งทุนวิจัย วช. สกว. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา และ 4) การระดมทุนบน Crowd Funding โดยเมื่อเครือข่ายมีรายได้จะนำไปใช้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ค่าบริหารจัดการของเครือข่าย 2) การประชาสัมพันธ์ / การตลาด 3) งานพัฒนาองค์กร และบุคลากรตามแผนงาน โดยเบื้องต้นเครือข่ายยังไม่มีรายได้ สถานที่ในการดำเนินงานและผู้ประสานงานจะฝากไว้ที่ศูนย์ประสานงานซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นก่อน กระบวนการทำงานร่วมกัน ได้กำหนดวิธีการและขั้นตอน การลงทะเบียนสมาชิกใหม่ เมื่อมีผู้สนใจเข้าร่วมเครือข่ายโดยผ่านการกรอก (UNTV Survey form) ผ่านทางเว็บไซต์ www.untvnetwork.org ในฐานะแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ คณะกรรมการเครือข่ายฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์จะลงพื้นที่สำรวจความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินของโครงการย่อยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนแบบมีส่วนร่วม (นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ และคณะ, 2558) เมื่อมีความพร้อมจากคะแนนรวมในระดับ 3.5 ขึ้นไป ผู้สนใจสามารถส่งโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้าสู่เครือข่ายเพื่อทำการตลาดได้ แต่หากยังไม่มีความพร้อมจะให้ผู้สนใจไปศึกษาดูงานยังพื้นที่ของสมาชิกเครือข่ายเพื่อเรียนรู้และนำไปปรับปรุงความพร้อม และศักยภาพต่อจากนั้นคณะกรรมการจะลงพื้นที่เพื่อประเมินอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อองค์กรที่สนใจได้ทดลองจัดกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวแล้วจะมีโอกาสเข้าร่วมประชุมประจำปีและเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายได้ ส่วนบริษัทหรือเอเยนต์ที่สนใจทำการตลาดให้เครือข่าย UNTV สามารถแจ้งความจำนงค์มาทั้ง 2 ทาง คือติดต่อโดยตรงกับศูนย์ประสานงานหรือผ่านแบบสำรวจในเว็บไซต์ UNTV ซึ่งมติที่ประชุมจะได้มีการจัดทำเงื่อนไข และข้อตกลงร่วมกันกับบริษัทที่สนใจโดยผ่านการประชุมคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

หลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ จากการระดมสมองของสมาชิกเครือข่ายได้เสนอหลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ของเครือข่าย ได้แก่ 1. จัดตั้งกองทุนกลาง เพื่อบริหารจัดการภายใน (ค่าเดินทาง/ค่าอาหาร/ ค่าเอกสาร/ ค่าจัดกิจกรรม โดยหักค่าบริการจากการจัดกิจกรรมร้อยละ 10- 30 เข้าส่วนกลาง) 2. ความโปร่งใส (ชี้แจงรายรับ-รายจ่ายประจำปี) 3. จัดสรรงบประมาณให้เท่าเทียม 4. การเบิกจ่ายต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุม 5. มีมาตรฐานการสมัครสมาชิกใหม่ แบ่งตามประสบการณ์ และ 6. เพิ่มช่องทางการระดมทุน

ระเบียบและกฎเกณฑ์ของเครือข่ายต่างๆ ได้แก่ 1.เน้นชุมชนเป็นหลัก (ด้านความมั่นคง ด้านความปลอดภัย กระจายรายได้ภายในชุมชน) 2.กฎระเบียบการเข้าประชุม (ประชุมอย่างต่อเนื่อง

ขาด 3 ครั้งตัดรายชื่อออก) 3. มีรายงานสรุปกิจกรรมทุกครั้ง และ 4.เป็นประชาธิปไตย (รับฟังความเห็นส่วนใหญ่เป็นหลัก)

การจัดทำร่างแผนงานของเครือข่ายได้แผนงาน 4 ด้านที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ นั้นได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis) และการกำหนดกลยุทธ์โดย TOWS Matrix เพื่อให้ได้แผนงาน โดยแผนงานเครือข่ายประกอบด้วย ภารกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด 5 ปี กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการตามแผนงานทั้ง 4 ด้าน แผนด้านข้อมูล ด้านการเชื่อมประสานหน่วยงาน ภาครัฐภายใน/นอกเครือข่าย ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการการตลาดและการสื่อสาร การตลาด โดยแผนปฏิบัติการได้กำหนดกรอบระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วน

3.2 ข้อเสนอแนะ

3.2.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1. ข้อเสนอแนะต่อเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

1. เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนควรพัฒนาระบบ และกลไกในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่าย รูปแบบการจัดการเครือข่าย และร่างแผนงานการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายมีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

2. เครือข่ายควรพัฒนาระดับความร่วมมือที่สูงขึ้น และสถานภาพขององค์กรให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้นต่อผู้ที่สนใจในการสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย เช่น การพัฒนารูปแบบองค์กรในรูปแบบของสมาคม องค์กรสาธารณะประโยชน์ มูลนิธิ หรือ วิสาหกิจเพื่อสังคม (social enterprise) เป็นต้น

3. องค์กรหรือชุมชนที่เป็นแหล่งกิจกรรมควรเสริมจุดแข็งคือพัฒนากิจกรรมที่ดำเนินอยู่ในมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆร่วมกันเสมอเพื่อสร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และควรแก้ไขจุดอ่อนด้านการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวโดยรวมมือกับเครือข่ายวิชาการและภาคธุรกิจ

2. ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐกิจ

ภาครัฐกิจที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรมีส่วนช่วยในการนำโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ไปจัดจำหน่ายตามช่องทางของตน หรือใช้พื้นที่ของสมาชิกเป็นที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคมของหน่วยงาน

3. ข้อเสนอแนะต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด

หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นควรเพิ่มการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่โดยประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมในด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถทำได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอมงบประมาณจากส่วนกลาง จะเป็นการช่วยเหลือประชาชนในชนบทได้อีกทางหนึ่ง

จังหวัดควรจัดหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ในพื้นที่จังหวัดของตนเอง โดยมีการกำหนด positioning ของแต่ละพื้นที่ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

จังหวัดควรมีการเตรียมความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการท่องเที่ยว

4. ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

ภาครัฐส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง เช่นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาควรมีนโยบายสนับสนุนแบบจริงจัง ดังต่อไปนี้

- นำร่างแผนงานของเครือข่ายที่ได้มาบรรจุในแผนการทำงานของหน่วยงานเพื่อสนับสนุน และผลักดันการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ไปสู่ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชาติต่อไป

- ผลักดันการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เกิดจากความต้องการของชุมชนและองค์กรการกุศล หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวควรผลักดันเชิงนโยบายเพื่อให้มีการนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปทำการตลาดและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพเข้าสู่พื้นที่

- ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลายให้เป็นที่ยอมรับเพื่อให้มีการเลือกและเป็นส่วนที่ทำให้เพิ่มรายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น “การพัฒนามาตรการและระบบให้เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับประเทศด้วย”

- มีการควบคุม-ดูแลมาตรฐาน

- มีนโยบายประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำสื่อสร้างสรรค์ ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในหมวดพิเศษ ให้คนในสังคมเข้าใจเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างทั่วถึง

- สร้างเครือข่ายระหว่างประเทศและช่วยเหลือด้านการตลาดต่างประเทศ
- ส่งเสริมองค์กรภาครัฐและเอกชน ให้ทำกระบวนการ CSR ในเชิงท่องเที่ยวและบำเพ็ญประโยชน์
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ขยายแหล่งท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนที่ยังไม่รู้จัก
- ลดหย่อนภาษีสำหรับองค์กรที่ดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญฯ
- ให้สπονเซอร์วิชา วิชาอาสามัคร วิชาเกษียณ
- สนับสนุนภาคการศึกษาโดยให้เงินทุน และการบูรณาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เข้ากับสถานศึกษาในหลายๆ ระดับ

5. ข้อเสนอแนะต่อภาควิชาการ

ภาควิชาการ/สถาบันการศึกษาในทุกระดับควรบูรณาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เข้ากับการศึกษาของตนไม่ว่าจะเป็นในระดับหลักสูตร หรืออย่างน้อยในระดับกิจกรรม โครงการที่ต่อเนื่องของสถาบัน โดยอาจนำผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นกรณีศึกษาในการเรียนการสอน หรือจัดทัศนศึกษาตามโปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่งที่สอดคล้องกับวิชาที่สอน หรืออาจนำผลการศึกษาไปต่อยอดการวิจัยได้

6. ข้อเสนอแนะต่อแหล่งทุนวิจัย

แหล่งทุนควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างจริงจัง ส่งเสริมการพัฒนาโจทย์วิจัยด้านนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และการต่อยอดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนมาตรฐานการให้บริการและกิจกรรม และแหล่งทุนควรมีส่วนร่วมในการสร้างบุคลากรการท่องเที่ยว

3.2.2 ข้อเสนอแนะต่อนักวิชาการในการต่อยอดงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำปัจจัยที่ได้จากการศึกษารั้งนี้ไปพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ทางด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนากลไกเครือข่ายในการเชื่อมประสานให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่อื่นๆ การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น
2. ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายที่ค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้กับการสร้างเครือข่ายที่มีสมาชิกองค์กรที่มาจากหลากหลายภาคส่วน ซึ่งอาจพัฒนารูปแบบการจัดการรูปแบบอื่นๆ ที่จะสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายเพิ่มมากขึ้น
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ และความเข้าใจของนักท่องเที่ยวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประ 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นว่าเป็นอย่างไร

4. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศไทยโดยใช้การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นเครื่องมือ
5. ควรทำการวิจัยเพื่อกำหนดทิศทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน
6. ควรศึกษาแนวทางการผลักดันการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นวาระการพัฒนาการท่องเที่ยวของชาติ
7. ควรศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โยชน

3.3 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าสมาชิกเครือข่ายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกันส่งผลให้เกิดการได้ประโยชน์จากการเป็นสมาชิกเครือข่าย ได้แก่ องค์กรสาธารณะประโยชน์ PSC ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกในการฟื้นฟูสถานที่ขององค์กรและช่วยพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งทำให้องค์กรเข้มแข็งขึ้น นอกจากนี้สมาชิกเครือข่ายยังร่วมกันพัฒนาข้อเสนอโครงการในการเป็นเจ้าภาพ World Volunteer Conference 2017 โดยใช้ theme “Voluntourism” และเมื่อมีการพัฒนาโปรแกรมของเครือข่ายแล้วได้มีการทดลองโปรแกรมโดยสมาชิกเครือข่ายที่ได้เริ่มการทดลองโปรแกรม เริ่มได้ประโยชน์จากงานวิจัยแล้ว เช่น มูลนิธิอุ๋นใจ และบ้านหัวทุ่ง นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ได้นำผลิตภัณฑ์ของเครือข่ายไปประชาสัมพันธ์ในระดับประเทศ และต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- Alderfer C.P. (1972) **Existence, Relatedness and Growth**. New York: Free Press
- Alter, C. & Hage, J. (1993). Organizations working together. CA: Sage Publication.
- Ashford and St. Peter's Hospitals (2011). Annual Report & Accounts. Online Version.
- Available: <http://www.ashfordstpeters.nhs.uk/annual-accounts/7-annual-report-and-accounts>
- Cho, B. H. (2000). 'Destination', in J. Jafari (Ed.), *Encyclopaedia of Tourism*, Routledge, London and New York.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1981). **Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation**. Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- David C. Brown & Jennifer Stange (2011) **Tourism Destination Management: Achieving Sustainable and Competitive Results**. United States Agency for International Development (USAID) and the Global Sustainable Tourism Alliance (GSTA). August 2011.
- Godfrey, K. and Clarke, J. (2000). **The Tourism Development Handbook: A Practical Approach to Planning and Marketing**. London: Continuum
- Komal, V. Goenka and Pallavi K. Patil, (2012). Overview of Audio Watermarking Techniques. **International Journal of Emerging Technology and Advanced Engineering**. Vol. 2 (2) February 2012.
- Lamoureux, K (2009) **Dissertation: Success Factors of Cross-Sector Volunteer Tourism Partnerships Involving U.S. Federal Land Agencies**. (Doctoral Dissertation). Retrieve from ProQuest Dissertation and Thesis database. (UMI Microform 3360151)
- Maslow A.H. (1943) A Theory of Human Motivation. *Psychological Review* 50:370 –

396. Reprinted in Vroom and Deci (eds) 1992:32-52

McClelland, D.C. (1965) "Toward a Theory of Motive Acquisition" **American Psychologist** . Vol 20(2) 231-233.

Murray, H. A. (1938). **Explorations in Personality**. New York: Oxford University Press.

VolunTourism Institute. (2014). What is Voluntourism?. [online] Available from:
<http://www.voluntourism.org/inside.html>

Eberhard E. Scheuing, Bo Edvardsson, (1994) "Service Integrity", *Managing Service Quality: An International Journal*, Vol. 4 Iss: 4, pp.24 - 31

Smith, V.L. & Font, X. (2014) Volunteer tourism, greenwashing and understanding responsible marketing using market signaling theory, *Journal of Sustainable Tourism*, 22:6, 942-963

กาญจนา สมมิตร และคณะ. (2556). การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

กาญจนา สมมิตรและนิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ (2556). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น. ปีที่ 7

ฉบับที่ 1: มิถุนายน – พฤศจิกายน 2556: 47-58

กาญจนา แก้วเทพ. (2553). มรดกทางวัฒนธรรม: **พลังสร้างสรรค์ในชุมชนชนบท**. กรุงเทพฯ: สมาคมทอกลีแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2551). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

นฤมล นิราธาร. (2543). **การสร้างเครือข่ายการทำงาน: ข้อควรพิจารณาบางประการ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บุษบา สิทธิการ. (2552). **โครงการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในชุมชน ระยะที่ 3**. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

บุษบา สิทธิการ และสิริวัฒนา ไจมา (2553). การพัฒนาบทบาทของการปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนความพร้อมของเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนใน

กลุ่มภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ไพโรพนา ศรีเสน. (2544). ความคาดหวังของผู้รับบริการต่อคุณภาพบริการในงานผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล . วิทยานิพนธ์
พัฒนา บริหารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ถิระพันธุ์. (2546). สื่อสารกับสังคมเครือข่าย. กรุงเทพมหานคร:

เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร 3 “การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง” สถาบันชุมชนท้องถิ่น
พัฒนา

สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม

ปิติพร จูปร่าง (2550). โครงการแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง

ธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอ เกาะช้าง จังหวัดตราด. สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ผู้จัดการออนไลน์. (2552). ท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์ มิติใหม่การท่องเที่ยวไทย. ผู้จัดการ
ออนไลน์. 23 เม.ย. 2552.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 5

กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, 2538.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์ , 2546.

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 และวิชานันท์ ผ่องศรี และ สมพงษ์ ชงไชย, 2550

ไพโรพนา ศรีเสน. (2544). ความคาดหวังของผู้รับบริการต่อคุณภาพบริการในงานผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล . วิทยานิพนธ์
พัฒนา บริหารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์

พลเดช ปิ่นประทีป. (2556). การสร้างและบริหารเครือข่ายในปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2556,
จาก

http://www.ldinet.org/2008/index.php?option=com_content&task=view&id=768&Itemid=32

วรรณา ศิลปะอาชา นกตล ภาคพรตม และวศิน อิงพัฒนกุล. (2545). เอกสารการสอนชุดการจัดการ

ทรัพยากรท่องเที่ยวหน่วยที่1-8 (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิชานันท์ ผ่องศรี และสมพงษ์ ธงไชย (2550). การสร้างสรรค์รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการพื้นที่

อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี. Environment and Natural Resources Journal Vol. 5, No.2, หน้า 164-172.

วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2539). **คุณภาพในงานบริการ**. กรุงเทพฯ : โครงการสนับสนุนเทคนิค

อุตสาหกรรม สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

สุภาวิณี ทรงพรวาณิช และคณะ (2549). **การศึกษาแนวทางการสร้างและพัฒนาระบบเครือข่ายการ**

ท่องเที่ยวโดยชุมชน พื้นที่ภาคเหนือ.. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงาน
ภาคเหนือ

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. (2557). แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

พ.ศ.2557-2560. <http://www.osmsouth-w.moi.go.th/submenu.php?page=156&l=th>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายงานการประชุมการเผยแพร่ผลงานวิจัยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ใน

เขตภาคเหนือตอนบน

การประชุมการเผยแพร่ผลงานวิจัยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขต

ภาคเหนือตอนบน

วันพุธที่ 15 กรกฎาคม 2558 ณ โรงแรมธาริน จ.เชียงใหม่

ผู้ร่วมเสวนา

1. ภาครัฐ

ผอ.วิสูตร บัวชุม : ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่

2. ภาคประชาสังคม

คุณปริสสุธา สุทนต์มกล : รองประธานมูลนิธิกระจกเงา

3. ภาคชุมชน

คุณสรชัย ไพเรนดิธรรม : กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านจำโบ

4. ภาคเอกชน

David Jackson : Thailand Experiences (VTR)

5. ภาคการศึกษา

ดร.นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ : มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ประเด็นการเสวนา

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์กับการพัฒนาท้องถิ่น

คุณปริสสุธา สุทนต์มกล : รองประธานมูลนิธิกระจกเงา

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของมูลนิธิกระจกเงา

- เป็นการระดมทุน ทรัพยากร และแรงงาน ซึ่งเป็นแนวทางการบำเพ็ญประโยชน์ โดยต่อมาได้ดำเนินการด้านการพัฒนาสังคม เช่น การศึกษา สิ่งแวดล้อม หรือศูนย์ข้อมูลคนหายโดยเมื่อมีเด็กหาย จะใช้รูปแบบของสังคมในการเข้ามาช่วยตามหา เป็นต้น

วิธีการ และขั้นตอนในการหากิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- เนื่องจากมูลนิธิทำงานในรูปแบบการพัฒนาสังคม ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหา จะมีการประชาสัมพันธ์ และรับสมัครอาสาสมัครเพื่อเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหา

วิธีการในการทำงานร่วมกับชุมชน

- การทำงานจะขึ้นอยู่กับชุมชน โดยชุมชนจะแจ้งความต้องการหรือขอความช่วยเหลือมายังมูลนิธิ และ งบประมาณเป็นลักษณะประชาสัมพันธ์ และขออาสาสมัครมาช่วยในการดำเนินงาน

- อาสาสมัครคนไทยมีจำนวนมากกว่าต่างชาติ แต่ช่วงระยะเวลาในการอยู่กับมูลนิธิจะสั้นกว่า แต่ถ้าเป็นนักศึกษาต่างชาติจะอยู่กับมูลนิธินานกว่าอาจเป็นระยะเวลาเดือนหรือสองเดือน

องค์ประกอบในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

- มีความคิดเห็นว่าเหมือนกับการท่องเที่ยวโดยทั่วไป แต่เพิ่มประเด็นในเรื่องชุมชนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวสูงกว่าการท่องเที่ยวแบบปกติ

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์สามารถตอบโจทย์ หรือส่งเสริมการทำงานขององค์กรภาคส่วนประชาสังคมอย่างไรบ้าง

- ต้องมีความโปร่งใสในการจัดการเรื่องการเงิน และชี้แจงให้ชัดเจนแก่นักท่องเที่ยว คือแยกให้เห็นชัดเจนระหว่างเงินค่าบริจาค หรือค่ากิจกรรม กับเงินที่นักท่องเที่ยวต้องรับผิดชอบเช่น ค่าที่พัก ค่าโฮมสเตย์ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ฯลฯ

- ปัญหาส่วนใหญ่ในระดับชุมชน คือ ด้านความปลอดภัย และความสะดวกสบาย ในชุมชนใครจะเป็นคนดูแลนักท่องเที่ยว ในส่วนของมูลนิธิ แนะนำว่าชุมชนไหนยังไม่พร้อมอาจไปดำเนินโปรแกรมร่วมกับบริษัททัวร์ที่มีความประสงค์ตรงกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ผ่านการคัดกรองมาแล้วระดับหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย และมีการกระจายรายได้แก่ชุมชน

คุณสรชัย ไพเรนดีธรรม : กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านจำป๋อ

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญประโยชน์

- การทำแนวกันไฟ
- ฝายชะลอน้ำ
- การปลูกป่าต้นน้ำ
- การทำไร่ ทำสวน เป็นหลัก

การคัดเลือกนักท่องเที่ยว

- เนื่องจากชุมชนมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากร ที่พัก น้ำ อาหาร และอื่นๆ แต่ที่สำคัญต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้าน

- นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ นักเรียน นักศึกษา รวมถึงกลุ่มมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และกลุ่มครอบครัวชาวต่างชาติ

กิจกรรมหรือโปรแกรมของบ้านจำป๋อที่นักท่องเที่ยวนิยมได้แก่อะไรบ้าง

- มีกิจกรรมทั้งในชุมชน และนอกชุมชน ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อม และวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดต่อล่วงหน้าเพื่อจะได้มีการเตรียมการในการจัดกิจกรรม แต่กิจกรรมที่นิยมส่วนใหญ่ คือ เดินป่าและยาสมุนไพรพื้นบ้าน นาขั้นบันได ป่าต้นน้ำ ซึ่งกิจกรรมแล้วแต่ตามฤดูกาล

- แต่ทุกสิ่งทุกอย่างต้องผ่านชุมชน คือต้องดำเนินการตามความต้องการของชุมชน ช่องทางในการเข้าถึง

- ศูนย์ประสานงาน CBTI
- บริษัททัวร์ ทัวร์เมิงไต
- ทาง Facebook ของชุมชน

ระยะเวลาในการทำกิจกรรม

- แล้วแต่มัคมนักท่องเที่ยว ถ้าเป็นชาวต่างชาติจะใช้เวลาในการอยู่ทำกิจกรรมค่อนข้างนาน ประมาณครึ่งเดือน หรือหนึ่งเดือน

หลักสำคัญในการทำกิจกรรม

- คนในชุมชนจะได้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่
 - มีทิศทางที่กำหนดไว้ชัดเจนหรือไม่
 - ต้องมีการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม และโปร่งใส ทำให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้
- การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เกิดประโยชน์อะไรบ้างแก่ชุมชน
- การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นการพัฒนาคน
 - ประโยชน์ที่ชาวบ้านจะได้รับควรมากกว่าเงิน คือการได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
 - เป็นการจุดประกายให้คนในพื้นที่สำนึกรักบ้านเกิดมากขึ้น เนื่องจากสะท้อนจากอาสาสมัครที่เป็นคนนอกพื้นที่ยังเห็นความสำคัญของทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่ เป็นต้น

- ชุมชนเกิดความสามัคคี และเกิดการมีส่วนร่วมในชุมชน จึงจะสามารถดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

อะไรคือหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

- คือตัวของคนมีความเข้าใจกับคำว่า การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มากแค่ไหน
- การให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- การประสานงานระหว่างภาคี มีเป้าหมายเดียวกันหรือไม่ มีโครงสร้าง มีการจัดการที่เป็น

รูปธรรม

- คนในพื้นที่ควรมองว่าเป็นการพัฒนาดีกว่าคำว่ารายได้

ผอ.วิสูตร บัวชุม : ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่

แนวโน้มการท่องเที่ยวในปัจจุบันทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

- แนวโน้มการท่องเที่ยวของโลกจะมีการขยายตัวอย่างมากในอนาคต ซึ่งไทยเป็นเป้าหมายในการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวคนไทย เนื่องจากปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่มีความหลากหลาย และความสะดวกยิ่งขึ้น เช่น การขยายตัวของธุรกิจ Low Cost Airline

- รูปแบบการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงจากกรุ๊ปทัวร์เป็นการท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น และมีความถี่มากขึ้น เนื่องจากความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น

- วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว เปลี่ยนจากการพักผ่อน มาเป็นเป้าหมายการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งประเทศไทยก็มีหลากหลายรูปแบบในการเรียนรู้

- ปี 2559 ททท. ได้แถลงทิศทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย ว่าประเทศไทยเน้นเรื่องคุณภาพของการท่องเที่ยว โดยจะพูดถึงเรื่องจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยลง แต่เน้นคุณภาพของนักท่องเที่ยว โดยจะมองในกลุ่มประชุมสัมมนา กลุ่ม CBT กลุ่ม MICE ฯลฯ ซึ่งต้องมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน

- แนวโน้มของการท่องเที่ยว ปี 2559 ททท. ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีเนื้อหาสาระ Content Marketing /Content Tourism ซึ่งเป็นการออกแบบให้นักท่องเที่ยวสามารถมาเรียนรู้ และทำคุณประโยชน์ ซึ่งส่วนหนึ่งคือ Voluntourism รูปแบบหนึ่งที่นำเสนอคือ การท่องเที่ยววิถีไทย คือนักท่องเที่ยวสามารถมาเรียนรู้วัฒนธรรม (Thai Culture) ของแต่ละชุมชน และวิถีชุมชน (Thai Way of Life) ซึ่งในการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหนึ่งในการถ่ายทอดวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการพัฒนาชุมชน อีกอันหนึ่งคือ Thai Experience ยกตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวสามารถลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นกิจกรรมในชุมชนนั้นๆด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มของการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

นโยบายของภาครัฐมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างไร

- ในภาพรวม ททท. มีนโยบายการกระจายการท่องเที่ยวไปสู่ชุมชน เช่น โครงการ 12 เมืองต้องห้ามพลาด ในปีถัดไป เพิ่มอีก 12 เมืองห้ามพลาด ซึ่งเป็นการนำเสนอพื้นที่ใหม่ในการท่องเที่ยว

- ในระดับรองลงมา ให้นหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการในการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังชุมชน โดยภาคเอกชน ภาค NGO ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเชื่อมโยงนโยบายลงไปยังพื้นที่ของตนเองให้ได้มากที่สุดให้การท่องเที่ยวกระจายตัวไประดับ ชุมชน หมู่บ้าน เช่น CBT และ Voluntourism

- จากการแถลงแผนในปีนี้ได้มีการบรรจุโครงการ Voluntourism ไว้ใน Action Plan ของ ททท. ทั้งนี้สำหรับโครงการ Voluntourism ที่มีการนำเอาวิชาการเข้ามาบริหารจัดการให้มีระบบและรูปแบบที่ชัดเจน จะสร้างคุณภาพของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้น

- Voluntourism ต้องสร้าง Position ให้สูงขึ้น (ต้องดี และแพงด้วย)

- ททท. มีนโยบายส่งเสริม และพัฒนาสร้างมาตรฐานต่างๆ เช่นบริการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

แนวโน้มการบรรจุแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในแผนยุทธศาสตร์ระดับประเทศ

- ปัจจุบันมีการนำเอาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มาเป็น Action Plan ของ ททท.

- อนาคตขึ้นอยู่กับ การ implement การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นไปอย่างไม่มีปัญหาหรือไม่ จึงจะมีโอกาสในการบรรจุในแผนยุทธศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

- Voluntourism ตลาดอาจไม่มองแค่นักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างเดียว แต่คนไทยก็มีความคล่องตัวสูง เช่นกิจกรรม CSR ขององค์กร

- Voluntourism เป็นการท่องเที่ยวที่ทำหายเนื่องจากไปเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวแบบอื่นๆ ความท้าทายคือ เราจะสามารถออกแบบ Pattern การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบไทยๆ (Thai Style) ของเราในรูปแบบไหนที่น่าสนใจ รวมถึงการดูแลในเรื่องความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว

- ช่องทางการขาย ถ้ามีความพร้อม อาจเข้าไปร่วมกับงาน TTM ในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าไปถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น สำหรับตลาดในประเทศ ในปีหน้าจะมีการจัด Outdoor Tourism Festivals ที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถเข้าไปนำเสนอใน Product ที่มีความพร้อมให้กับนักท่องเที่ยว

ดร.นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ : มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ทิศทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

- จากงานวิจัยของประเทศไต้หวัน ได้ศึกษาในประเด็นที่ว่าทำไมนักท่องเที่ยวยินดีจ่ายเงินเพื่อที่จะมาทำงาน เหตุผลคือ นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้นกลุ่มใหญ่ของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จึงเป็นนักเรียนนักศึกษา และย้อนไปในงานวิจัยปีก่อนๆ กล่าวว่านักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาของคน เช่นในประเทศสิงคโปร์ และอเมริกาจะมีการส่งนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายไปอยู่ในพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อจะเรียนรู้การทำงานเพื่อจะได้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ

- สำหรับประเทศไทย เริ่มจากระดับเริ่มต้นต้องปรับเปลี่ยนมุมมองว่า ทำไมไปบำเพ็ญประโยชน์ต้องเสียค่าใช้จ่าย

- แนวโน้มในอนาคตของงานวิจัยฯ มีข้อถกเถียงกันว่า Voluntourism เป็นลักษณะของการล่าอาณานิคมยุคใหม่หรือไม่ ซึ่งประเทศไทยตอนนี้เป็นอันดับที่ 14 ของโลก ในการถูกเลือกมาบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับประเทศที่ติดอันดับแรกๆคือ ประเทศในอเมริกาใต้ และแอฟริกา ส่วนในเอเชีย ได้แก่ ไทย เวียดนาม และกัมพูชา

งานวิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์อะไรได้บ้างกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

- นำการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เข้าไปในภาคส่วนของการศึกษา เช่น ส่งเสริมให้นักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย หรืออาชีวศึกษา ที่มีความสามารถเฉพาะด้าน เช่น ทางด้านช่าง หรือการให้อาชีพชาวบ้าน สามารถเข้าไปพัฒนาชุมชนที่มีความพร้อม ซึ่งจะได้ประโยชน์ทั้งนักศึกษา และชุมชน คือ นักศึกษาได้พัฒนาวิชาการ ส่วนชุมชนได้พัฒนาตามความต้องการของชุมชน

- สำหรับนักวิจัยที่ยังหาหัวข้อเกี่ยวกับประเด็นการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ปัจจุบันยังไม่ค่อยเห็นบริษัทใดประกาศตัวอย่างชัดเจนที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

- ไต้หวันเป็นประเทศที่เด่นมากในเรื่องการส่งอาสาสมัคร ดังนั้นเราอาจมีการทำวิจัยที่ไปเชื่อมโยงกับต่างประเทศที่มีความเชี่ยวชาญ และเป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยน หรือเป็นการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของประเทศไทย

- มีการบูรณาการทุกภาคส่วน เช่น มหาวิทยาลัย เขียนโครงการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เสนอไปยังหน่วยงานพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานในอนาคต

ประเด็นคำถาม

1. ผศ. ดวงพร อ่อนหวาน

- การบริหารจัดการ ใครเป็นประธาน รูปแบบการบริหารจัดการเป็นอย่างไรที่ยั่งยืน

คำตอบ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจะเป็นศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ดูแลในเรื่องการตลาด รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

- การควบคุมมาตรฐานการให้บริการจะทำได้อย่างไร

คำตอบ ในเบื้องต้นมีการดูจากมาตรฐานของสมาชิกเครือข่ายได้ดำเนินการมาแล้ว เช่นของกระทรวง และในอนาคตจึงจะสามารถกำหนดเป็นมาตรฐานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งต้องอาศัยจากหลายภาคส่วน

- ราคาที่ยุติธรรม
- ธุรกิจเป็นเรื่องที่ซับซ้อน
- กรณีการเข้าร่วมใน Voluntourism ถ้าชุมชนยังไม่ได้เป็น CBT จะมีความพร้อมเข้ามาได้หรือไม่

2. สมาคมมัคคุเทศก์เชียงใหม่

- ปัจจุบันนักท่องเที่ยวชาวยุโรปอาจมีปัญหาเศรษฐกิจ ทำให้มีข้อจำกัดเรื่องรายได้ และเวลา ทำให้ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทยน้อยลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

คำตอบ ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคน ดังนั้นจะมีการปรับโปรแกรมให้เหมาะกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้อย่างไร

- บุคลากรที่จะดูแลนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นมัคคุเทศก์ หรือคนในท้องถิ่น ซึ่งถ้าเป็นคนในท้องถิ่นก็ควรเป็นคนที่มีความพร้อมในการดูแลนักท่องเที่ยว เช่น มีความรู้ทางด้านภาษาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

คำตอบ ศักยภาพของชุมชน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากแค่ไหน การที่นักท่องเที่ยวเข้าไปจะเปลี่ยนวิถีชีวิตของชุมชนหรือไม่

- ควรมีกฎระเบียบในชุมชนให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ
- การจัดการในชุมชนต้องมีการจัดการอย่างโปร่งใส ทุกคนมีรายได้ที่เท่าเทียมกัน
- ต้องดูแลในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น







ภาคผนวก ข สรุปผลแบบประเมินการจัดแสดงนิทรรศการ UNTV ในงาน OTOP Lanna Expo 5-9 มิถุนายน 2558

จากการจัดงานนิทรรศการในวันที่ 5 – 9 มิถุนายน 2558 มีผู้เข้าเยี่ยมชมฐานนิทรรศการ และทำการกรอกข้อมูลแบบสอบถามจำนวน 53 ราย เป็นเพศชาย 24 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 เพศหญิง 28 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 ไม่ให้ข้อมูล 2 ราย

เพศ	จำนวน	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ชาย	24	44.4	46.2	46.2
หญิง	28	51.9	53.8	100.0
รวม	52	96.3	100.0	
ไม่ตอบคำถาม	2	3.7		

เพศ	จำนวน	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ชาย	24	44.4	46.2	46.2
หญิง	28	51.9	53.8	100.0
รวม	52	96.3	100.0	
ไม่ตอบคำถาม	2	3.7		
Total	54	100.0		

ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงระหว่าง 17 – 72 ปี

อายุ	จำนวน	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ไม่ตอบ	12	22.2	22.2	22.2
1	2	3.7	3.7	25.9
17	2	3.7	3.7	29.6
22	2	3.7	3.7	33.3
23	2	3.7	3.7	37.0
28	2	3.7	3.7	40.7
33	2	3.7	3.7	44.4
35	2	3.7	3.7	48.1
36	2	3.7	3.7	51.9
40	2	3.7	3.7	55.6

42	6	11.1	11.1	66.7
47	2	3.7	3.7	70.4
48	2	3.7	3.7	74.1
51	2	3.7	3.7	77.8
59	2	3.7	3.7	81.5
60	2	3.7	3.7	85.2
62	2	3.7	3.7	88.9
66	2	3.7	3.7	92.6
72	4	7.4	7.4	100.0
Total	54	100.0	100.0	

เป็นชาวไทย 20 คน ต่างชาติ 4 คน ประกอบด้วยชาว นิวซีแลนด์และพม่า และไม่ให้ข้อมูล 3 ราย ประกอบอาชีพ รับจ้าง ประกอบธุรกิจส่วนตัว ประกอบอาชีพอิสระ วิศวกรโยธา รับราชการ ครู ผู้จัดการบริษัททัวร์ นักเรียน ข้าราชการบำนาญ

สัญชาติ	จำนวน	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ไทย	40	74.1	83.3	83.3
ต่างชาติ	8	14.8	16.7	100.0
รวม	48	88.9	100.0	
ไม่ตอบคำถาม	6	11.1		
Total	54	100.0		

ผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร้อยละ 50 และไม่รู้จักร้อยละ 50 ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่รับมาจากการเข้าเยี่ยมชมงาน จากเพื่อน จากโทรทัศน์และเจ้าหน้าที่ในงาน

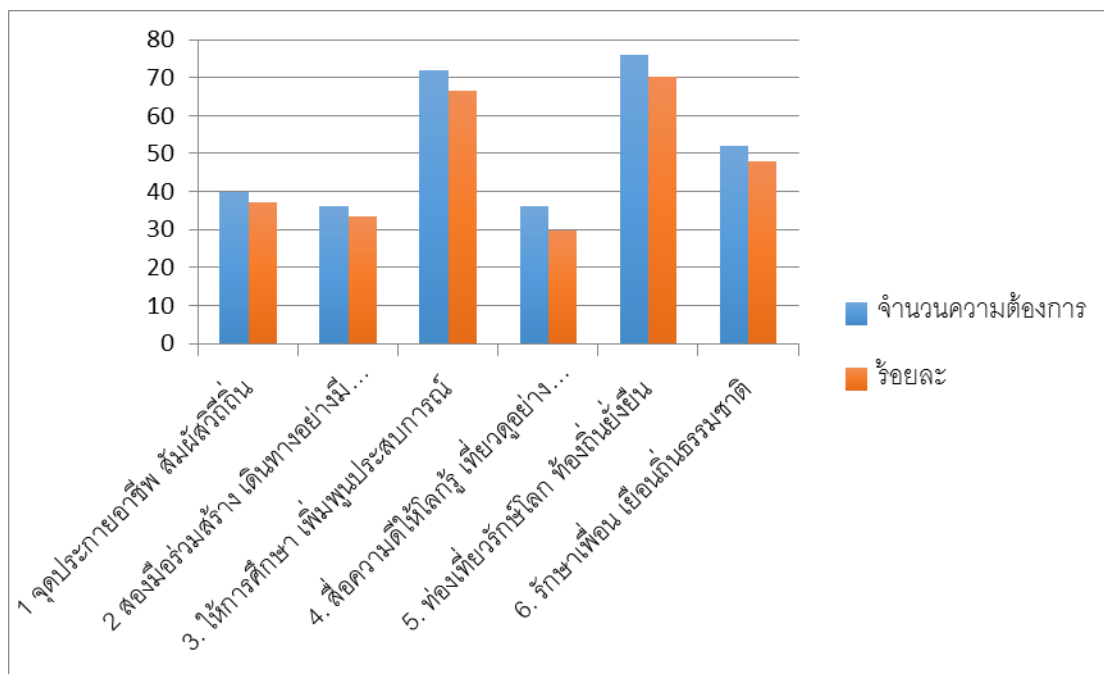
รู้จักการท่องเที่ยวเชิง บำเพ็ญประโยชน์	จำนวน	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
รู้จัก	26	48.1	50.0	50.0
ไม่รู้จัก	26	48.1	50.0	100.0
รวม	52	96.3	100.0	
ไม่ตอบคำถาม	2	3.7		
Total	54	100.0		

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 74.1 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 25.9 กิจกรรมที่เคยเข้าร่วมประกอบด้วย การพัฒนาโรงเรียนศรีสังวาล การทำอาหารให้นักเรียนในโรงเรียนสอนคนตาบอด การบริจาคสิ่งของให้แก่บ้านผู้สูงอายุ การเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพุทธศตวรรษมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ลำนานา การบริจาคสิ่งของ การให้ความรู้

เคยเข้าร่วม กิจกรรม ท่องเที่ยวเชิง บำเพ็ญ ประโยชน์	จำนวน	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ไม่เคย	40	74.1	74.1	74.1
เคย	14	25.9	25.9	100.0
Total	54	100.0	100.0	

กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมจากตารางและกราฟแสดงให้ เห็นว่ามีผู้ต้องการท่องเที่ยวในรูปแบบที่ 5 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมาคือกิจกรรมที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 66.7 กิจกรรมอันดับสามคือกิจกรรมที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 48.1 อันดับสี่คือกิจกรรมที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 37.0 และกิจกรรมอันดับสุดท้ายมี 2 กิจกรรมที่ได้รับความต้องการเท่ากันคือ กิจกรรมที่ 2 และ 4 คิดเป็นร้อยละ 33.3

กิจกรรม	จำนวนความต้องการ	ร้อยละ
1 จุดประกายอาชีพ สัมผัสวิถีถิ่น	40	37.0
2 สองมือร่วมสร้าง เดินทางอย่างมีสไตล์	36	33.3
3. ให้การศึกษา เพิ่มพูนประสบการณ์	72	66.7
4. สื่อความดีให้โลกรู้ เทิดทูนอย่างสร้างสรรค์	36	29.6
5. ท่องเที่ยวรักษ์โลก ท้องถิ่นยั่งยืน	76	70.4
6. รักษาเพื่อน เชื้อนถิ่นธรรมชาติ	52	48.1



จากแบบสอบถามในส่วนการวัดระดับความพึงพอใจในการจัดบูธ สามารถสรุปผลความพึงพอใจของผู้กรอกแบบสอบถามในการเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการโดยอ้างอิงข้อมูลจากตารางด้านล่างได้ว่า ผู้เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการภายในบูธมีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.31 ซึ่งเมื่อแปลผลแล้วอยู่ในความพึงพอใจในระดับมาก

ระดับการแปลค่าความพึงพอใจ

ระดับคะแนน

พึงพอใจมากที่สุด

3.51 – 4.00

พึงพอใจมาก

2.51 – 3.50

พึงพอใจน้อย

1.51 – 2.50

พึงพอใจน้อยที่สุด

1.00 – 1.50

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเป็นมืออาชีพของการจัดนิทรรศการ เช่น เนื้อหาบอร์ดนิทรรศการ, ความน่าสนใจของบูธ	3.21	มาก
2. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของเจ้าหน้าที่ประจำบูธ	3.20	มาก
3. คุณภาพเนื้อหา การให้ความรู้ ความเข้าใจของนิทรรศการ	3.26	มาก
4. ความน่าสนใจของกิจกรรมภายในบูธ	3.47	มาก
5. ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการนำไปถ่ายทอดและนำไปประยุกต์ใช้ได้	3.26	มาก
6. ความพึงพอใจในภาพรวมของนิทรรศการ	3.44	มาก
เฉลี่ย	3.31	มาก

ในด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการและกิจกรรมภายในบูธว่ามีความน่าสนใจ และมีผู้เซ็นต์สมุดเยี่ยมได้แสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

1. Great work Tony (with colleagues) very interesting. See you soon again.
2. ทีม UNTV ดี ๆ ค่ะ
3. ขอชื่นชมในความตั้งใจและผลงานคุณภาพเยี่ยม ขอให้สนุกกับงานนะคะ
4. มาร่วมกันท่องเที่ยวให้สนุกบนความสุขของชุมชนและสังคมกันค่ะ
5. Great work with this Upper Northern Thailand's Voluntourism Network (UNTV)/ Beautiful booth.
6. มีการให้ความรู้แนะนำกิจกรรมดีมากค่ะ
7. ชอบค่ะ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ มีโอกาสออกไปอีกค่ะ Love Pai
8. รู้สึกประทับใจในการอธิบายของเจ้าหน้าที่ ชอบคุณนะคะ
9. Wow..so amazing เป็นโครงการที่เยี่ยมมาก ๆ ค่ะ
10. มีกิจกรรมน่าสนใจแม้อย่างไม่รู้จัก

11. เอาใจช่วยสนับสนุน อยากมีโอกาสดูไปเที่ยวจริง ๆ
12. ขอแสดงความยินดีและชื่นชมบทบาทและการทำงานของ Upper Northern Thailand's Voluntourism Network ในการมาพบเห็นและพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ขององค์กรในวันนี้ครับ
13. เชี่ยมยอดค่า
14. ดีใจและภูมิใจที่ได้ยินได้ฟังโครงการนี้ที่ All in one นะคะ เป็นโครงการที่เป็นภาพฝันของตัวเองมานานมาก หากมีอะไรให้ช่วยแม้เป็นประโยชน์เพียงแค่เล็กน้อยก็ยินดีนะคะ
15. มีความสนใจโครงการนี้ อยากร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สุภิญญา ผ้าฝ้าย ย้อมผ้าสีธรรมชาติ สันป่าตอง
16. ขอบคุนสำหรับโครงการดี ๆ ที่มีในจังหวัดของเรา ในประเทศไทย ยินดีที่ได้รู้จักโครงการดี ๆ ค่ะ

ภาคผนวก ค ข้อเสนอการเป็นเจ้าภาพจัดงาน Volunteer World 2017



International Association for Volunteer Effort

PROPOSALS for THAILAND

TO HOST THE 15th IAVE ASIA-PACIFIC REGIONAL VOLUNTEER CONFERENCE

TO BE HELD IN CHIANGMAI 2017

Background

Since 1987, IAVE – The International Association for Volunteer Effort and its NGO partners have hosted the biennial Asia-Pacific Regional Volunteer Conference. This is the premier volunteering-related convening for NGOs, businesses, governments and individual volunteer leaders in the region. The most recent conferences have been held in Japan (2007), Taiwan (2009), Korea (2011) and Macau (2013).

Thailand (Siam) has long-term resources and deep sense of volunteerism root in the Heart of our people History. The Wind of ASEAN blew us back to the Future especially The ASCC (The ASEAN Socio-Cultural Community) which Volunteerism should be focused to nurturing the human, cultural and natural resources for sustainable development in a harmonious and people-oriented ASEAN. Volunteerisms are always proven to be Sustainable key process to the Sustainable Development Goals (SDGs).

According to LIMA Declaration, Sustainable Development is not possible without volunteers. At its heart, volunteerism is based on people working together to contribute to just and peaceful change in communities across the globe. The act of contributing out of one's own free will, for broader societal benefit, is fundamental to our humanity and to the creation of an equitable and peaceful world.

Asia Pacific is the most populous region in the world with rich cultural and natural resources. Especially this region may have the highest volunteers in the world if can be account (India, China and ASEAN). Volunteer Spirit Network (www.volunteerspirit.org/eng-page) (legal entity support by Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under Royal Patronage trrm.org-One of oldest well known civil society organization promote volunteerism from grass root in Thailand for 50 years), A rebirth of the conglomeration of social workforce that brought together the volunteers who helped ease the tragic tsunami disaster occurred in 2004 and those who place a significance of volunteerism and giving in society. It aims to bring the cooperation and to enhance the work of any volunteering organizations and individuals in Thailand.

Volunteer Spirit Network participated in IAVE Conference since India Asia Pacific IAVE conference in New Delhi and become member of IAVE till present. So in order to send proposal for IAVE, Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement under Royal Patronage sent mutual interest host 2017 IAVE Asia Pacific Conference in Thailand.

THE APPLICATION

Section A: About the Host Organization:

1. Contact person and title

Phra Win Siriwatthano Mektripop
Committee Volunteer Spirit Network
Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement under Royal Patronage
IAVE Thailand National Representatives

2. Contact information: address, telephone, fax, email, web site

Mobile +6681 337 4771
Email win@volunteerspirit.org
Address
Volunteer Spirit Network, TRRM
2044/21 Volunteer Spirit Home, New Petchaburi Road, Bang Kapi, Huay Kwang,
Bangkok 10310 THAILAND
Website Volunteerspirit.org Trrm.org

3. Description of the organization's purpose

TRRM is The first non-government development organization formally registered with the government was the Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement (TRRM). Dr Puey Ungphakorn, former Governor of the Bank of Thailand and former President of Thammasat University, founded TRRM in 1967 to help the rural sector pursue development. Later on, His Majesty King Bhumibol Adulyadej accepted TRRM under his royal patronage, thereby paving the way for the greater participation of non-government organizations in rural TRRM is the first organization to practice an integrated approach to rural development to promote self-reliance among the underprivileged and sense of community in rural societies, in terms of development of occupations, education, and health. TRRM have family organization under umbrellla which are Changfusion, PUEY Community Learning Centre, Thaipat, Rasmi (Rural and Social Management Institute) and Volunteer Spirit Network

Dr Puey Ungpakorn, March 9, 1916 - July 28, 1999) was a Thai bureaucrat who played a central role in the shaping of Thailand's economic development and in the strengthening of its system of higher education. Puey was the Governor of the (Central) Bank of Thailand for 12 years, a Dean of the Faculty of Economics, and also a rector of Thammasat University in Bangkok. Puey was a member of the Free Thai Movement during World War II. He was a Magsaysay Award winner in the field of government service in 1965. Puey is the author of The Quality of Life of a South-East Asian: A Chronicle of Hope from Womb to Tomb or later known as From Womb to Tomb, which is still one of the most influential writings about social security in Thailand.

For Volunteer Spirit Network, As of the tsunami tragedy incident in 2004, stronger cooperation from various approaches was brought to reality among the governmental and private sectors as well as international institutions and civil society groups. Compellingly, it has revived the volunteering and giving in society, especially in Thailand, which is about helping others or needy in the society that latterly yields more social benefits to both the volunteers and the in-needs.

The tragic incident has also shaped the Thai society to be more responsive to social concord, community involvement, and the practice of innovations for social welfare. Numbers of organizations are now realizing the importance of volunteerism and are attempting to practice voluntary activities in more tangible and systematic manners. As the variety of the volunteer jobs, range from local community services to international supports continue to grow, it comes to an agreement to form an

alliance of those groups and individuals who determine to enhance and sustain the volunteerism in Thai society. This cooperation among various voluntary groups is titled as “Volunteer Spirit Network” or in Thai as เครือข่ายจิตอาสา (Kreukai Jit Ar Sa). The legal entity support by Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under Royal Patronage since 2005 by sharing same vision in empower and promote volunteerism.

Effectively Support the Volunteer Spirit culture through giving and volunteering, which leads to a self-reliant society with goodness and ultimate peace.

STRATEGY

1. Job Placement – To support and exchange information between volunteers and voluntary organizations for more effective collaboration.
2. Advocacy – To support, develop and drive public policies in regard to volunteering and giving.
3. Improvement – To develop and build up capacity of volunteers and voluntary organizations.

Goal: Hosting the 15th IAVE ASIA-PACIFIC REGIONAL VOLUNTEER CONFERENCE with 500 participants.

Objectives

1. To increase public awareness of Volunteer Spirit
2. To increase the number of donors and donations in various forms (funds/time/blood or organs, etc.)
3. To increase the number of volunteers both in quantity and quality wise.

Collaborating Organization

Volunteer Spirit Network-

Ms Amm Nuntinee Malanon amm@volunteerspirit.org

Upper Northern Thailand Voluntourism Network (UNTV Network)

Mr. ThanomsingKosolnavin (tel: 089-2355869/ email: mindmystery5@gmail.com)

4. Overview of the organization’s activities

For Volunteer spirit network,

- provide information on volunteering through website.
- Working in developing National Volunteer Center in Thailand
- Organize volunteer training workshop and volunteer conference
- Research on policy mobilizing volunteer movement in Thailand

5. Scope of operations (international, national, local)

Mainly national and local level But some international project for disaster relief.

6. Size of the organization

5 Paid staff, 5 committed node of volunteer organization in network (Buddhika network, Happy farm volunteer, Thai volunteer services, Baandin Thai, Jitasa Bank) and numerous friend network of volunteer organization in Thailand

7. Source of the organization's funds

International and National fund

8. Names and positions of members of the Board of Directors of TRRM

Mom Rajawongse Pridiyathorn Devakula President of the Board of Directors
Ex-Deputy Prime Minister Royal Thai Government

Dr tarisa watanagase Board of Directors
Ex-former governor of the Bank of Thailand (2006–2010).

Professor yongyuth yuthavong Board of Directors
Ex-Deputy Prime Minister Royal Thai Government

Dr nipon poapongsakorn Board of Directors
Ex-President of Thailand Development Research Institute

Somkiat Pongkunta Board of Directors
President of Rotary Chinart

Busaba Rittruangngam Board of Directors
Ex-Director of social and community Government Saving Bank

Wanida Chantanathat Board of Directors

Ennu Suesuwan Board of Directors
Ex-Vice Manager Bank of Agriculture and agricultural cooperative

Ass Prof Dr.Patanmavadi Pochanukul Suzuki Board of Directors
Ex-Dean of faculty of Economic , Thammasat University

Suttharak Panya Board of Directors

Sin suesuan Board of Directors
Director, Moral Promotion Center

Vichien Srilukwha Board of Directors
Director, Thai Yuwa KasetkornPromotion Foundation under HRH Princess
Sirindhorn

Pipat Yodpalitkarn Board of Directors
Director, Thaipat

Siriwon Janekarn Board of Directors

Director, PUEY Learning Center

Sunit Shrestha
Director, Changfusion

Director

9. To what extent do the organization's board and staff reflect the diversity of its country?

Wait for the letter supporting to bid this conference from Board of Directors. But shortly, Volunteerism is one critical role in Harmonize the Diversity of its Country.

Section B: Conference Planning:

1. Please tell us your initial concept and plans for the 2017 conference for **both** the principal conference and the youth conference, to include the following:

- proposed dates

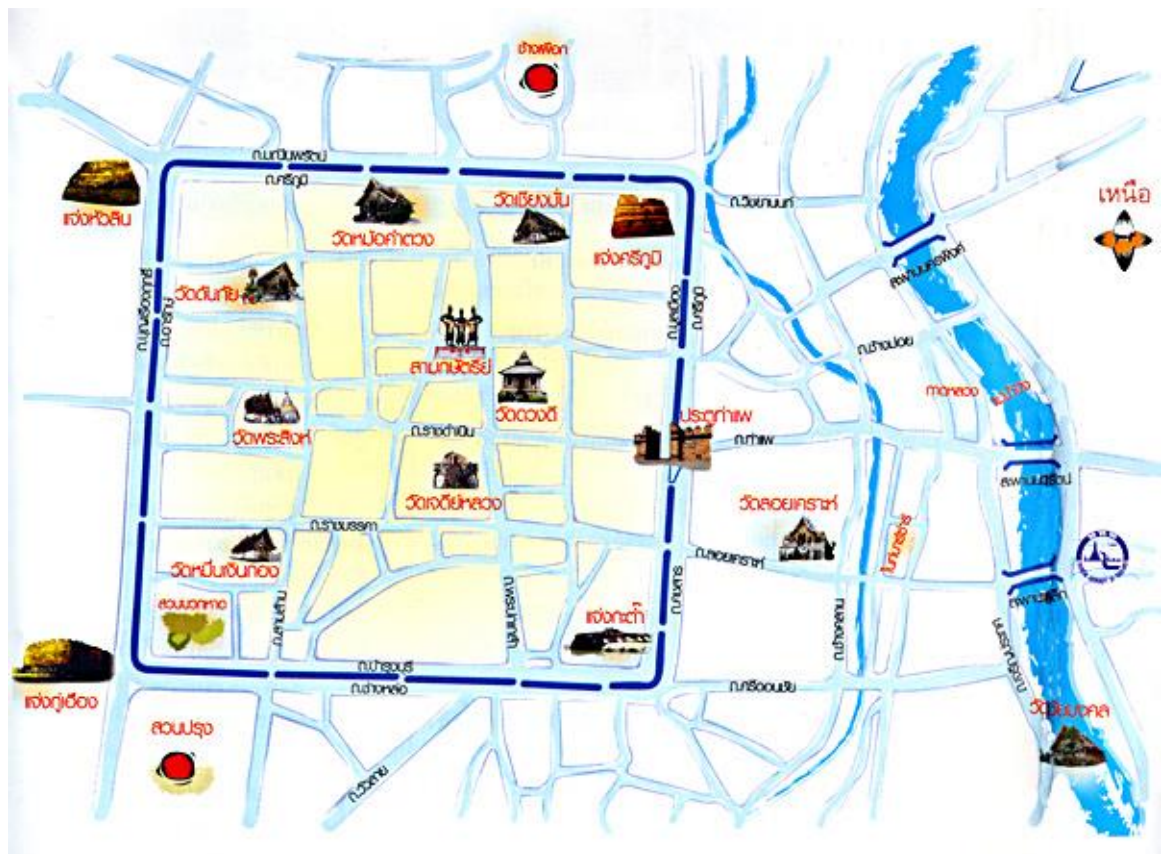
10-14 October 2017 (8-9 for Youth Conference)
17-21 October 2017
24-28 October 2017

- proposed location

Chiangmai, Old Town.

"Chiangmai", is the largest and most culturally significant city in northern Thailand. It is the capital of Chiang Mai Province, a former capital of the Kingdom of Lanna (1296–1768) and was the tributary Kingdom of Chiang Mai from 1774 until 1939. It is located 700 km (435 mi) north of Bangkok, among the highest mountains in the country. The city is along the Ping River, a major tributary of the Chao Phraya River. Chiang Mai means "new city" and was so-named because it was the new capital, founded in 1296, succeeding Chiang Rai (founded 1262) in the capital of the Lanna kingdom. In recent years, Chiang Mai has become an increasingly modern city and has been attracting over 5 million visitors each year, of which between 1.4 million and 2 million are foreign tourists

Chiangmai also host many local and international volunteer organizations for more than decades.



- planned number of delegates
500 from host country, 200 from immediate surrounding countries and 300 from rest of the region

- official language(s) of the conference
 - English is official.
 - Mandarin, Korea will provide support for at least 25 delegates from a language group that is not one of the official languages.
- membership structure of the host committee;

Host Committee structure*

Honorary Advisor

Phra Paisal Visalo
 Dr.Kang Hyun Lee
 Ministry of Social Devevelopment and Human Security**
 National Council on Social Welfare of Thailand**
 Thai Red Cross **
 ** to be confirmed

Chairman

Sirichai Sakornratanakul Committee,
 Ministry of Social Devevelopment and Human Security

International Committee

Dr.Ken Allen
 Yoonae PARK
 Leo Hung
 Debbie Hwang
 Akiko Seto

Host Committee

Supparat Rattanamuk	Volunteer Promotion Committee, Ministry of Social Devevelopment and Human Security
Chinchai cheechoen	Technical Social Development Advisor, Ministry of Social Devevelopment and Human Security
Kannikar Kuankajorn	Director, Thai Volunteer Service
Chatchaval Thongdeelert	Honghiansuebsan Lanna
Porntib fonwarnfai	Coordinator, Buddhika Network
Sunit Shrestha	Director, TRRM
Dr. Nithat Boonpaisarnsatit	Head of Business English Department Faculty of Arts Far Eastern University
Miss Alisha Treerotchananon	Director of Public Relations and Advertising Department Faculty of Mass Communications Chiang Mai University
Thanomsing Kosolnavin	Coordinator, UNTV
Nuntinee Malanon	Manager, Volunteer Spirit Network

*To be confirm and change according to consult with IAVE and Host committee

- preliminary ideas about theme, nature of the program

Theme “Spirit Wild Volunteer” or The Future of Eco-Volunteering

- Sustainable Development is not possible without volunteers. At its heart, volunteerism is based on people working together to contribute to just and peaceful change in communities across the globe. Asia Pacific is the most populous region in the world with rich cultural and natural resources. Volunteers are behind the scene in many aspect especially environmental fields. Asia hosts a vast diversity of species and ecosystems and may have been the place where the first protected areas were created. However, Global warming create global suffering. The fast population growth and economic development in region increase pressure to Asia Earth. So the valuing volunteer to protect culture in preserving ecosystem need to be address and share. New innovation in Eco-volunteer should be learn in real practice.
- **Tentative Topic**
 - Volunteer in Self Sufficiency economy.
 - Asia Forest Volunteer
 - Crowd Funding and Social Enterprise start from Volunteer
 - Volunteer Flower: Woman volunteer impact
 - Mindfulness and awakening Volunteer
 - Architecture of Community based Volunteer
 - Volunteer and Community Happiness
 - Volunteers Bank account
 - Volunteer and Endanger Species
 - Art and Culture volunteer conservation
 - Disaster Volunteer

Tentative Schedule

1st Day

Reception

2nd , Day

Volunteer Tour

3rd, 4th 5th Day

Conference

Panel Discussion

City Tour

2. Why will this be an important meeting in your country at this time? What ongoing benefits would you expect your country to gain from hosting the conference?

21 October is Thailand National Volunteer Day so it's volunteer Month. And Thailand have long history and innovation of volunteerism that Asia Pacific Volunteer can be learn and share especially self sufficiency concept of His Majesty King Bhumibhol to the People. The fruitful and Right livelihood of volunteerism can be address and share to international community to ASEAN.

3. Are there any factors which would restrict participants from attending the conference in your country

- High season for tourist cause Chiangmai is one of Asia Hot Spot.
- No direct flight for some country in Asia Pacific.

4. Describe how the planning, management and execution of the conference will reflect the diversity of the host country.

The planning, management and execution base on committee from collaboration organization which delegation based on each member specialize with clear responsibility chart.

5. Please describe what help, if any, you believe you will require from the IAVE Secretariat to successfully plan and deliver the conference.

- Tentative topic with appropriate speakers
- Expect Funding Support
- Experience of Past IAVE conference successfully Plan

Section C: Organizational Capacity:

Please respond to each of these questions.

1. What experience do you have in managing conferences? How do you propose to put in place the human resources required for planning and management?

For Corporate, I used to organize International Advertising Conference for several time in Bangkok. My role is head organizer.

For Foundation, I used to host Government conference such E-Gov Asia, Volunteer legislative conference and Volunteer Spirit Day.

But now the support team were organize national volunteer conference in Bangkok.

2. Are you able to begin initial planning early in 2016 and commit significant leadership and management time to the conference for at least 18 months prior to it?

Yes, If we sure to host conference. The initial plan must finish in early 2016.

3. Do you foresee any problem in working with IAVE to create and maintain an appropriate website and registration system for the conference?

We have website team to support IAVE conference but may be registration system that relate to payment system need to be discuss.

4. To what extent will those responsible for planning managing the conference have the ability to communicate effectively in English with people from throughout the region and with the IAVE Board of Directors and Secretariat?

We will made line of communication horizontal as possible and open for comment. I will let staff whom specialize in effective English communication handle this. Should better than me.

5. Are you prepared to negotiate, agree on, and sign the memorandum of understanding with IAVE?

Yes

6. Are you comfortable that this will be a shared undertaking with IAVE that will require you to work in close consultation and partnership with IAVE, through representatives of its Board of Directors and Secretariat, from selection through completion of the conference?

Yes

Section D: The Role of Government

1. Please describe what role, if any, will be played by local, state/provincial or national government in the planning, management and financing of the conference.

Royal Thai Government

The Ministry of Social Development and Human Security

Chiangmai Municipality

will be key support in planning, management and financing the conference.

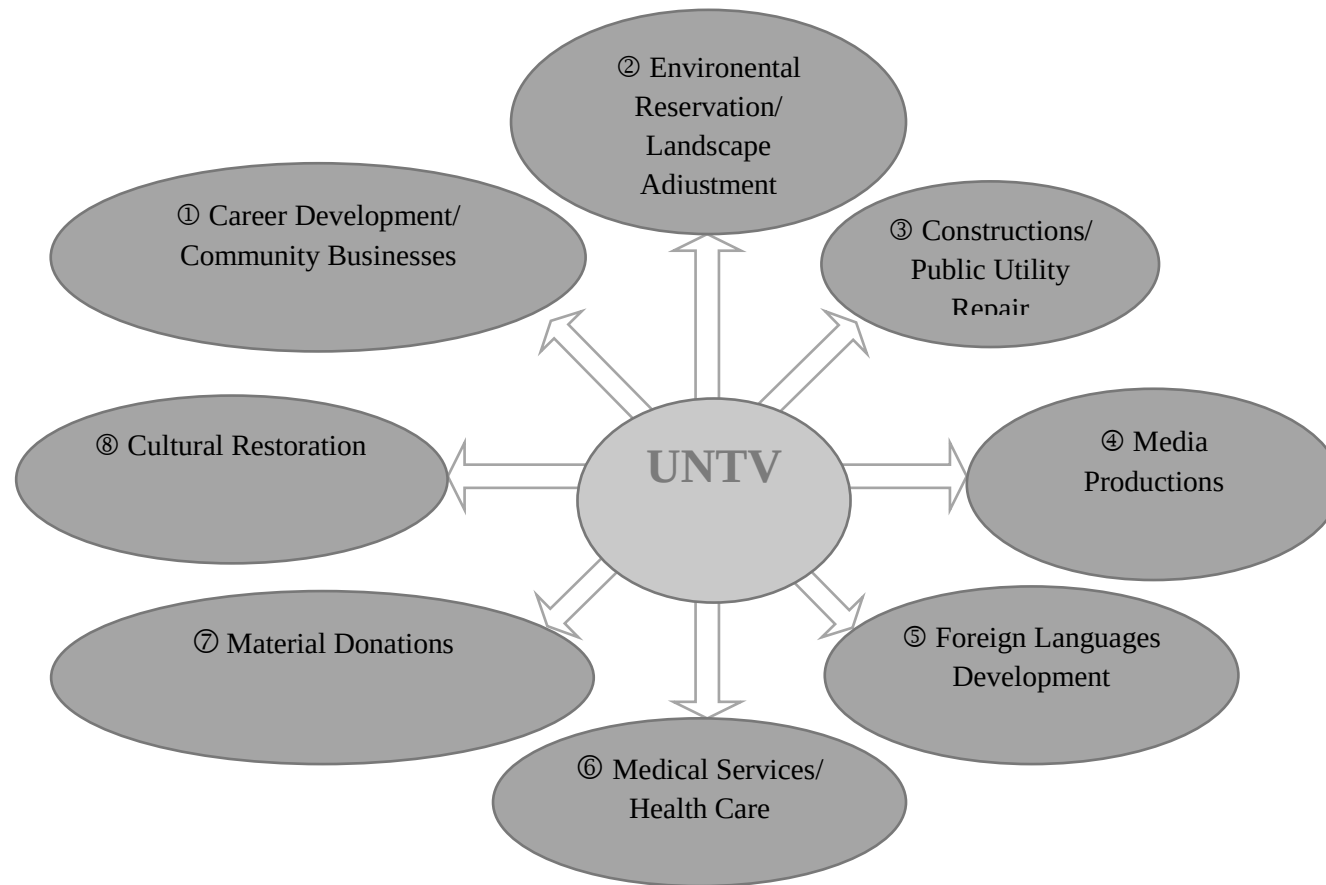
2. Please describe the extent of approvals that you will need to receive from government at the local, state/provincial and national levels in order to hold the conference in your country. Please describe the status of discussions with those governments and explain the process and timetable for obtaining their approval.

This should be taken at least 3 months after confirmation to be host in order to get formal approval of Royal Thai Government to confirm the support role to conference. But at this state The Ministry of Social Development and Human Security officer whom in charge of Volunteer Support was informed and open to set up steering committee in order to support AP IAVE conference discussion. The process should take one month for Approval.

3. Please attach, to the extent it is possible to do so, appropriate letters of support from the government bodies that must approve the conference before it can be held in your country.

Should I send support letter from The Ministry of Social Development and Human Security officer for TRRM to bid conference?

UNTV Networks



① Career Development/ Community Businesses - ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยทุ่ง - Warm heart Foundation - ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนเชิงคุณธรรม ตำบลห้วยแก้ว - สมาคมไค - The Life Development Center Ban Mai Sahasamohan - Ban Num Hoo Homestay - Machongson Educational Development Association	② Environmental Reservation/Landscape - Dhammadrops foundation - The Life Development Center Chiang Dao - Thailand Experiences - ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยทุ่ง - มูลนิธิบ้านเขาชนไทย - ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนเชิงคุณธรรม ตำบลห้วยแก้ว - โรงเรียนพร้าวผู้สูงอายุ	③ Constructions/Public Utility - The Life Development Center Chiang Dao - The Candle Life Project - Upland Holistic Development Project - ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยทุ่ง - ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนเชิงคุณธรรม ตำบลห้วยแก้ว - The mirror foundation - The Life Development Center Ban Mai Sahasamohan	④ Media Productions - โรงเรียนพร้าวผู้สูงอายุ - Inter Mountain Peoples Education and Culture in Thailand Association (IMPECT) - Upland Holistic Development Project - มูลนิธิบ้านเขาชนไทย - Warm heart foundation - The mirror foundation - Ban Num Hoo Homestay - Dhammadrops foundation
⑤ Foreign Languages Development - Dhammadrops foundation	⑥ Medical Services/ Health Care - โรงเรียนพร้าวผู้สูงอายุ -Machongson Educational Development	⑦ Material Donations - Machongson Educational Development Association	⑧ Cultural Restoration - Inter Mountain Peoples Education and Culture in Thailand Association (IMPECT)

- Upland Holistic Development Project - Warmheart foundation - The mirror foundation - Thailand Experiences - สมาคมไค	- Association - The Candle Life Project - Thailand Experiences	- Inter Mountain Peoples Education and Culture in Thailand Association (IMPECT) - The Candle Life Project	- สมาคมไค
---	--	--	---

Details on communication budget allocation plans

The cost of using media is subject to the media landscape at the time. Therefore, we acknowledge the spending plan based on percentages for easier understanding of the big picture. In details, the price of media and media vehicle will have to match the price at time of the conference.

Planning for IAVE conference has been divided three stages:

1. pre-event 60%
2. runtime-event 30%
3. post-event 10%

For all the three stages, various kinds of media will be used. In this project, we would like to divide funds into three categories; local traditional media 40% and international online media 30% and promotional activities 30%.

Traditional media 40%:

- TV Commercial
- Radio
- Newspaper
- Magazines
- Out of home

Online media 30%:

- Websites
- Social media e.g. facebook, Instagram and Line
- Viral
- Online radio channels

Promotional activities 30%:

- Special events
- Contests
- Project scholarships

Output

- Summary report
- Network map

ภาคผนวก ง ภาพการประชุมการเผยแพร่ผลงานวิจัย “ภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาคเหนือตอนบน”







ประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัติอำนวยการแผนงาน

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) น.ส. กาญจนา สมมิตร
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Ms.Kanjana Sommitra
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3 5014 00552 33 8
- ตำแหน่งปัจจุบัน
หัวหน้าสำนักวิจัย และอาจารย์ประจำภาควิชาการประกอบการ
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก
มหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทอร์น สำนักวิจัย และภาควิชาการประกอบการ
ที่อยู่ 120 ถ.มหิดล ต.หายยา อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50100
โทรศัพท์ 053-201800-4 ต่อ 2451 โทรสาร 053-201810
โทรศัพท์มือถือ 081-9502721
E-mail: kanjana@feu.edu, sommitrak@gmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญาและชื่อเต็ม	สาขา	สถาบัน
2549	ปริญญาโท	บธม.(บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต)	การเป็นผู้ประกอบการ	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
2549	ประกาศนียบัตร	ศิลปศาสตร์	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรธรรมาธิราช
2545	ปริญญาโท	ศศม. (ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต)	การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ	มหาวิทยาลัยพายัพ
2542	ปริญญาตรี	ศศบ. (ศิลปศาสตร์บัณฑิต)	ภาษาฝรั่งเศส	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
-การประกอบการเชิงสังคม

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ (โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือ ผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย)

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย :

2557 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน (RDG5700012) สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

2555 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน (RDG555N0012) สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ตีพิมพ์: วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น FEU Academic Review ISSN 1905-9590 ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มิถุนายน 2556 - พฤศจิกายน 2556 ปีที่พิมพ์ 2556

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย :

- 2557 การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน (RDG5700012) สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- 2556 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเพื่อสังคมของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 2 แหล่งทุน: (RDG56N0020) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น (สกว.)
- 2555 อุปทานการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนแหล่งทุน: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (RDG555N0012)
- ตีพิมพ์: วารสารปัญญาภิวัฒน์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1(ก.ค. 58 – ธ.ค. 58) ปีที่พิมพ์ 2558
- 2554 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเพื่อสังคมของอำเภอหางดง และอำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 1 แหล่งทุน: (RDG55N0020) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น (สกว.)
- ตีพิมพ์: วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น FEU Academic Review ISSN 1905-9590 ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ธันวาคม 2556 - พฤษภาคม 2557 ปีที่พิมพ์ 2557
- 2554 นวัตกรรมจัดการเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคจากสินค้าเกษตรเคมีสู่สินค้าเกษตรอินทรีย์ในกิจการเพื่อสังคม:กรณีศึกษาสถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนจังหวัดเชียงใหม่
- การเผยแพร่ : ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
- แหล่งทุน: มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
- 2553 ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในหลักสูตรนานาชาติของนักเรียนในจังหวัด

เชียงใหม่

- 2553 การเผยแพร่ :ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
แหล่งทุน: มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
สำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของกลุ่มสมาชิก อบต. และสมาชิก อบจ.ในจังหวัด
เชียงใหม่
- 2546 การเผยแพร่ :ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
แหล่งทุน: มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิทยาลัยฟาร์อีส
เทอร์น
- การเผยแพร่ :ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
แหล่งทุน: มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ประวัตินักวิจัยร่วม

ดร.นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์

Nithat Boonpaisarnsatit, Ph.D.

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน : 3 5012 00715 471

ตำแหน่งปัจจุบัน : หัวหน้าภาควิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ ม.พาร์อีสเตอร์น

สถานที่ติดต่อ : 120 ถนนมหาราช ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100

ที่อยู่ปัจจุบัน : 107 หมู่ 3 ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 50120

โทรศัพท์ : 053 – 201800-4 ต่อ 1441, โทรศัพท์มือถือ 081-9924529

โทรสาร: 053-201810

E-mail: nithat@feu.edu, bnithat@gmail.com

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.ที่จบ	คุณวุฒิ	สาขาวิชาเอก	สถาบัน
2556	ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต	สหสาขาวิชา (ภาษาอังกฤษเป็น ภาษานานาชาติ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2548	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	ภาษาอังกฤษ (ภาษา และการสื่อสาร)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2541	ศิลปศาสตรบัณฑิต	ภาษาอังกฤษ (เกียรติ นิมอันดับ 1)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการฝึกอบรม

ปีพ.ศ.	หลักสูตร	สถาบัน
2558	ผู้ฝึกสอนมัคคุเทศก์เชี่ยวชาญมรดกโลก อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร	UNESCO ร่วมกับ องค์การพื้นที่ พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวยั่งยืน

2551	ประกาศนียบัตรหลักสูตรการเป็นที่ปรึกษา SMEs ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ลานนา วิทยาเขตเชียงใหม่
2549	ประกาศนียบัตรหลักสูตรการเป็นวิทยากรด้านการพัฒนาศักยภาพเชิงประกอบการและการเขียนแผนธุรกิจ	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ร่วมกับ บริษัทอิงคะ จำกัด
2547	ประกาศนียบัตรหลักสูตรการสื่อสารเชิงธุรกิจ	สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2543	ประกาศนียบัตรหลักสูตรการตลาดการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2540	ประกาศนียบัตรหลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไป (ภาษาต่างประเทศ)	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยว, การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

ประวัติการทำงาน

ปีพ.ศ.	สถานที่ทำงาน	ตำแหน่งงาน
2544 – ปัจจุบัน	ภาควิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	หัวหน้าภาควิชาและอาจารย์ประจำ
2549 - ปัจจุบัน	สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	นักแปลอิสระ, ล่าม
2551-2553	บริษัทโปรวิชั่นจำกัด กรุงเทพฯ	คอลัมน์นิสต์อิสระ นิตยสาร D Plus
2549	มหาวิทยาลัยฉูฉง สาธารณรัฐประชาชนจีน	อาจารย์แลกเปลี่ยน
2543-2544	บริษัท สตรองแพค จำกัด (มหาชน) สมุทรปราการ	เจ้าหน้าที่จัดซื้อ ต่างประเทศ

2542-2543	บริษัทโพสต์พลับพลึง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ	เจ้าหน้าที่ฝ่ายโฆษณา
-----------	--	----------------------

ผลงานวิชาการ

Boonpaisarnsatit, N. (2009). <i>Semantic Analysis of Thai Product Brand Names</i> . VDM Verlag Dr. Muller Aktiengesellschaft & Co
Boonpaisarnsatit, N. and Srioutai, J. (2011). <i>A Semantic and Pragmatic Approach to Brand Naming: A Case Study of Thailand's Exported Food Brand Names</i> . A Paper presented at the 3 rd International conference on Language and Communication on December 15-16, 2011. The National Institute of Development Administration Bangkok
Boonpaisarnsatit, N. (2012). <i>Names and Naming: Semiotic, Linguistic and Anthropological Perspectives</i> . FEU Academic Review (6)1: 63 -78
Boonpaisarnsatit, N. and Srioutai, J. (2013). <i>Thailand's Exported Food Product Brand Naming: Semantic and Pragmatic Perspectives</i> . Names in the Economy: Cultural Perspective. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing. pp.26-54
Boonpaisarnsatit, N. (2014) Translation of Personal Pronouns in Politics-Related Texts: How to Maintain the 'US' and 'THEM' Ideology in ThaiEnglish/English-Thai Translation. Paper presented at The First International Conference on Translation Studies: Translating Asia: Now and Then. The University of Thai Chamber of Commerce. Bangkok 5-6 June 2014
กาญจนา สมมิตร และ นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ (2556). การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน. ชุดโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง

บำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กาญจนา สมมิตร, นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ และสรารุณิ แซ่เตียว (2557). การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ ประโยชน์กับโอกาสของกิจการเพื่อสังคมในเขตภาคเหนือตอนบน. วารสารปัญญาภิวัฒน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ก.ค.-ธ.ค 2557 : 33-45
นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์ นรพรรณ โพธิพิทักษ์ และสืบพงษ์ พงศ์สวัสดิ์ (2558). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน.

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยภายใน

งานวิจัยที่กำลังทำ:

ชื่องานวิจัย:	การพัฒนาป้ายสองภาษาในจังหวัดเชียงใหม่
แหล่งทุน :	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เชียงใหม่

งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

ชื่อผลงานวิจัย:	การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ธุรกิจเพื่อสังคม อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 1
ปีที่พิมพ์ :	2556
แหล่งทุน :	สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย ฝ่ายท้องถิ่น
ชื่อผลงานวิจัย:	การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน
ปีที่พิมพ์ :	2556
แหล่งทุน :	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ชื่อผลงานวิจัย:	การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์แบบมีส่วนร่วมในเขตภาคเหนือตอนบน.
ปีที่พิมพ์ :	2558
แหล่งทุน :	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ